

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

VYŠNÁ BOCA

OBSTARÁVATEĽ:
ODBORNE SPÔSOBILÁ OSOBA § 2 SZ:
SPRACOVATEĽ:

OBEC VYŠNÁ BOCA
ING.ARCH. J. BURIAN
ATELIÉR URBIA, LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ
ING.ARCH. T. NOSKOVÁ, AA 1809
PROF.ING.ARCH.M. ŠARAFÍN, DRSC., AA 0692
A KOL.

SCHVÁLENÉ
UZNESENÍM OBECNÉHO ZASTUPITEĽSTVA

Vo 07.07.2010

ČÍSLO 8/2010 ZO DŇA 1.7.2010

Ty

DUBICA TREGEROVÁ
STAROSTKA OBCE

OBSAH :

1	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
1.1	Úvod	4
1.2	HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI	5
1.3	VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE AK EXISTUJE	6
1.4	ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM	6
2	RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE :	7
2.1	VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS	7
2.2	Väzby vyplývajúce z riešenia a zo závažných častí územného plánu regiónu	8
2.2.1	V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry	8
2.2.2	V oblasti sociálnej infraštruktúry	9
2.2.3	V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva	9
2.2.4	V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam	9
2.2.5	V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry, infraštruktúra cestnej dopravy :	11
2.2.6	V oblasti vodného hospodárstva	11
2.2.7	V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry	12
2.2.8	V oblasti odpadového hospodárstva	12
2.3	ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE VYŠNÁ BOCA	13
2.3.1	OBYVATEĽSTVO	13
2.3.2	POHYB OBYVATEĽSTVA	14
2.3.3	VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	14
2.3.4	Ekonomická aktivita obyvateľstva	15
2.3.5	Bytový fond	16
2.4	RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA	17
2.5	NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA	18
2.5.1	ZÁSADY OCHRANY A VYUŽITIA KULTÚRNO-HISTORICKÝCH A PRÍRODNÝCH HODNÔT	19
2.6	NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE S URČENÍM PREVLÁDJAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ, NAJMÄ OBYTNÉHO ÚZEMIA, ZMIEŠANÉHO ÚZEMIA A KÚPEĽNÉHO ÚZEMIA VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO A OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽIVANIA	21
2.7	NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE	22
2.7.1	Bývanie	22
2.7.2	Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra	22
2.7.3	Rekreácia a šport	24
2.8	VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE	28
2.9	VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV	29
2.9.1	Legislatívna ochrana prírody a krajiny	29
2.9.2	Socioekonomicke javy, nehmotného charakteru, vyčlenené za účelom ochrany jednotlivých technických prvkov a okolia	29
2.9.3	Ochrana pamiatok	29
2.9.4	Ochrana povrchových a podzemných vôd a vodných zdrojov	29
2.9.5	Ochranné a bezpečnostné pásmá hlavných rádov technickej infraštruktúry	30
2.10	NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI	31
2.10.1	Záujmy obrany štátu	31
2.10.2	Špeciálna ochrana	31

2.10.3	Požiarna ochrana	31
2.10.4	Ochrana pred povodňami.....	31
2.10.5	Civilná ochrana	31
2.11	NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBÝ KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ	32
2.11.1	Chránené územia.....	32
2.11.2	Navrhované chránené územia	32
2.11.3	Navrhované chránené vtáčie územia	35
2.11.4	Chránené stromy.....	38
2.11.5	Osobitne významné časti prírody a krajiny	38
2.11.6	Územný systém ekologickej stability.....	38
2.11.7	Koncepcia územného zabezpečenia ekologickej stability, návrh ekostabilizačných opatrení	39
2.12	NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA	40
2.12.1	Doprava.....	40
2.12.2	Vodné hospodárstvo	44
	NOVONAVRHOVANÉ LOKALITY INDIVIDUÁLNEJ VÝSTAVBY A CESTOVNÉHO RUCHU V OBCI	46
	VÝHLAD 47	
	NÁVRH ODKANALIZOVANIA PLÁNOVANÝCH OBJEKTOV :.....	47
2.12.3	Energetika	47
2.12.4	Zásobovanie teplom	50
2.12.5	Zásobovanie plynom	50
2.13	Pošta a telekomunikácie	51
2.13.1	Telekomunikácie	51
2.14	KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, PRÍPADNE HODNOTENIE Z HĽADISKA PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	51
2.14.1	Geografická poloha a všeobecné regionálno-geomorfologické pomery	51
2.14.2	Geológia	52
	Geomorfológia a reliéf	53
2.14.3	Hydričné pomery	54
2.14.4	Klimatické pomery	55
2.14.5	Pôdne pomery	56
2.14.6	Rastlinstvo	57
2.14.7	Živočíšstvo	57
2.14.8	Genofondovo významné lokality	58
2.14.9	Hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie	58
2.14.10	Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi.....	59
2.15	VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV	59
2.16	VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ČAŽBOU	59
2.16.1	Návrh opatrení ochrany prírody	59
2.16.2	Návrh protipovodňových a vodohospodárskych opatrení	59
2.16.3	Územie znehodnotené čažbou	60
2.17	VYHODNOTENIE BUDÚCEHO MOŽNÉHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNEJ PÔDY NA STAVEBNÉ A INÉ ZÁMERY	60
2.17.1	Pôdny fond	60
2.17.2	Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	62
2.17.3	Lesné hospodárstvo	64
2.17.4	Prehľad navrhovaných zámerov na lesnej pôde	66
2.18	HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HĽADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV	66

3	ZÁVÄZNÁ ČASŤ:	67
	NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE /ÚPN-O/ VYŠNÁ BOCA.....	67
-	- NÁVRH RIEŠENIA ÚPN-O.....	67
PRÍLOHA Č.1	76	
4	DOPLŇUJÚCE ÚDAJE.....	82
5	DOKLADOVÁ ČASŤ	83

1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

1.1 ÚVOD

Dôvody obstarania územného plánu obce vyplynuli zo Zákona č.50/1976 Z.z. v zmysle neskorších predpisov. Vzhľadom k výraznému rozvoju a plánovaniu aktivít v obci a jej záujmovom území, rekreačnému a prírodnému potenciálu ako aj limitujúcich prvkov bolo potrebné vypracovať územnoplánovaciu dokumentáciu, ktorá komplexne rieši priestorové a funkčné využívanie územia, zosúladovať záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu a stanovovať regulatívny priestorového usporiadania a funkčného využívania územia.

Územný plán obce Vyšná Boca je vypracovaný na základe objednávky a zmluvy o dielo medzi obcou Vyšná Boca a spracovateľmi Ing.arch. Tatianou Noskovou a Prof.Ing.arch. Michalom Šarafínom, DrSc.

Rozsah spracovania územnoplánovacej dokumentácie - návrhu riešenia je daný zákonom č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov, Vyhlášky MŽP č.55/2001 Z.z. a metodickým usmernením obstarania a spracovania územného plánu obce.

Textová časť územnoplánovacej dokumentácie bude obsahovať :

- základné údaje
- riešenie územného plánu
- doplňujúce údaje
- dokladovú časť

Záväzná časť územnoplánovacej dokumentácie je vypracovaná v rozsahu a štruktúre stanovenej v § 12 ods. 6 písm.a/- 1 Vyhlášky č.55/2001 Z.z.

Textová časť bude odovzdaná vo formáte A4.

Grafická časť návrhu ÚPN-O Vyšná Boca obsahuje :

Č.VÝKR.	NÁZOV VÝKRESU	MIERKA
1	VÝKRES ŠIRŠÍCH VZŤAHOV	1 : 50 000
2	KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU A VPS, VÝKRES OCHRANY PRÍRODY	1 : 10 000
3	KOMPLEXNÝ VÝKRES PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA S VYZNAČENOU ZÁVÄZNOU ČASŤOU A VPS, VÝKRES OCHRANY PRÍRODY	1 : 5 000
4	VÝKRES VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA	1 : 10 000
5	VÝKRES VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA – VODNÉ HOSPODÁRSTVO	1 : 10 000
6	VÝKRES VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA – ENERGETIKA	1 : 10 000
7	VYHODNOTENIE DÔSLEDKOV STAVEBNÝCH ZÁMEROV A INÝCH ZÁMEROV NA PP A LP	1 : 10 000

Riešiteľský kolektív pri realizácii územnoplánovacej dokumentácie obce Vyšná Boca :

Hlavní riešitelia

Urbanizmus :

Ing. arch. Tatiana Nosková
 Prof. Ing. arch. Michal Šarafín, DrSc.
 Ing.arch. Ivan Smolec

Doprava

Ing.Lubomír Mateček, Ing.Martin Uličný

Životné prostredie, občianska vybavenosť,
 demografia, bývanie, rekreácia a cestovný ruch

Ing.arch. Tatiana Nosková
 Ing.arch. Ivan Smolec
 RNDr. Iveta Ječmenová
 Ing. Jozef Školek, Csc.

Vodné hospodárstvo :

Ing. Alena Lisá

Energetika - elektrická energia, telekomunikácie,
 plyn, teplo :

Pavol Kubáň

Technická spolupráca :

Ing. Anna Žuffová
 Ing. Mária Thótová

Zástupca obstarávateľa :

Ing. arch. Ján Burian

(Odborne spôsobilá osoba v zmysle § 2 SZ, zastupujúca obec v obstarávaní ÚPP a ÚPD).

1.2 HLAVNÉ CIELE RIEŠENIA A PROBLÉMY, KTORÉ ÚZEMNÝ PLÁN RIEŠI

Návrh riešenia územnoplánovacej dokumentácie je vypracovaný v zmysle §12 Vyhľášky o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii č.55/2001 Z.z a postup obstarávania je v súlade s § 22 Zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom k tomu, že sa jedná o obec, ktorá má menej ako 2 000 obyvateľov v zmysle § 21, ods. (2) nie je potrebné vypracovať koncept riešenia ÚPN-O.

Za hlavný cieľ rozvoja obce považujeme komplexne vyriešené priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia so stanovením zásad jeho rozvoja a vytvorenia predpokladov pre trvalý súlad všetkých činností v území, s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.

Návrh ÚPN-O rieši nasledovné základné ciele rozvoja :

- vytvára možnosti pre realizáciu nových lokalít funkcie bývania s príslušnou občianskou vybavenosťou a technickou infraštruktúrou s podmienkou zachovania špecifickej identity sídla
- navrhuje lokality pre rozvoj občianskej vybavenosti obce
- zabezpečuje zachovanie a ochranu kultúrneho dedičstva obce
- stanovuje podmienky a určuje lokality pre rozvoj rekreačnej funkcie v obci
- rieši možnosti rozvoja cestovného ruchu a turizmu v záujmovom území obce
- vytvára vhodné plochy pre rozvoj dynamických aktivít v katastrálnom území obce
- rieši možnosti rozšírenia a prepojenia stredísk zimných športov v nadväznosti na zámery susedných obcí v zmysle zákonov č.543/2002 Z.z. a č.24/2006 Z.z.
- navrhuje dobudovanie a rekonštrukciu technickej infraštruktúry obce
- rieši dopravnú infraštruktúru obce s cieľom eliminovať jej negatívny dopad na okolie

- stanovuje plochy verejnoprospešných stavieb
- vytypoval trasy náučných chodníkov a cyklotrás v rámci katastrálneho územia obce
- stanovuje zásady zabezpečenia ochrany životného prostredia riešeného územia

1.3 VYHODNOTENIE DOTERAJŠIEHO ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE AK EXISTUJE

Dôvodom pre obstaranie územnoplánovacej dokumentácie obce Vyšná Boca je nevyhnutnosť získania nástroja, ktorý by komplexne riešil priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia obce, zosúladoval záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a ekologickú stabilitu územia.

Obec Vyšná Boca bola v minulosti špecifikované ako nestredisková obec s limitovaným rozvojom. Vyšná Boca mala vypracovaný smerný územný plán z r.1972, ktorý riešil katastrálne územia sídiel Malužiná, Nižná Boca, Vyšná Boca, Čertovica v merítku 1:10 000.

Vzhľadom na stúpajúci počet požiadaviek investorov pre rozvoj aktivít v obci i v jej záujmovom území je nevyhnutné reagovať na ich záujem a vypracovať územný plán, ktorý by zohľadňoval aktuálne potreby rozvoja sídla vo väzbe na platnú legislatívu a koordinoval trvaloudržateľný rozvoj sídla.

Obec Vyšná Boca začala obstarávať územnoplánovaciu dokumentáciu v roku 1997. V roku 1998 bola uzavorená zmluva so spracovateľom územnoplánovacej dokumentácie obce Projektovým združením U.N.I.A. Liptovský Mikuláš. V roku 1999 boli vypracované prieskumy a rozbory ako prvá etapa územnoplánovacej dokumentácie. Následne v roku 2000 boli vypracované a prerokované územno-hospodárske zásady, k ich schváleniu nedošlo z dôvodu uskutočnených zmien v legislatíve o územnom plánovaní – zákon č.237/2000 Z.z., v roku 2001 bola MŽP vydaná vyhláška č.55/2001 Zz.. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. V roku 2004 bol dopracovaný krajinnoekologickej plán – Ing.Školek, Csc., RNDr.Prokša, zároveň boli aktualizované prieskumy a rozbory, ktoré mapujú aktuálny stav sídla a boli východiskovým podkladom pre vypracovanie elaborátu Zadania pre vypracovanie ÚPN - O obce Vyšná Boca, ktoré bolo prerokované v roku 2005. Vzhľadom k tomu, že práve v období roku 2005 boli vypracované Zmeny a doplnky Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktoré neboli premietnuté do Zadania bola nevyhnutná jeho aktualizácia a opäťovné prerokovanie.

1.4 ÚDAJE O SÚLADE RIEŠENIA ÚZEMIA SO ZADANÍM

Na základe uvedeného bolo Zadanie pre vypracovanie územnoplánovaciu dokumentáciu Vyšná Boca aktualizované. Od konca roku 2007 zabezpečuje obec obstarávanie ÚPN-O Vyšná Boca prostredníctvom Ing.arch. Jána Buriana, odborne spôsobilého pre obstarávanie ÚPP a ÚPD, reg. č. 048.

Oznámenie verejnosti o prerokovaní Zadania pre ÚPN – O Vyšná Boca v súlade s ustanovením §20 ods.2) Stavebného zákona bolo dotknutým orgánom štátnej správy, samosprávy a právnickým osobám zaslané oznamenie o prerokovaní Zadania pre ÚPN – O Vyšná Boca spolu s návrhom Zadania doporučenými listami zo dňa 3.12.2007. Oznámenie verejnosti o prerokovaní Zadania pre ÚPN-O Vyšná Boca podľa ustanovenia § 20. ods. 3) Stavebného zákona bolo vykonané vyvesením Oznámenia o prerokovaní Zadania zo dňa 3.12.2007 na úradnej tabuľ obce spolu s celým obsahom Zadania od 14.12.2007 do 31.1.2008 po dobu viac ako 30 dní.

Žiadna zo vznesených prípomienok nemala charakter spochybňujúci prerokovaný návrh Zadania a väčšina z nich mala povahu spresnenia požiadaviek, ktoré boli buď priamo zapracované do návrhu Zadania, alebo sú akceptované priamo v návrhu ÚPN-O. Po ukončení prípomienkového konania posúdil Krajský stavebný úrad v Žiline dopracovaný návrh Zadania pre ÚPN-O Vyšná Boca podľa § 20, ods. 5)Stavebného zákona a vydal k nemu súhlasné stanovisko č. 2008/00005/TOM zo dňa 11.3.2008, s odporúčaním Obecnému zastupiteľstvu vo Vyšnej Boci schváliť predmetné Zadanie podľa ustanovenia § 20, ods. 7, písm. c) uvedeného zákona.

Obecné zastupiteľstvo vo Vyšnej Boci schváliло Zadanie pre vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie uznesením č.3 zo dňa 26.3.2008.

2 RIEŠENIE ÚZEMNÉHO PLÁNU OBCE :

2.1 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA A JEHO GEOGRAFICKÝ OPIS

Územný plán obce Vyšná Boca rieši celé katastrálne územie obce v mierke 1 : 10 000. Riešené územie obce je vymedzené jej katastrálnou hranicou. Katastrálne územie má rozlohu 2 059 ha a v súčasnom období tu žije cca 110 obyvateľov. Obec Vyšná Boca sa nachádza vo výške 951 m.n.m., v Žilinskom kraji, v pohorí Nízke Tatry, v Bockej doline na území Nízkotatranského národného parku a v jeho ochrannom pásmi, 18 km na juhovýchod od Liptovského Hrádku. Okresné sídlo je mesto Liptovský Mikuláš, vzdialené cca 28 km. Územie hraničí s katastrálnymi hranicami obcí Nižná Boca, Liptovský Ján, Jarabá, Bacúch, Polomka a Brezno.

Južná hranica katastrálneho územia obce je hranicou okresu Liptovský Mikuláš a okresu Brezno a zároveň aj hranicou Žilinského a Banskoobriackého kraja.

Intravilán sídla, jeho zastavané územie bolo komisionálne ohraňčené k 1.9.1990.

Riešeným územím pre potreby vypracovania územného plánu obce je :

- riešené územie – celé katastrálne územie sídla
- obec – zastavané územie obce s príľahlými plochami potrebnými pre jeho rozvoj

Podľa regionálne-geomorfologického členenia Slovenska patrí katastrálne územie Vyšná Boca do geomorfologického celku Nízke Tatry. Západná polovica je súčasťou geomorfologického podcelku Ďumbierske Tatry, východná patrí do podcelku Kráľovoholské Tatry. Práve Bocianska dolina a sedlo Čertovice (1238 m.n.m.) je hranicou medzi obidvoma podcelkami. Približne polovica katastrálneho územia patrí do vlastného územia Národného parku Nízke Tatry (NAPANT), kde platí tretí stupeň ochrany. Ostatná časť je súčasťou ochranného pásmi, kde platí druhý stupeň ochrany. Podľa regionálne-geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš 1978) patrí katastrálne územie vyšná Boca do geomorfologického celku Nízke Tatry. Západná polovica je súčasťou geomorfologického podcelku Ďumbierske Tatry, východná do podcelku Kráľovoholské Tatry. Práve Bocianska dolina a sedlo Čertovice (1238 m.n.m.) je hranicou medzi obidvomi podcelkami.

Ďumbierske Tatry

s názvom podľa najvyššieho vrchu Nízkych Tatier - Ďumbiera (2043 m.n.m) majú erózno-demudačný reliéf, v ktorom pod vplyvom eróznych činiteľov je odkrytý jadrový kryštálický základ, ktorého hlavnou horninou sú granodiority ďumbierskeho typu. Najvyššie časti majú znaky intenzívnej ľadovcovej modelácie a demudácie so skalnými suťoviskami a ľadovcovými kotlami. Nižšie hole boli modelované ako ostatné časti nad hornou hranicou lesa periglaciálnymi činiteľmi.

Skupina Ďumbiera predstavuje typ vysokohorskej hôľnej až hôľno-bralnej krajiny s lesohospodárskou a turisticko-rekreačnou funkciou.

Kráľovoholské Tatry

sú východnou časťou Nízkych Tatier, ktorá má svojrázny charakter. Jej mohutná asymetrická klenba je budovaná vyvrelými a metamorfovanými horninami kryštálického jadra od Čertovice až po Kráľovu hoľu (1948 m.n.m.), podľa ktorej je tento pod celok pomenovaný. Petrograficky sa lísi od západného (ďumbierskeho) prevahou premenných hornín. Jeho asymetrická stavba sa prejavuje tým, že oblasť kryštálických hornín je na J ostro ohraňčená zlomami oproti treťohornej výplni Horehronského podolia. Naproti tomu severné svahy pohoria nie sú ostro ohraňčené oproti súvrstviu sedimentárnych hornín. To sa odráža i v reliéfe. Hlavný hrebeň je posunutý na juh, južné rázsochy sú strmé a krátke (podobne doliny). Naproti tomu na severnej strane sú typické dlhé, bohatu rozvetvené, postupne klesajúce rázsochy.

Vlastné vymedzenie katastrálneho územia je dobre viditeľné aj napr. z geologickej mapy. Preto ho nebudeme opisovať. Snáď spomenieme, že najnižšie položená časť, kde pretína hranica katastrálneho územia nad Strednou Bocou, má nadmorskú výšku 900 m.n.m a najvyššia na Rovnej holi -1723 m.n.m. (823 m prevýšenie).

2.2 VÄZBY VYPLÝVAJÚCE Z RIEŠENIA A ZO ZÁVAZNÝCH ČASTÍ ÚZEMNÉHO PLÁNU REGIÓNU

V súčasnom období prebieha pripomienkové konanie k Zmenám a doplnkom č.3 ÚPN-VÚC Žilinského kraja. V predmetnom elaboráte Zmien a doplnkov č.3 ÚPD VÚC rozvoj rekreácie a CR v riešenom území katastrálneho územia obce Vyšná Boca zostáva v pôvodnej podobe, aké boli schválené v Zmenách a doplnkoch č.2 a nie sú navrhované nové aktivity v katastrálnom území obce. Z tohto dôvodu uvádzame platné znenie ÚPD VÚC Žilinského kraja, ktoré sa týka riešeného územia.

Záväzné časti ÚPD VÚC Žilinského kraja (podľa VZN Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja vzťahujúce sa k riešenému územiu VZN Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja. Žilinský samosprávny kraj na základe § 8 ods. 1 a § 11 ods. 2 písm. c) zákona NR SR 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov a § 17 vyhlášky 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a v súlade s uznesením vlády SR 969 zo 04. 09. 2002 a uznesením vlády SR 473 z 09. 05. 2002 k správe o zabezpečení vypracovania Štúdie pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach SR vydáva Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja o záväzných častiach zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja).

vzťahujúce sa k riešenému územiu :

Uvádzame časti úplného znenia záväznej časti ÚPN – VÚC ŽSK, vzťahujúce sa k riešenému územiu obce Vyšná Boca. Text, ktorý zostal v platnosti je napísaný *kurzívou*. Zmeny a doplnky v zmysle všeobecne záväzného nariadenia Žilinského samosprávneho kraja č. 6/2005, ktoré bolo schválené zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27. apríla 2005 sú napísané kolmým písmom.

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA ÚZEMIA

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR č.1033 z 31. októbra 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. zo dňa 14. augusta 2002.

2.2.1 V oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

- vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- vychádzať pri územnom rozvoji kraja z rovnocenného zhodnotenia vzťahov vnútroregionálnych a nadregionálnych, pri zdôraznení územnej polohy kraja, ktorý hraničí s Českou republikou a Poľskou republikou a jeho špecifických podmienok spočívajúcich vo veľmi vysokom plošnom podiele chránených území v kraji (najvyššom v celej SR),
- zabezpečovať rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celostátného významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocenosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky,
- formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ľažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako aj pre priliehajúce zázemie, tak aj pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier:
- Napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva založeného na vyšej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami:
- vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
- podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko – priestorové prostredie,

- vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrám, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skíbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA).

2.2.2 V oblasti sociálnej infraštruktúry

- riešiť priestorové podmienky provizórne umiestnených škôl, školských zariadení a skvalitniť ich vybavenosť,
- zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov najmä v každom sídle okresu,
- vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva a to najmä v územiach vzdialenejších od sídelných centier,

2.2.3 V oblasti rozvoja rekreácie, turistiky, cestovného ruchu a kúpeľníctva

- vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno - priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokoštandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra, v kapacitách stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č.127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidieckych sídlach,
- vypracovaním regionálnej stratégie a generelu cestovného ruchu priačať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu a kúpeľníctva; podporovať tvorbu mikroregionálnych stratégii a územnoplánovacej dokumentácie (hlavne územných plánov zón) pre lokality a strediská cestovného ruchu a kúpeľníctva.

2.2.4 V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany pôdneho fondu ochrany prírody a krajiny a ochrany kultúrneho dedičstva rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam

v kategóriách :

- biocentrá nadregionálneho významu - Nízke Tatry - Kráľovohoľská časť, Nízke Tatry Ďumbierska časť,
- biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
- biokoridory nadregionálneho a regionálneho významu podľa schváleného územného plánu regiónu,
- rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- dodržiavať pri hospodárskom využívaní územia začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
- pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupňa ochrany,
- pre lesné ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriach ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
- pre poľnohospodárske ekosystémy vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskeho pôdy v kategóriach podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),

- pre ekosystémy mokradí vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- pre navrhované chránené vtácie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovené samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtácie územie,
- pre navrhované územia európskeho významu a zošúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- zachovať prirodzený charakter vodných tokov zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtonými druhmi,
- zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinná vegetácia a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických využívavacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,
- podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- zachovať územné časti s typickou rázovitostou krajnejšej štruktúry daného regiónu (Kysuce, Orava, Liptov, Turiec),

Chrániť pred optickým znehodnením stavebnou činnosťou lokality tvoriace charakteristické krajinné panorámy, preveriť pri každom navrhovanom veľkoplošnom zábere, líniom zábere krajiny, alebo inom technickom diele:

- dopad navrhovaných stavieb na okolitú krajinu – krajinný obraz (harmónia, kompozícia, vyváženosť, mierkovitosť),
- dopad navrhovaných stavieb na zmenu krajnejšej panorámy miesta alebo línie,
- bezprostredný dopad a mieru devastácie lokálnych krajinných scenérii alebo ich zmenu,
- prínos možných vizuálnych vnemov z krajinného obrazu priamo z navrhovaných diel (diaľnice),
- dopad na psychologické pôsobenie navrhovaných stavieb v krajinе,
- dopad na biodiverzitu, prvky ÚSES a biotopy chránených druhov,
- zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- prispôsobovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,
- eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- rešpektovať poľnohospodársky pôdný fond a lesný pôdný fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,

V obciach a ich miestnych častiach v ochranných pásmach Národného parku Malá Fatra, Tatranského národného parku a Národného parku Nízke Tatry a Národného parku Veľká Fatra :

- viazať novú výstavbu v ďalšom procese urbanizácie predovšetkým na jestvujúce sídelné útvary v podhorskej oblasti,
- realizovať rozširovanie zastavaného územia obcí na úkor poľnohospodárskej pôdy a lesnej pôdy len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou a na základe posúdenia vplyvov na životné prostredie,
- zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území ich predpokladaný vplyv na životné prostredie a realizáciu vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov,

V turistických strediskách na území Národného parku Malá Fatra, Tatranského národného parku a Národného parku Nízke Tatry a Národného parku Veľká Fatra :

- zmeny hraníc zastavaných území, kapacity rekreačných lôžok, prírastky bytov pre trvalo bývajúcich obyvateľov, rozvoj športových zaradení novou výstavbou riešiť len podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č.127/ 1994 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- nezakladať nové strediská a lokality turizmu, rekreácie, športu a klimatickej liečby na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra,
- zvyšovať architektonickú úroveň, priestorové a krajino-sadovnícke rámcovanie existujúcich aj navrhovaných objektov a stavieb, spracovaním projektov sadovníckych úprav pre každú novopovoľovanú stavbu mimo IBV,
- rešpektovať zásady rekreačnej funkcie krajinných celkov a limity rekreačnej návštevnosti podľa schválených územných plánov obcí, aktualizovaných územnoplánovacích podkladov a dokumentov a koncepcii rozvoja jednotlivých oblastí kraja a obcí v záujme trvalej a objektívnej ochrany prírodného prostredia Žilinského kraja,
- zabezpečiť ochranu prirodzených ekosystémov podporou rozvoja komplexnej vybavenosti (vrátane zvyšovania lôžkových kapacít v OP NP) a taktiež rozvojom obcí v podhorských oblastiach s dôrazom na vyzdvihnutie miestnych zvláštností a folklóru. Uvedenú vybavenosť riešiť komplexne s dôrazom na limity prírodných zdrojov,
- vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovišť v alúviách vodných tokov,
- zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

2.2.5 V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry, infraštruktúra cestnej dopravy :

Zabezpečiť územnú rezervu pre cestu II(I/72) (cesta nadregionálneho významu) v trase a úsekok:

- Kráľova Lehota – Vyšná Boca – hranica Žilinského a Banskobystrického kraja v kategórii C 9,5/60,

2.2.6 V oblasti vodného hospodárstva

Rešpektovať z hľadiska ochrany vôd : ochranné pásmá vodárenských zdrojov,

- chránené vodohospodárske oblasti Nízke Tatry -východná časť, Nízke Tatry - západná časť,

Podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb:

- Vyšná Boca, Nižná Boca, aktivácia potenciálnych vodárenských zdrojov pre SKV,
- podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV,
- postupne znižovať zaostávanie rozvoja verejných kanalizácií s čistiarňami odpadových vôd za rozvojom verejných vodovodov výstavbou ČOV v rozhodujúcich zdrojoch znečistenia, výstavbou skupinových kanalizácií s využitím kapacít jestvujúcich ČOV, výstavbou skupinových kanalizácií s ČOV s prioritným riešením v obciach ležiacich v OP vodárenských zdrojov, OP prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd, CHVO a povodí vodárenských tokov,

Prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb z hľadiska ochrany vôd:

- skupinová kanalizácia obcí: Vyšná Boca, Nižná Boca, Malužiná s navrhovanou ČOV Malužiná (CHVO),

Ostatné významné stavby :

Podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,

- zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozené povodňovými prietokmi s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,
- navrhované úpravy vodných tokov riešiť tak, aby zostali zachované ich ekostabilizačné a migračné funkcie,
- komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody.

2.2.7 V oblasti nadradenej energetickej infraštruktúry

- zohľadniť ekonomicke a ekologicke hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
Zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie:
- modernizáciu a rekonštrukciu existujúcich zdrojov,
V energetickej náročnosti spotreby:
- vytvárať priaživné podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,
- podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami, využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb,
- znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

2.2.8 V oblasti odpadového hospodárstva

- sanovať prednostne skladky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach určených v územnom pláne,
- zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obcí určených v ÚPD,

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov sú tieto:

- stavby na sledovanie stavu životného prostredia - sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu.

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Stavby z hľadiska ochrany vód, vodných zdrojov, prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vód:

- skupinová kanalizácia obcí: Vyšná Boca, Nižná Boca, Malužiná s navrhovanou ČOV Malužiná,

Ostatné významné stavby:

- stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,
- verejná vybavenosť, dopravná a technická infraštruktúra v strediskách cestovného ruchu a kúpeľníctva vymenovaných v kapitole 2.9 Rekreácia, cestovný ruch a kúpeľníctvo a vyznačených v grafickej časti ZaD ÚPN VÚC ako: medzinárodné strediská turizmu, celoštátné strediská turizmu, strediská turizmu regionálneho významu,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa §108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č.103/1990 Zb., zákona č.262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.136/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.199/1995 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č.286/1996 Z.z., zákona č.229/1997 Z.z., zákona č.175/1999 Z.z., zákona č.237/2000 Z.z., zákona č.416/2001 Z.z., zákona č.553/2001 Z.z. a nálezu Ústavného

súdu Slovenskej republiky č.217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ, SOCIÁLNE A EKONOMICKÉ ROZVOJOVÉ PREDPOKLADY OBCE VYŠNÁ BOCA

2.3.1 OBYVATEĽSTVO

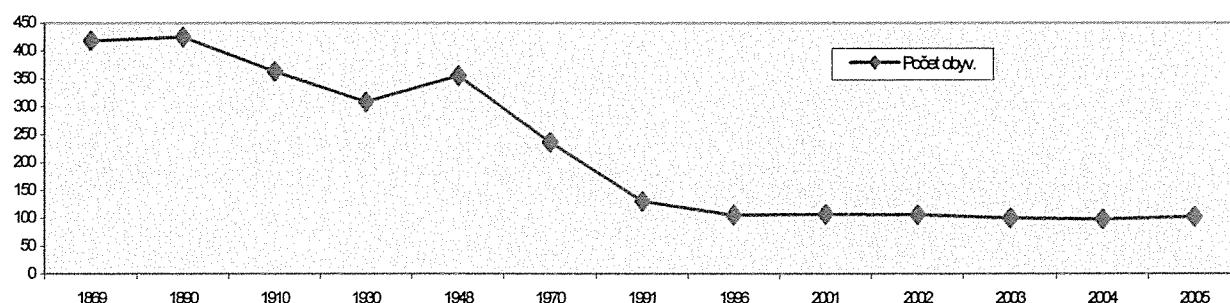
Najstaršia datovaná zmienka o Boci pochádza z roku 1230, kedy uhorský kráľ Ondrej II. Daroval šlachticom neosídlenú zem na území Liptova. Ďalšie známe údaje o postupnom osídlovaní Bocskej doliny sú z roku 1342 v súvislosti s otváraním zlatých baní a postupnom osídlovaní Bocského regiónu. Vznikajúce nepravidelné zhlukovo-reťazové sídelné usporiadanie bolo podmienené konfiguráciou a reliéfom Bocskej vysokohorskej krajiny. V katastrálnom území Vyšnej Boce boli osídlované nielen časti hlavného údolia, ale aj bočné údolia.

Podľa údajov ŠÚSR v r. 2005 žilo vo Vyšnej Boci 102 obyvateľov, z toho 46 mužov a 56 žien, t.j. 54,90%.

Vývoj obyvateľstva v obci Vyšná Boca od roku 1869:

Rok	1869	1890	1910	1930	1948	1948	1970	1991
Počet obyv.	418	425	363	308	365	355	236	130

Vývoj počtu obyvateľov v obci Vyšná Boca od r. 1869

Rok	1996	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Počet obyv.	105	107	106	100	98	102	105	110

Z prehľadu vyplýva, že vývoj obyvateľstva v obci Vyšná Boca je od roku 1996 stagnujúci. V roku 1930 bol zaznamenaný prvý krát výrazný pokles počtu obyvateľstva v obci. Ďalším rokom, kde je možné pozorovať výrazný pokles je rok 1970. Od r. 1996 do r. 2004 počet obyvateľov v obci stagnuje. Ako vyplýva z grafu, len v posledných rokoch dochádza k nepravidelnému a nepatrnému nárastu počtu obyvateľstva.

Predpokladaný vývoj trvale žijúceho obyvateľstva do roku 2025 :

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2020	2025
Počet obyv.	125	130	145	150	155	165	257	309

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva je závislý od množstva faktorov, ktoré nie je možné v súčasnosti predvídať. Prekladáme optimistický variant vývoja počtu obyvateľstva. V súčasnosti, v čase rozvíjajúcej sa celosvetovej hospodárskej krízy je možné, že prognózy budú už za krátke časové obdobie negatívne.

2.3.2 POHYB OBYVATEĽSTVA

Demografický vývoj v obci Vyšná Boca potvrdzuje celoslovenský trend postupného spomaľovania reprodukcie obyvateľstva, čo je spôsobené znižovaním pôrodnosti. Dôsledkom tohto populačného vývoja je pokles prirodzeného prírastku obyvateľstva od roku 1996, v dôsledku čoho sa prejavuje celková stagnácia. Podľa údajov OcÚ (PHSR) od roku 2002 po obdobie do roku 2006 vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v obci v sledovanom období vykazuje negatívny trend. Počet zomrelých v obci prekračuje počet živonarodených obyvateľov v roku 2003 a 2004. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2003, kedy klesol počet obyvateľov v dôsledku prirodzených tendencií o 8. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2002. Migrácia obyvateľstva vykazuje vcelku rovnometerný vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok na rozdiel od prirodzeného úbytku pozitívny trend. Najväčší migračný prírastok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2003 a 2005. V uvedených rokoch vzrástol počet obyvateľov v dôsledku migračných tendencií o 4.

2.3.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Vo vývoji vekovej skladby obyvateľstva v obci Vyšná Boca pozorujeme od r. 1991 postupný pokles detskej zložky v prospech kategórie produktívneho i poproduktívneho veku, čo je dôsledkom už spomínaného znižovania pôrodnosti. Veková štruktúra obyvateľstva je v súčasnosti veľmi nepriaznivá – došlo k transformácii vekovej pyramídy zo stacionárneho na regresívny typ (prevaha poproduktívnej zložky nad predprodukívou).

Vývoj vekovej štruktúry v obci Vyšná Boca (OcÚ):

Rok	0-14		15-59 M, 15-54 Ž		60+ M, 55+ Ž	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
2002	20	18,86	32	30,18	54	50,94
2003	18	18	30	30	52	52
2004	15	15,30	25	25,51	58	59,18
2005	12	11,76	39	38,23	51	50
2006	16	15,23	40	38,09	49	46,66

Priemerný vek obyvateľov Vyšnej Boce v roku 2001 podľa SODB bol 46,3 rokov.

Národnostná štruktúra a náboženské vyznanie obyvateľstva.

Ku dňu posledného Sčítania 26.5.2001 sa v obci Vyšná Boca hlásilo k slovenskej národnosti 97,06 % obyvateľov, k nemeckej 2,94 %.

Pri katastrálnej výmere 2059 km² dosahuje hustota osídlenia v obci 5,1 obyvateľov na km². Táto hustota patrí k nízkym až veľmi nízkym hodnotám celoslovenského priemeru.

V štruktúre obyvateľstva podľa náboženského vyznania je najvýraznejšie zastúpená skupina obyvateľstva s evanjelickým a.v. vierovyznaním, t.j. 52,94 %, ku katolíckemu vierovyznaniu sa prihlásilo 36,27 %. Skupinu obyvateľstva bez vyznania tvorilo 7,84 % a s nezisteným vyznaním 1,96 % obyvateľov.

2.3.4 Ekonomická aktivita obyvateľstva

Priemerný vek obyvateľov Vyšnej Boce v roku 2001 podľa SODB bol 46,3 rokov. V r. 1970 mala obec menej ako 100 ekonomicky aktívnych obyvateľov. V roku 2001 bolo zo 107 obyvateľov 86 ekonomicky aktívnych (údaje bez pracujúcich dôchodcov), t.j. 41,9 % obyvateľov. Z obyvateľstva v produktívnom veku predstavoval podiel ekonomicky aktívnych u mužov 92 % a u žien 90,9 %, spolu priemer 91,9 %. V súčasnosti je počet zamestnaných mužov 28 a žien 28.

Vekovú štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva prezentuje nasledujúca tabuľka. Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu mužov a žien od 30 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria ženy od 15 do 19 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia (OcÚ 2007) :

Veková štruktúra obyvateľstva	Muži	Ženy	Spolu
15 – 19	1	0	1
20 – 29	4	3	7
30 – 39	11	13	24
40 – 49	6	6	12
50 – 54	3	1	4
55 – 59	1	3	4
60 – 64	2	2	4
Spolu	28	28	56

Z ekonomickeho hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 49 rokov.

Nezamestnanosť

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenáva v posledných rokoch klesajúci trend. Zlepšovanie situácie bolo výsledkom priamych investičných investícií, ktoré sú hlavným zdrojom tvorby nových pracovných miest. Absolútний počet a prehľad veku a vzdelania evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci prezentuje nasledujúca tabuľka.

Nezamestnanosť v obci Vyšná Boca:

Rok	Počet nezamestnaných	Nezamestnaní podľa dosiahnutého vzdelania		Nezamestnaní podľa doby evidencie (nad.24 mes.)
		SOŠ s maturitou	SOŠ bez maturity	
2002	5	2	3	1
2003	3	1	2	1
2004	3	1	2	1
2005	4	2	2	1
2006	3	2	1	1

Od roku 2002 do roku 2006 klesol počet nezamestnaných obyvateľov celkovo o vyše 44 %. Štruktúra evidovaných nezamestnaných z hľadiska ich dosiahnutého vzdelania bola totožná s celoslovenskými štatistikami. Najväčší podiel na nezamestnanosti v obci v sledovanom období pripadal na obyvateľov so stredným vzdelaním a stredným odborným vzdelaním s maturitou. Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 19 do 24, 45 do 49 a 50 do 54 (podľa OcÚ, PHSR).

2.3.5 Bytový fond

Podľa SOBD v r. 2001 bolo v obci Vyšná Boca 81 trvale obývaných a 41 neobývaných domov. Bytový fond tvorilo 38 trvale obývaných a 42 neobývaných bytov.

V roku 2007 tvorilo bytový fond v obci 85 rodinných domov. Trvalo neobývaných domov bolo 20.

Podľa SODB z r. 2001 domový fond v obci Vyšná Boca tvorilo 81 trvale obývaných domov. Oproti r. 1991 sa jedná o výrazný nárast počtu trvalo obývaných domov. Podiel neobývaných domov a bytov sa pohybuje približne na rovnakej úrovni. Najviac neobývaných bytov slúži na rekreačné účely.

Domový a bytový fond podľa SLBD 1991:

Trvale obývané domy k 3.3.1991		Trvale obývané byty 3/3/1991		Neobývané byty 3/3/1991		Objekty ľudívid. Rekreácie 3/3/1991		Stav bytov spolu k 31/12/96
spolu	rodinné domy	spolu	rodinné domy	spolu	rekreačné chalupy	spolu	rekreačné chalupy	
57	54	57	54	48	41	78	1	106

Zo všetkých trvale obývaných domov v r. 1970 bolo až 40% postavených do r. 1900, v r. 1900-1945 pribudlo ďalších 42% a odvtedy len 18%. Už tu vidieť počiatky vyľudňovania, ktoré sa v súčasnosti prejavilo vo zvýšenej rekreačnej funkcií obce a jej okolia.

Ukazovatele úrovne bývania v r. 2007:

Priemerný počet:	Vyšná Boca	SR
obyt. miestnosti na 1 trvale obýv. byt	3	3,21
m ² obyt. plochy na osobu	70	17,5
m ² obyt. plochy na byt	100	56,1
trvale bývaj. na 1 byt	2	3,21

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné : na jeden byt v priemere pripadali 2 osoby, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere 20 m².

V ďalšom období v súvislosti s novou bytovou výstavbou sa predpokladá znižovanie koeficientu obývanosti a zároveň nárast počtu bytov na 1000 obyvateľov.

Návrh lokalít s rozvojom bytového fondu vyplynul z prirodzeného krajinno-priestorového a urbanistického členenia územia obce, vychádzajúc v ústrety umiestneniu tejto funkcie prioritne v centrálnom zastavanom území. Následne uvedené počty navrhovaných bytov vo forme prevažne IBV podľa jednotlivých rozvojových lokalít :

Č.U.O.	Lokalita miestna časť	IBV	
		Návrh I.etapa	Návrh II.etapa
U.O.I	Smerom na Nižnú B.	15/60	5/20
U.O.III.	Jednota- centrum	5/15	5/20
U.O.IV.	OcÚ- centrum	2/8	0
U.O.VI.	Centrum- Pod horou	4/16	0
U.O.VII.	Centrum obce - kostol	2/8	0
U.O.X.	Od cintorína	4/16	0
U.O.XI.	Centrum II.	3/12	3/12
U.O.XIII.	Centrum I.	2/6	0
U.O.XIV.	Smer na Starobocskú	4/16	0
Spolu	(počet bytov v IBV/počet obyvateľov)	41/147	13/52

2.4 RIEŠENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA A ŠIRŠIE VZŤAHY DOKUMENTUJÚCE ZAČLENENIE RIEŠENEJ OBCE DO SYSTÉMU OSÍDLENIA

Obec Vyšná Boca (951 m.n.m.) sa nachádza v juhovýchodnej časti Žilinského kraja a je súčasťou administratívneho celku Žilinského kraja, okresu Liptovský Mikuláš. Obec Vyšná Boca sa nachádza 18 km JV od mesta Liptovský Hrádok a cca 27 km od okresného mesta Liptovský Mikuláš v južnej časti Bocskej doliny.

Okres Liptovský Mikuláš má rozlohu 1322,55 km², pri sčítaní obyvateľov k 26.05.2001 tu žilo 73 984 obyvateľov. Okres Liptovský Mikuláš tvorí 56 obcí s priemernou hustotou 55,94 obvy./ km². Územie okresu Liptovský Mikuláš je charakteristické dvomi typmi krajiny a to podhorskou krajinou liptovskej kotliny a horskou až vysokohorskou krajinou. Podhorská krajina je ľažiskovo využívaná na poľnohospodársku výrobu, ktorej zodpovedá aj charakter osídlenia s pomere rovnomenrným rozložením bodov lokalizovaných vidieckych sídiel a ich mestskými centrami Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok. Horskú krajinu zo severu tvoria masívy Západných Tatier, vrátane dolín a z juhu masívy Nízkych Tatier s výraznejšími dolinami. Jednou z týchto dolín je aj Bocská dolina. Masív Nízkych Tatier je chráneným krajinným celkom - Národným parkom Nízke Tatry.

Na osídlení Liptovskej kotliny sa okrem prírodných daností podieľali aj historické vlastnícke vzťahy k pôde a v nemalej mieri aj prudký civilizačný vývoj reprezentovaný významnými stavbami, akými boli VD Liptovská Mara, diaľnica, preložka cesty I/18. Podľa KÚRS II a ÚPN-VÚC ŽK obec Vyšná Boca leží na vetve severoslovenskej sídelnej rozvojovej osi s liptovskomikulášsko - ružombersko - dolnokubínskym ľažiskom osídlenia.

Obec Vyšná Boca má okrem obytnej funkcie v medzinárodnom a celoštátnom význame zabezpečovať v cestovnom ruchu rekreačno-oddychové a športové aktivity v kvalitnom prírodnom prostredí. Najbližším nadradeným sídlom v spádovej oblasti voči obci je mesto Liptovský Mikuláš a má funkciu nadregionálneho centra osídlenia v kategórii B2. Okresné mesto Liptovský Mikuláš malo k 31.12.2002 - 33 004 obyvateľov.

Obec Vyšná Boca zaujíma v tejto štruktúre osídlenia a spádovej oblasti špecifické funkčné postavenie. Najstaršia datovaná zmienka o Boci pochádza z roku 1230, kedy uhorský kráľ Ondrej II. Daroval šľachticom neosídlenú zem na území Liptova. Ďalšie známe údaje o postupnom osídľovaní Bocskej doliny sú z roku 1342 v súvislosti s otváraním zlatých baní a postupnom osídľovaní Bocského regiónu. Vznikajúce nepravidelné zhľukovo-reťazové sídelné usporiadanie bolo podmienené konfiguráciou a reliéfom Bocskej vysokohorskej krajiny. V katastrálnom území Vyšnej Boce boli osídľované nielen časti hlavného údolia, ale aj bočné údolia. Z minulosti pochádzajú miestne názvy jednotlivých častí : Stará Boca, Pri Píle, Poza stupu, Uhlisko, Hutisko, Za nemeckým kostolom, Pri mlyne, Koniarka. Najintenzívnejšia banská činnosť sa evidovala v II. Polovici 16.storočia. Po banskej činnosti zostało v Bocskom regióne cca 100 štôlní a súvisiacich banských stavieb. Najstaršia podoba sídelného usporiadania obce sa zachovala na mapovom podklade z roku 1754. V súvislosti s úpadkom baníctva a následným rozvojom dobytkárstva a salašníctva vznikli maštale, senníky, valaské koliby a salaše. V období od roku 1936 do roku 1942 bola zrealizovaná cesta , ktorá spojila Liptov s Horehroním. Súčasťou katastrálneho územia Vyšnej Boce je samostatná lokalita Čertovica, ktorá sa v minulom storočí rozvíjala ako významné stredisko zimných športov. Stredisko Čertovica sa rozprestiera na území dvoch katastrov – obce Vyšná Boca a Jarabá. Časť územia spadá pod mesto Brezno. Južná poloha k.ú. - hrebeňová poloha Nízkych Tatier tvorí katastrálnou hranicou aj administratívnu hranicu medzi Žilinským a Banskoobruckým krajom. Nadmorská výška v katastrálnom území obce sa pohybuje od 951 m.n.m. až po 1478 m.n.m. (Fišiarka), ostatné vrcholy Čertova svadba – 1463 m.n.m. a Končisté – 1474 m.n.m. sú v takmer rovnakej výškovej hladine.

V súčasnosti plní obec Vyšná Boca funkciu strediska cestovného ruchu s funkčnými a priestorovými väzbami na okolité územie, hlavne v smere na juh rekreačné územie Čertovice a v smere na východ obec Nižnú Bocu.

Kataster obce má celkovú výmeru 2060 ha, z toho zastavané plochy tvoria len cca 10 ha, (t.j. 0,48 %) z celkovej výmery. Orná pôda tvorí 0 %, trvalé porasty 387 ha (18,8 %), lesná pôda 1 606 ha (77,96%), vodné plochy 5 ha (0,25%), ostatné plochy 52 ha (2,52%). V obci Vyšná Boca bol k poslednému sčítaniu obyvateľov (26.05.2001) evidovaný počet 107 trvale bývajúcich obyvateľov. V porovnaní s minulým vývojovým obdobím, ked' v roku 1991 žilo v obci 130 stálych obyvateľov (sčítanie 03.03.1991) bol v roku 2001 evidovaný významný pokles. Dopravne je obec sprístupnená len automobilovou komunikáciou, štátnej cestou I/72, ked' nepočítame s možným iným peším prístupom, prostredníctvom turistických chodníkov.

V prípade obce Vyšná Boca je riešené územie plne stotožniteľné s katastrálnym územím, čo znamená, že sa jedná o požiadavky na riešenie extravidánu. Riešené územie bude v ÚPN-O Vyšná Boca spracované v jeho textovej, tabuľkovej a grafickej časti v zmysle SZ a vyhlášky č.55/2001 Z. z.

Pri riešení celého katastrálneho územia je nutné kláň hlavný dôraz na vytvorenie predpokladov pre trvalý súlad všetkých činností v území, s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalodržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt.

2.5 NÁVRH URBANISTICKEJ KONCEPCIE PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA

Vznik obce súvisí s baníckou činnosťou na Liptove, konkrétnie v Bocskej doline. Pramenný materiál o hornoliptovskom baníctve je skromný. Sú to listiny, ktoré sa však dotýkajú priamo Boce:

- Banské privilegium kráľa Ladislava IV. z roku 1285 pre Bohumíra z Liptovského Jána (Wenzel CADIX. 553)
- Listina hybského richtára Kristiána z r. 1342 o dolovaní jeho spoluobčanov v Boci na majetku potomkov Bohumíra z Liptovského Jána. Comes Bohumír dostal v r. 1285 banské privilegium na dolование a ryžovanie zlata v Bociach od kráľa Ladislava IV., pričom dobrovoľne odstúpil kráľovi pravú časť Bocskej doliny aj s lesmi. Túto možnosť nepriamo potvrdzuje i listina Spišskej kapituly z r. 1299.

Osídľovanie ľavého brehu Váhu sa dialo dvoma prúdmi hore tokom Váhu a nezávisle od pravého, hore dolinou Bocianku. Prvý prúd bol pokračovaním roľníckeho a pastierskeho osídľovania. Druhý prúd osídlenia podmienilo rudné bohatstvo údolia Bocianku. Nestretávame sa tu s pravidelným postupom osídľovania. Vznikli tu osady v sezóne - v lete, ale na zimu sa baníci stáhovali z doliny - najviac do Hýb.

Prvá banícka osada sa rozprestiera v doline dnes nazývanej Starobocká (Stará Boca), na území zemanov z Liptovského Jána. Osada ešte nemala trvalý charakter. O tom, že v 14. storočí v Bocskom údolí nebola nijaká trvalá osada, svedčí sťažnosť hybského richtára Kristiána z r. 1342, kde sú uvedené veľmi zlé sociálne podmienky baníkov, ktorí pracovali pre zemanov z Liptovského Jána. V druhej polovici 16. storočia rozširujú sa bane v Bockom údolí a stáhujú sa sem baníci a banskí podnikatelia z Banskej Bystrice, Ľubietovej, zo Spiša i Liptova. Baníci, ktorí sa usadili na ľavom brehu Bocianku, teda na majetkoch Svätojánskych, dali základ osady Boce Svätojánskej (dnešná Nižná a Stredná Boca). Pristáhovalci, ktorí sa usadili na pravom brehu Bocianku, teda na pôde kráľovskej, založili Bocu Kráľovskú (dnešná Vyšná Boca).

Kráľovská Boca bola závislá od banskobystrických úradov. Kráľovská t.j. Vyšná Boca sa spomína už ako Kráľovské banícke mestečko od r. 1551. V r. 1552 tu sídlil Liptovský banský úrad. V 70-tych rokoch 16. storočia dala komora postaviť v Kráľovskej Boci kostol, ktorý slúžil zväčša nemeckému osadenstvu tohto mestečka. V r. 1773 sa spomína ako výsadné mestečko. O sto rokov neskôr má už cca 100 domov. V jej chotári sa dolovalo zlato, železo, striebro a med' . Po zániku ťažby na konci 19. storočia význam obce upadol.

Z baníckeho obdobia sa zachovala tradičná architektúra - banícke domy, ktoré sú v súčasnosti prerobené na rekreačné chalupy. Najzachovalejší banícky dom bol zrenovovaný a slúži muzeálnemu účelu.

Vyšnú Bocu je možné charakterizovať ako skupinovú cestnú dedinu v údolí. Domy a hospodárske staviská sú postavené v zhlukoch okolo bývalej hlavnej komunikačnej tepny a potoka. Rozvoj obytnej a rekreačnej funkcie pokračuje v smere do Bacúšskej doliny a v smere na Čertovicu. Miestna časť Čertovica v súčasnosti rozvíja predovšetkým ako stredisko zimných športov na rozhraní dvoch katastrálnych území – Vyšnej Boce a Jarabá.

Obci Vyšná Boca dominuje národná kultúrna pamiatka kostol ev. a. v. z roku 1785. Pri vytváraní novej urbanistickej kompozície a koncepcie obce (pre rozvoj občianskej vybavenosti sa navrhuje priestor v centre obce) je nutné akceptovať polohu a dominantnosť kostola ev.a.v. ako národnej kultúrnej pamiatky. Priestor vymedzený v okolí kostola ev. a. v. a ostatných pamiatkovo chránených objektov je v grafickej časti ÚPN-O vyznačený ako nezastaviteľná plocha, pre ktorú je nutné vyhlásiť stavebnú uzáveru. Nový centrálny priestor obce je nutné riešiť komplexne so zapojením kostola ev. a. v. ako dominanty do navrhovaného funkčného priestoru. V okolí kostola je nutné ponechať z východnej , severnej a západnej strany voľný priestor pre možnosť vytvorenia malého námestia a dotvorenia celého priestoru. Z južnej strany takáto možnosť vzhľadom na

existujúcu zástavbu nie je reálna. Prístup do centrálnej zóny riešiť zo severnej strany kostola ev. a v. Kompozične je navrhované prepojiť a zjednotiť administratívnu a kultúrnu zónu obce jednotnou formou výrazových prostriedkov drobnej architektúry a materiálov pokladol plôch miestnych komunikácií, chodníkov pri realizácii pešej zóny, resp. plôch verejných priestranstiev s prioritou pešieho pohybu.

Relativne nová dominanta obce vnímaná hlavne návštevníkmi prechádzajúcimi po štátnej ceste I/72 katastrálnym územím obce je hotel Barbora, v zimnom období aj so svojím športovo-rekreačným zázemím Bačova roveň. V nadväznosti na túto novodobú dominantu nachádzajúcu sa mimo historické jadro obce je navrhovaný rozvoj východným smerom – lokalita Dievčia voda a západným smerom do Starobocskej doliny.

Z hľadiska urbanistickej koncepcie je nutné zachovať urbanisticko-architektonické riešenie celistvosti pôvodnej urbanistickej štruktúry. Pri realizácii a príprave stavieb v novonavrhnovaných funkčných zónach je nutné zachovať systém pôvodnej parcelizácie a situovanie objektov na jednotlivých parcelách, taktiež prirodzené trasy vodných tokov (Bocianka a ostatné).

Pri navrhovaní urbanistickej kompozície akceptujeme kompozíciu pôvodnej zástavby obce, vychádzame z existujúceho komunikačného systému obce a konfigurácie terénu. Navrhovaná urbanistická kompozícia vychádza z pôvodnej skupinovej cestnej zástavby sídla Vyšná Boca a snaží sa zachovať v najvyšej možnej miere zachovať priestorové usporiadanie pôvodných baníckych domov. Za hlavný ľažiskový priestor je považované okolie kultúrnej pamiatky ev. a. kostola z roku 1785.

V obci je potrebné zachovať terajší charakter zástavby, typický architektonický ráz a hmotové riešenie jednotlivých navrhovaných objektov. Pri prestavbe a dostavbe v existujúcej zástavbe prispôsobiť navrhované objekty výškami, hmotovým členením ako aj architektonickým výrazom okolitej zástavbe tradičných baníckych domov s dôrazom na použitie charakteristických prvkov a tradičných materiálov. V prípade jednotlivých objektov, ktoré sú fyzicky a morálne opotrebované, resp. nedosahujú súčasný štandard zo stavebno-technického hľadiska sa ich obnova a prestavba bude posudzovať a realizovať individuálne v zmysle navrhovaných regulatívov.

Nové rozvojové aktivity sú navrhované v najvyšej možnej miere východným a západným smerom. Pri stanovení základnej urbanistickej koncepcie sme sa snažili rešpektovať priečiady na siluetu Nízkych Tatier a využiť a zdôrazniť výnimočné krajinné panorámy. Pri návrhu urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania sme vychádzali z jednotlivých limitujúcich faktorov, ktoré ovplyvňovali koncept riešenia.

Z hľadiska vytvorenia predpokladov pre trvaloudržateľný rozvoj obce sú za hlavnú kompozičnú os považované prepojenia časti :

- Vyšná Boca (centrum) – Nižná Boca
- Vyšná Boca (centrum)– Staroboscská dolina
- Vyšná Boca (centrum)– Čertovica
- Vyšná Boca (centrum)– Bacúšska dolina

V týchto častiach územia bol sústredený návrh jednotlivých funkčných plôch s ohľadom na požiadavky ochrany prírody a krajiny, ŽP a pripravenosti územia z hľadiska rozvoja technickej infraštruktúry. Tieto časti obce je možné ďalej rozvíjať.

2.5.1 ZÁSADY OCHRANY A VYUŽITIA KULTÚRNO-HISTORICKÝCH A PRÍRODNÝCH HODNÔT

Predmetom záujmu pamiatkovej ochrany podľa zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu sú kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR :

- evanjelický a. v. kostol	(ÚZKP 379)
- zrubový banícky dom č.70	(ÚZKP 1672)
- banícky dom č.185	(ÚZKP 3419)

Domy boli v minulosti postavené ako zrubové s komorou na čelnej strane, pitvor býval predelený priečkou na kuchyňu a vstupnú miestnosť. Domy boli podmurované, často s pavlačou. Predný štít strechy

s polvalbou, hálkou a kabrincom, zadný valbový. V pitvore starších domov mali otvorené ohnisko, z ktorého sa vykurovala aj zelená kachlicová homolovitá pec v izbe, dlážky drevené.

Sýpkы a hospodárske staviská boli malé a rozostené vo dvoroch i voľne cez cestu, podľa konfigurácie terénu.

Zimné maštale a senníky sú rozmiestnené na lúkach po okolitých úbočiach. V 30. rokoch 20. storočia začali obyvatelia Boce komory prerábať na izby, aby ich mohli využiť pre turistický ruch.

Unikátne domy s historickou hodnotou :

- č.35 remeselnícko-kováčsky dom z r.1804, zrubový podmurovaný, s pavlačou na zadnej strane, pri ňom kováčska zrubová dielňa, na ktorú nadvádzajú hospodárske budovy
- č.54, 63 zrubový odoštený dom zo začiatku 20. storočia
- č.71 banícky zrubový dom z r. 1758, na kamennej podmurovke, pred ním zrubový senník a mašta z r. 1925.

Sakrálné objekty:

Kostol (ev. a v.) klasicistický, postavený roku 1785 ako tolerančný na mieste staršieho chrámu z konca 16. storočia s použitím veže, ktorá bola pripojená k stavbe v r.1819 – 1825. Sieňový priestor s oblou sakristiou umiestnenou v osi kostola. Nový drevený strop, z troch strán empora. Fasáda objektu je barokovo-klasicistická poschodová s volútovým priečelím, do ktorého je komponovaná veža s barokovou baňou. Oltár s kazateľnicou má bočné ornamentálne ušnice a bol dodaný r.1788. (Zvyšky oltára zo 17. storočia: ornamenty a plastiky putti) Krstiteľnica neskorobaroková z čias stavby kostola. Šesť patronátnych lavíc z konca 17. storočia, z r.1738,1787 a z konca 18. storočia s maľovanými parapetmi. Fragmenty staršieho oltára z I. polovice 17. storočia s oválnym obrazom najsvätejšej trojice.

Podmienky pre zachovanie a využitie kultúrnych hodnôt a riadenie jej územného rozvoja :

- Zachovať a rešpektovať vyššie uvedené národné kultúrne pamiatky a pri ich obnove, údržieb a rekonštrukcii postupovať v súlade s ustanoveniami §27 a 32 zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu
- Akceptovať polohu a dominantnosť národnej kultúmej pamiatky ev. a v. kostola z roku 1785
- Akceptovať kompozíciu a charakter pôvodnej zástavby reprezentovaný charakteristickou regionálnou drevenou ľudovou architektúrou a voľnokrajínarskou zástavbou hospodárskych objektov (senníkov)
- Zachovať funkciu trvalého bývania v kombinácii rekreačnej funkcie, čím sa vytvoria predpoklady pre trvalé užívanie, údržbu a kontinuálnu obnovu pamiatkových hodnôt v riešenom území
- Akceptovať charakteristické pohľady na ľudovú architektúru a jedinečné siluety historickej sídelnej štruktúry v symbioze s prírodným a krajinným prostredím
- Akceptovať a zachovať historickú parceláciu a situovanie objektov na jednotlivých parcelách
- Zachovať existujúci komunikačný systém a konfiguráciu terénu
- Vylučujú sa asanácie všetkých objektov ľudovej architektúry, vrátane hospodárskych objektov
- Rešpektovať siluetu obce a jestvujúce príehľady na panorámu Nízkych Tatier
- V maximálnej mieri rešpektovať výškovú hladinu okolitej zástavby
- V záväznej časti stanoviť konkrétnu podmienky pre stavebnú a inú činnosť na kontaktných plochách v blízkosti národných kultúrnych pamiatok a stanoviť limity a regulatívy pre využitie územia, ktoré bude zohľadňovať zachovanie hodnôt prostredia s pamiatkovými hodnotami

Rešpektovať pamiatkovú ochranu objektov, vlastník NKP je povinný postupovať v súlade s §32 zákona č.42/2002 Z.z.

Pri stavebnej činnosti spojenej so zemnými prácmi rešpektovať povinnosť ohlásenie prípadného archeologického nálezu, podľa §40 Zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov v súlade s §127 Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a v prípade stavebnej činnosti charakteru líniových a veľkoplošných stavieb v príslušnom územnom a stavebnom konaní osloviť Krajský pamiatkový úrad Žilina.

2.6 NÁVRH FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA OBCE S URČENÍM PREVLÁDAJÚCICH FUNKČNÝCH ÚZEMÍ, NAJMÄ OBYTNÉHO ÚZEMIA, ZMIEŠANÉHO ÚZEMIA A KÚPEĽNÉHO ÚZEMIA VRÁTANE URČENIA PRÍPUSTNÉHO A OBMEDZUJÚCEHO A ZAKAZUJÚCEHO FUNKČNÉHO VYUŽIVANIA

Obec Vyšná Boca v súvislosti s prevádzkovaní baní plnila v minulosti predovšetkým obytnú funkciu pre baníkov pracujúcich v neďalekých baniach a ich rodinných príslušníkov. V roku 1890 ešte v obci žilo 425 obyvateľov. Postupne s útlmom a zrušením banskej činnosti v katastri obce prestala obec plniť svoju hlavnú funkciu, čo sa prejavilo v 20. storočí na výraznom úbytku obyvateľstva. Obyvatelia sa postupne od roku 1948 vystáhovali za prácou a jednoduchším spôsobom života do intenzívne sa rozvíjajúcich blízkych miest (Liptovský Hrádok, Liptovský Mikuláš). Obyvateľov, ktorí zostali bývať na Boci živilo len poľnohospodárstvo a lesníctvo. Od roku 1991 je zaznamenaný stagnujúci trend počtu obyvateľstva, hoci Bocská dolina a jej okolie s cestným tranzitom sever – juh a svojimi prírodnými danosťami a kultúrno-historickým potenciálom dáva predpoklad pre rozvoj cestovného ruchu.

Nakoľko riešené územie neposkytuje žiadne výrobno-produkčné zázemie, zostáva prioritou len oblasť cestovného ruchu vo všetkých jeho možnostiach a v závislosti na danostach územia. Z uvedeného vyplýva, že nepredpokladáme ani nenavrhujeme rozvoj výrobnej funkcie v katastrálnom území obce Vyšná Boca.

V návrhu ÚPN-O je snaha riešiť rozvoj jednotlivých navrhovaných funkcií v optimálnom pomere, ktorý zaručuje obnovu rozvoja obytnej funkcie v závislosti na možnostiach rozvoja rekreácie a CR počas celého roku. Návrh ÚPN-O rieši rozvoj primárnej funkcie bývania v centrálnej časti obce, v tejto časti je rekreácia len doplnkovou funkciou vzhľadom na prioritu obce zvýšiť počet trvale žijúcich obyvateľov a mladých rodín. Pre podporu rozvoja obytnej funkcie je navrhnutý aj rozvoj technickej infraštruktúry územia.

Na začiatku Starobockej doliny je vytvorený priestor pre funkciu agroturizmu. V tomto území sa nejedná o novú aktivitu. Jedná sa návrat k pôvodnému využívaniu územia (ešte v minulom storočí sa v tejto lokalite venovali obyvatelia salašníctvu). Navrhuje sa tu objekt salaša - reštaurácie s celoročnou prevádzkou a dostatočne veľkým potenciálom a zázemím pre rozvoj agroturistiky. Rozvojom agroturizmu sa posilní rozvoj cestovného ruchu na území obce v letnej sezóne.

V ostatných častiach územia navrhujeme ďalší rozvoj rekreačnej funkcie (Bacúšska dolina, Dievčia voda, Pod Čertovicou, Čertovica).

V celom záujmovom územia obce sú predpoklady pre rozvoj zimných lyžiarskych stredísk. ÚPN-O rieši rozšírenie a rekonštrukciu zimných stredísk na základe požiadaviek obstarávateľa v strediskách Bačova Roveň, STIV Čertovica, SKI Čertovica v smere do obce a v centre obce.

Obslužná funkcia je obmedzená na zariadenia občianskej vybavenosti miestneho významu. Podstatná časť navrhanej občianskej vybavenosti je situovaná v centre obce (okolie ev.a v. kostola), ostatné lokality nadvádzajú na zastavané územie obce.

Ostatné riešené územie obce sa využíva predovšetkým na poľnohospodárske, lesohospodárske a rekreačné účely.

Jednotlivé funkčné plochy sú rozvijané predovšetkým s ohľadom na požiadavky ochrany prírody a krajiny, ŽP a pripravenosti územia z hľadiska možností rozvoja technickej infraštruktúry. Pri návrhu jednotlivých funkčných plôch vychádzame z existujúcej urbanistickej štruktúry sídla a vízie budovania obrazu obce s ohľadom na jej identitu a pôsobenie na obyvateľov a návštěvníkov. Zaradenie riešeného územia do jednotlivých urbanistických obvodov s určením hlavnej a doplnkovej funkcie je podrobne riešené v záväznej časti vo tabuľkovej forme.

2.7 NÁVRH RIEŠENIA BÝVANIA, OBČIANSKEHO VYBAVENIA SO SOCIÁLNOU INFRAŠTRUKTÚROU, VÝROBY A REKREÁCIE

2.7.1 Bývanie

Rozvoj trvalého bývania sa stane nedeliteľnou súčasťou rozvoja územia z hľadiska trvalej udržateľnosti identity obce Vyšná Boca. Na základe analýzy potrieb bytového fondu uvažujeme s riešením bývania k návrhovému roku 2020 pre 257 obyvateľov, vo výhľade (po roku 2020) uvažujeme s ďalšou potrebou riešenia bývania pre cca 50 obyvateľov. Z týchto údajov s výhľadovým počtom obyvateľov cca 300 sa uvažovalo pri dimenzovaní technickej infraštruktúry, vrátane dopravnej infraštruktúry a potrieb základnej občianskej vybavenosti.

Rozvoj bytovej výstavby je navrhovaný prednostne vo forme IBV a to v rámci jednotlivých vytypovaných lokalít. S rozvojom HBV sa neuvažuje. V minimálnej miere je možné umiestniť byty ako súčasť navrhovanej polyfunkčnej výstavby v centre obce. Celkový počet navrhovaných rodinných domov ako prezentuje tabuľka je v I. etape cca 41, v druhej etape cca 13.

Č.U.O.	Lokalita miestna časť	IBV	
		Návrh I.etapa	Výhľad II.etapa
U.O.I.	Smerom na Nižnú B.	15/60	5/20
U.O.III.	Jednota- centrum	5/15	5/20
U.O.IV.	OcÚ- centrum	2/8	0
U.O.VI.	Centrum- Pod horou	4/16	0
U.O.VII.	Centrum obce - kostol	2/8	0
U.O.X.	Od cintorína	4/16	0
U.O.XI.	Centrum II.	3/12	3/12
U.O.XIII.		2/6	0
U.O.XIV.		4/16	0
Spolu (počet bytov v IBV/počet obyvateľov)		41/147	13/52

Objekty IBV v navrhovaných súboroch, ako aj prelukách budú zásobované vodou, elektrickou energiou a budú od kanalizované. Súčasne je nutné počítať s väčšou mierou odberu úžitkovej vody. Architektúru navrhovaných objektov v prelukách je nutné prispôsobiť okolitej zástavbe a charakteristickým špecifikám sídla z dôvodov zachovania jeho identity. Výšku a objem navrhovaných objektov a percento zastavanosti pozemkov určuje záväzná časť ÚPN-O v jednotlivých urbanistických obvodoch. Záväzná časť určuje taktiež zásady a regulatívy pre rekonštrukciu jestvujúcich objektov v centre obce vzhľadom na charakteristickú zástavbu a architektúru v obci. V súvislosti s navrhovaným rozvojom je nutné prehodnotiť súčasné hranice zastavaného územia obce. V grafickej časti sú znázormené navrhované hranice zastavaného územia obce v zmysle navrhovaných funkčných zón.

2.7.2 Občianska vybavenosť a sociálna infraštruktúra

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA :

V rámci sociálnej infraštruktúry sa sleduje štruktúra a kapacity zdravotníckych, školských zariadení ako aj zariadení sociálnej starostlivosti .

Školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci sa nenachádza vzdelávacie zariadenie. Najbližšie vzdelávacie zariadenie je vzdialenosť cca 20 km. Spádovosť obce pre stredné školy je mesto Liptovský Hrádok a Liptovský

Mikuláš. Odvetvie vysokého školstva má v okrese Liptovský Mikuláš, okrem Vojenskej akadémie len detašované pracoviská, najbližším stredne veľkým univerzitným mestom je krajské mesto Žilina.

Pre podporu demografického vývoja v obci Vyšná Boca doporučujeme uvažovať o možnosti prestavby a rekonštrukcie objektu bývalého kultúrneho domu na polyfunkčné stredisko vzdelávania a kultúry. Zariadenie by sa mohlo využívať ako škola v prírode, materská škola, prípadne malotriedna škola pre stupeň 1.- 4. pre spádové územie obcí Vyšná Boca, Nižná Boca, Malužiná a mimo vyučovacích hodín by časť zariadenia slúžila pre obyvateľov obce ako kultúrne stredisko.

Zdravotníctvo

V obci sa nenachádzajú zariadenia zdravotnej starostlivosti. Spádovou obcou pre obec Vyšná Boca je mesto Liptovský Hrádok, Liptovský Mikuláš, prípadne Ružomberok a Banská Bystrica. Súčasné trendy koncepcie rozvoja zdravotníckych zariadení neumožňujú predpokladať zmenu v tejto oblasti. V prípade možnosti a potreby doporučujeme umiestniť ambulanciu obvodného lekára v objekte obecného úradu, čo však predpokladá jeho rekonštrukciu.

Sociálne zariadenia

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. V obci sa neuvažuje s rozvojom a umiestnením zariadení sociálnych služieb.

OBCHOD A SLUŽBY

Maloobchodná sieť

Maloobchodná sieť je zastúpená dvoma obchodnými prevádzkami s rozličným tovarom. Tento počet v súčasnosti vyhovuje potrebám obyvateľstva. Do budúcnosti je potrebné uvažovať s rekonštrukciou objektu „Jednoty“ na dvojpodlažný polyfunkčný objekt obchodu a služieb.

Stravovanie a ubytovanie

Stravovanie a ubytovanie poskytujú v katastrálnom území obce nasledujúce zariadenia :

Č.	Názov zariadenia	Ubytovacia kapacita
1.	Hotel Barbora Penzión Barborka	150
2.	Hotel Boca	50
3	Penzióny STIV, I.+II.	60+30
4	Chata pod Sedlom Čertovica	35
5	Chata pod Čertovicou (Chata Výkup)	40
6	Hrádocká chata Vyšná Boca	30
7	Chata Čertovica (mimo prevádzky)	80
8	Športhotel nad Vyšnou Bocou (mimo prevádzky)	60
9	Hotel Totem Čertovica (k.ú. Jarabá)	60
Spolu		535 (+60 Totem)

Spracované podľa údajov z OcÚ – Vyšná Boca 2008

Hotel Barbora tvorí novodobú dominantu v blízkosti centra obce, od samotnej obce je oddelený št. cestou I/72. Prístup z obce je možný podchodom popod št. cestu I/72 popri existujúcim cintoríne. Hotel poskytuje služby celoročne, v zimnej sezóne je centrom strediska zimných športov Bačova Roveň. Lokalita poskytuje možnosti ďalšieho rozvoja. Severným smerom za hotelom Barbora je navrhovaný priestor pre vytvorenie rekreačno-športového zázemia, s možnosťou vytvorenia „drevenej dediny“ v mieste bývalých senníkov. Východným smerom je navrhovaná lokalita pre realizáciu penziónov v zmysle dostavby lyžiarskeho strediska „SKI PARK-CENTRUM – Bačova roveň“. Táto lokalita funkčne nadväzuje na lokalitu Dievčia voda, ktorá je určená pre rozvoj rekreačnej funkcie. V tejto lokalite sa uvažuje s výstavbou penziónov za dodržania pôvodnej parcelizácie a limitov a regulatívov v záväznej časti ÚPN-O. Hotel Boca, ktorý sa nachádza priamo v centre obce oproti obecnému úradu nemá plošný potenciál pre ďalší rozvoj. Je možné len postupne skvalitňovať rozsah

a ponuku poskytovaných služieb. Ďalší rozvoj Penziónov STIV podrobne rieši urbanistická štúdia rekreačnej zóny Čertovica. Lokalitu je nutné riešiť komplexne spolu s územím „Pod Čertovicou“ a v nadväznosti na územie obce. V návrhu ÚPN-O územie popri miestnej komunikácii navrhujeme funkčne prepojiť rekreačnou a zmiešanou funkciou občianskej vybavenosti a rekreácie s lokalitou Pod Čertovicou pri jazierku a vytvoriť rekreačné stredisko s celoročným využitím. Športhotel, ktorý je v súčasnosti mimo prevádzky je nutné rekonštruovať a prepojiť s navrhovanou funkčnou plochou určenou pre rozvoj občianskej vybavenosti. Navrhovaným riešením sa celá lokalita prepojí priamo so sídelnou štruktúrou.

Služby

Zariadenia služieb sa samostatne v obci nenachádzajú, služby sú poskytované v rámci služieb poskytovaných hotelovými zariadeniami

V obci majú zastúpenie dva subjekty, ktoré majú predmet podnikania ťažbu a spracovanie dreva a tri zabezpečujú lesné práce.

OSTATNÁ VYBAVENOSŤ

Verejná administratíva

Obecný úrad a obecná knižnica sa nachádzajú v centrálnej časti obce. V blízkosti obecného úradu pri penzióne Boca sa nachádza objekt požiarnej zbrojnice. Objekt obecného úradu je nutné rekonštruovať a v rámci rekonštrukcie sústrediť do objektu aj iné funkcie, napr. informačné centrum obce a Národného parku Nízke Tatry, verejné internetové miesto, cestovnú kanceláriu.

Kultúrne zariadenia

Obec v súčasnosti nemá funkčný kultúrny dom. Rozvoj tejto funkcie je možné riešiť v rámci rekonštrukcie obecného úradu, prípadne prestavbou a rekonštrukciou pôvodného kultúrneho domu. V súčasnosti je možné po dohode využívať pre usporiadanie kultúrnych podujatí existujúce hotelové zariadenia (Barbora, Boca, a i.)

Cirkevné zariadenia, ostatné

V obci sa nachádza ev.a.v. kostol (NKP), ktorý je nutné taktiež rekonštruovať. Navrhujeme komplexné obnovenie kultúrnej pamiatky aj s príahlými verejnými priestranstvami a rekonštrukciou verejného osvetlenia (nasvietenie objektu). Vymedzená lokalita okolia ev.a.v. kostola je zaradená medzi nezastaviteľné plochy.

V návrhu ÚPN-O je navrhované rozšírenie cintorína v centre obce západným smerom. Lokalita je zaradená medzi verejnoprospešné stavby. Lokalitu pre výstavbu domu smútku ÚPN-O nenavrhuje vzhľadom na počet obyvateľov obce (107) a vzdialenosť ev.a.v. kostola od existujúceho cintorína.

2.7.3 Rekreácia a šport

Rekreácia

Liptovský región – širšie vzťahy

VÝZNAM	Strednodobý horizont	Medzinárodný
	Dlhodobý horizont	Medzinárodný
SUBREGION, ŠPECIFICKÁ LOKALITA	Strednodobý horizont	• Subregión Nízke Tatry, Ďumbierska časť – sever • Subregión Liptovská Mara (vodná nádrž) • Lokalita Malinô – Vlkolíneč (lyžovanie, pamiatka UNESCO) • Subregión Západné Tatry – juh
	Dlhodobý horizont	

DRUH TURIZMU	Príjazdový turizmus – významný Domáci turizmus – významný Dlhodobý pobytový turizmus Krátkodobý pobytový turizmus Jednodenná návštěvnosť
FORMY TURIZMU	• Zjazdové lyžovanie a lyžiarska turistika • Letný pobyt pri termálnej vode, vodných plochách, vodné športy • Letný horské pobytu – pešia turistika • Pobyt na vidieku • Poznávanie kultúrneho a dedičstva a prírodných zvláštností • Kúpeľný pobyt s liečebnou funkciou • Obchodný turizmus
HLAVNÉ PRODUKTY	• Zjazdové lyžovanie a lyžiarska turistika – Demänovská dolina – Jasná, Ski park Ružomberok, Čertovica, Nižná Boca, Liptovský Ján, Závažná Poruba, Žiarska dolina • Poznávanie kultúrneho dedičstva, miestnych tradícii, prírodných atraktív, návšteva múzeí a galérií, návšteva významných podujatí – pamiatky Vlkolíneč (UNESCO), Liptovský Mikuláš, Liptovský Ján, Hybe, Svätý Kríž, Ružomberok, Liptovský Hrádok, tradícia ovčiarstva a výroba syrov (bryndza), prírodné atraktivity jaskyne v Demänovskej doline, Múzeum liptovskej dediny v Pribyline, galéria Ľ. Fullu v Ružomberku, medzinárodný folklórny festival Východná • Letné pobytu pri vode vrátane termálnej, vodné športy – vodná nádrž Liptovská Mara (plávanie, člnkovanie, windsurfing, jachting, rybolov), termálne kúpaliská – celoročné Liptovský Mikuláš, Bešeňová, sezónne Liptovský Ján • Letné pobytu v lese/horách, pešia turistika, vysokohorská cykloturistika – Nízke Tatry
DOPLINKOVÉ PRODUKTY	• Kúpeľný pobyt s liečebnou funkciou – kúpele Lúčky špecializované na ženské choroby, Korytnica a Liptovský Ján • Pobyt na vidieku v kombinácii s poznávaním tradície výroby syrov a ovčiarstva • Obchodný turizmus – pracovné cesty, konferencie, semináre, firemné akcie, Liptovský Mikuláš, Jasná, Ružomberok • Horolezectvo • Paragliding • Vodáctvo • Rybolov • Poľovníctvo
HLAVNÝ TRH	Slovensko, Poľsko, Česká republika, Maďarsko, Nemecko
DOPLINKOVÉ TRHY	Holandsko, Rusko, východovo-pobaltské krajinu, Ukrajina
SEGMENTY TRHU	Zimné pobytu – lyžovanie: Dvojice, rodiny, malé skupiny, vrátane náročných lyžiarov, veková štruktúra mladé a stredné vekové skupiny, stredná a vyššia statusová trieda Letné pobytu: Rodiny s deťmi, malé skupiny športovo zameraných mladých ľudí, pre pobyt v termálnych areáloch aj seniori, nižšia a stredná statusová trieda
PRIEBEH SEZÓNNOSTI	Výrazná sezónnosť zimná – v čase od polovice decembra do polovice apríla. Letná sezóna od polovice júna cca do konca septembra
AKTIVITY S NAJVYŠŠÍM DLHODOBÝM POTENCIÁLOM	• Zjazdové lyžovanie a lyžiarska turistika • Letné pobytu na horách – pešia turistika • Vodné športy, vodáctvo • Pobyt/rekreácia pri termálnej vode • Poznávanie kultúrneho dedičstva • Návšteva jaskýň • Pobyt na vidieku/vidiecky turizmus

Región Liptov - predstavuje najširšiu a najuniverzálniešiu ponuku atraktív cestovného ruchu a aktivít pre turistov v rámci Slovenska. Územie poskytuje možnosti takmer pre všetky aktivity cestovného ruchu vo veľmi vysokej úrovni, niektoré z nich v úplne špičkovej. Prednosťou regiónu je aj jeho poloha medzi ďalšími vysoko atraktívymi regiónmi. Výkony regiónu sú vyššie ako jeho podiel na kapacitách, najviac pri prenocovaniach zahraničných hostí. Možnosti existujúcich stredísk ešte nie sú vyčerpané, pritom v regióne sú možnosti aj otvorenie nových, vysoko atraktívnych lokalít (napr. Nižná a Vyšná Boca). Aj bez zakladania nových stredísk je možné viac využívať aj Západné Tatry, ktoré môžu prispieť aj k zmene imidžu celého regiónu. V posledných rokoch je v útlme aj stredisko Jasná pod Chopkom, kde sú najvhodnejšie podmienky pre zjazdové lyžovanie v celej strednej Európe (s výnimkou Rakúska). Región má všetky predpoklady presadiť sa aj na medzinárodnom trhu.

Nadregionálny územnoplánovací dokument, ktorý určuje regulatívy pre usmerňovanie ďalšieho rozvoja rekreačných útvarov a priestorov regionálneho a vyššieho významu je ÚPN VÚC Žilinského kraja (územný plán regiónu), ktorý je zároveň nadradenou dokumentáciou pre vypracovanie ÚPN-O. Regulatívy sú navrhnuté v priloženej tabuľke č. 9/3.

Tab. Návrh rozvoja rekreačných priestorov a útvarov vyššieho významu v okrese Liptovský Mikuláš (ÚPD VÚC Žilinského kraja)

Rekreač. krajinný celok	Rekreačný priestor.útvar			Funkčný		Výmera (ha)		Denná návštěv. v hl. sezóne		Poznámka, spôsob rozv.
	Obec, k.ú.	ID	Druh, názov	Typ	Význ.	Stav	Návrh	Stav	Návrh	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Biely a Čierny Váh, Boce	Vyšná Boca	5.31	AGL.RÚ Vyšná Boca - SRTS Vyš.Boca - SRT Čertovica	III	M	530	640	3000 Z	3100 Z	Dostavba vybavenosti obce a SRT Čertovica
	Nižná Boca	5.30	AGL.RÚ Nižná Boca -SRTS Nižná Boca -SRTS Chopec	III	M	510	720	1800 Z	4400 Z	
	Malužiná	5.29	SRTS Malužiná	III	R	100	100	400L	600L	Dostavba vybavenosti obce

Podľa ÚPD-VUC Žilinského kraja patrí záujmové územie obce do rekreačného krajinného celku Biely a Čierny Váh, Boce. Na základe vyhodnotenia prírodných a civilizačných podmienok pre rekreáciu je oblasť zadefinovaná ako III. funkčný typ s medzinárodným významom. Do aglomerácie rekreačného útvaru Vyšná Boca sú zaradené nasledovné oblasti :

- SRTS Vyšná Boca (Sídelné stredisko rekreácie a turizmu)
- SRT Čertovica. (Stredisko rekreácie a turizmu)

Vzhľadom na navrhované kapacity návštěvnosti v zimnej sezóne v AGL.RÚ Vyšná Boca je potrebné zo strany obce iniciovať navýšenie a prehodnotenie uvedených údajov v najbližšej aktualizácii ÚPN-VÚC Žilinského kraja. V porovnaní s Nižnou Bocou a Malužinou má Vyšná Boca spolu s Čertovicou navrhovanú najnižšiu dennú návštěvnosť a to iba 100 osôb. Výmera rozšírenia rekreačného priestoru v porovnaní s Nižnou Bocou je takmer o 80 ha nižšia. Nie je možné, aby aglomerácia dvoch rekreačných útvarov mala nižšie navrhované hodnoty ako jedno porovnatelné stredisko rekreácie a turizmu. Navrhované kapacity zároveň výrazne znižujú možnosť návrhu a rozvoja rekreačných lokalít v riešenom území, t.j. v k.ú. Vyšná Boca.

Vyšná Boca - Čertovica

Priestor Čertovice je južným uzáverom Bocskej doliny s terénnymi i klimatickými podmienkami pre rozvoj turizmu hlavne v zimnej sezóne. Turistické a rekreačné využitie Čertovice má dlhodobú tradíciu. Už v 30. rokoch

minulého storočia tu bola vybudovaná moderná a pomerne veľká turistická chata. V 50.a 60. rokoch boli ku chate realizované prístavby, pribudli podnikové rekreačné zariadenia a individuálne chaty. Boli vybudované lyžiarske vleky a zjazdovky. V 80. rokoch bol postavený motorest, nový lyžiarsky vlek a odstavné parkovisko. Čertovica sa stala postupne vyhľadávaným centrom turistiky a zimných športov. V rokoch 1997-2000 bolo vybudované rekreačno-športové stredisko STIV a hotel Totem (k.ú.Jarabá).

V súčasnosti sa v lokalite Čertovica nachádza stredisko STIV Čertovica a stredisko SKI Centrum Čertovica. Obidva existujúce strediská sú využívané predovšetkým ako zimné lyžiarske strediská. Návrhom aktivít v ÚPN-O máme záujem rozšíriť možnosti využitia a návštevnosť v tejto lokalite v aj letnom období. Optimálne riešenie by nastalo v prípade nárastu celoročnej návštevnosti SRT Čertovica, čo by vo veľkej miere prispelo k obnove obytnej funkcie sídla Vyšná Boca.

Pri modernizácii strediska STIV Čertovica sa uvažuje s rozšírením prevádzkovej budovy s bistrom s troma nadzemnými a jedným podzemným podlažím o rozlohe cca 250 m², výstavbou troch objektov ICHR ako aj zámerom vybudovania štvorsedačky SL - 4 s medzistanicou, dvoch vlekov - zlomený lyžiarsky vlek LV H 100 typ Tatrapoma 100 – rekonštrukcia jestvujúceho (dĺžka 580 m , kapacita 650 osôb/hod.) a zlomeného lyžiarskeho vleku IV H 130 (typ Tatrapoma H 130 , dĺžka 78P m, kapacita 800 osôb/hod). Variant 1 Modernizácie rekreačno-športového strediska STIV Čertovica bol odporučený záverečným stanoviskom č. 387/2009-3,4/pl MŽP SR zo dňa 02.07.2009. Tento návrh spolu s rekonštrukciou jestvujúcich vlekov a návrhom štvosedačky je lokalizovaný v katastrálnom území dvoch obcí – Vyšná Boca a Jarabá. V rámci obnovy SRT Čertovica bude riešený optimalizovaný dopravný systém ako aj komunikačný systém pre peších. Navrhovaná lávka pre peších zabezpečí vylúčenie peších účastníkov cestnej premávky z pohybu po cestnom telese.

Stredisko SKI centrum Čertovica – v stredisku sa nachádzajú 4 vleky. Vlek EPV 100 (s dĺžkou 100m a kapacitou 250 osôb/hod.), vlek Tatrapoma H 130 (s dĺžkou 550 m a kapacitou 950 osôb/hod.), vlek Tatrapoma H 60 (s dĺžkou 550 m a kapacitou 950 osôb/ hod) a vlek Tatrapoma P 350 (s dĺžkou 400 m a kapacitou 350 osôb /hod.). V stredisku je vybudovaný systém zasnežovania z jazierka. Realizácia zámerov prispeje k rozšíreniu aktivít v území, limitom sú disponibilné plochy pre parkovanie v zimnom období. Návrh rieši priestorové usporiadanie a funkčné využitie lokality Pod Čertovicou vrátane dostavby okolo jazierka. Tento priestor má byť napojený v zmysle podkladov OcÚ- UŠ 2008 na obec štvorsedačkou, ktorej trasa je vedená údolím od Čertovice takmer po zastavané územie obce Vyšná Boca. Navrhovaná štvosedačka má mať kapacitu 2000 osôb/hod.

Vyšná Boca

Vo vlastnom území obce je rozvoj CR taktiež zameraný predovšetkým na zimnú sezónu. Je navrhovaná dostavba lyžiarskeho strediska Bačova Roveň, v rámci ktorej má byť realizovaná výstavba štvorsedačky, vlekov, parkovísk a penziónov. Aby sa Bocská dolina stala plnohodnotným územím pre voľný a viazaný cestovný ruch je potrebné postupne dobudovať lyžiarske strediská a zároveň zabezpečiť postupnú obnovu lyžiarskych horských dopravných zariadení na Nižnej Boci, Vyšnej Boci a Čertovici a dobudovať ich na európsky štandard pre zimné lyžiarske využitie. Pôvodné vleky sa v stredisku Bačova Roveň postupne po ich technickej a morálnej opotrebovanosti rozobrali a vybudovali sa nové v nadväznosti na rekreačný areál severne od hlavnej chaty. Postavil sa vlek LV - H₁ (POMA) o šíkmej dĺžke 665 m a prepravnej kapacite 900 osôb / hod. Údolná stanica je v nadmorskej výške 999 m n. m. a vrcholová na kóte 1 181 m n. m. Druhý LV - H₂ (Doppelmayr) má celkovú dĺžku 567 m a prepravnú kapacitu 625 osôb / hod. Údolná stanica je na rovnakej nadmorskej výške ako LV - H₁ a vrcholová stanica je na kóte 1 150 m n. m.

Pre lyžiarov slúžia dve zjazdovky „A“ a „B“, ktoré sú homologizované FIS pre poriadanie lyžiarskych pretekov pre slalom žien a mužov a sú aj pre preteky využívané. Zjazdovky sú technicky výborne upravené a zabezpečené protierózmnymi úpravami. Zjazdovka „A“ je zasnežovaná z čerpacej stanice ČS I umiestnenej pod tenisovým kurтом a s odberom vody z toku Bocianku. Pôvodný odber vody o kapacite 11,6 l / s bol v roku 2002 v rámci plánovaného rozšírenia zvýšený na 42 l / s.

Pre deti a školskú mládež sa využívajú prenosné lyžiarske vleky, ktoré sú v prevádzke v závislosti od záujmu ubytovaných v hoteli a v samotnej obci. Najviac sa využívajú cez víkendové obdobie a zimné prázdniny a vianočné obdobie. Vzhľadom na zasnežovanie je možné lyžovať za priaznivých poveternostných podmienok aj čiastočne počas jamých prázdnin.

Z hľadiska stanovenia zaťaženosť zjazdových tráť bola stanovená maximálne únosnosť pre existujúce trate „A“ a „B“. Z hľadiska únosnosti je pri zjazdovej trati „A“ rezerva v zaťaženosť 180 osôb / hod. a pri zjazdovej trati „B“ je to až 288 osôb / hod.

Dostavba a dobudovanie strediska „SKI CENTRUM - Bačova roveň“ ako základného zázemia pre letnú a zimnú sezónu, oddychovej zóna hotela Barbora a obce Vyšná Boca, ktorej je toto územie súčasťou sleduje základný cieľ a to dobudovanie vybavenosti zimného lyžiarskeho strediska na parametre obdobných stredísk vo svete s primeraným technickým zázemím. Jedná sa o doplnenie sústavy existujúcich vlekov o lyžiarsky vlek a štvorsedačku a predĺženie zjazdoviek. Súčasne sa vytvorí zázemie pre začiatočníkov s menej náročnými terénmi a výhľadovo aj U - rampami pre akrobatické lyžovanie ako aj realizácia zasnežovania pokrývajúca plochu zjazdoviek A“ a „B“, ktoré tvoria základnú kostru tohto strediska. Pre realizáciu týchto zámerov sú tu vhodné terénne danosti, klimatické podmienky, orientácia strediska a po dobudovaní zasnežovania na novonavrholaných zjazdovkách aj predpoklad pre vytvorenie vhodných snehových podmienok a s tým súvisiace predĺženie lyžiarskej sezóny až do obdobia jarných prázdnin samozrejme v závislosti od každoročne sa meniacich klimatických podmienok. Terénne danosti a už súčasné homologizovanie dnešných zjazdoviek FIS pre poriadanie lyžiarskych pretekov pre slalom žien a mužov dáva predpoklad, že po dobudovaní zjazdoviek sa vytvorí možnosti na usporiadanie medzinárodných súťaží, aj keď už v súčasnosti sa stali vysoko hodnotenými realizátormi a zapísali sa na zoznam akcií v lyžiarskych disciplínach a to v slalome žien a mužov.

Počas spracovania návrhu územnoplánovacej dokumentácie a pred verejným prerokovaním ešte nebolo možné zapracovať schválenú alternatívu rozvoja lyžiarskeho strediska Bačova Roveň nachádzajúcu sa vo vlastnom území Národného parku Nízke Tatry. Túto bolo možné definitívne zapracovať až po doručení záverečného stanoviska MŽP SR k navrhovanej činnosti (11/2008). V súčasnosti bola na základe informácií a podkladov OcÚ do návrhu ÚPN-O zapracovaná alternatíva v zmysle výstupov z prerokovania výstupov z EIA -05/2009 a koordinačného projektu 09/2009, ktoré vypracoval Ing. arch. D. Ursíny. Podľa bodu VI. Záverov, odseku 2 Záverečného stanoviska sa pre realizáciu odporúča variant „B“ s prvkami variantu „C1“ uvedených v správe o hodnotení.

Z hľadiska trvaloudržateľnosti rozvoja sídla v kontexte s rozvojom CR je nutné rozvíjať letné a celoročné formy cestovného ruchu. Jednou z možností je rozvoj agroturizmu v Starobocskej doline. Ďalšími možnosťami je pripravenosť stredísk zimných športov aj pre letné aktivity – napr. letná bobová dráha. Zvýšiť letnú návštevnosť chceme aj návrom náučných chodníkov v trase starej cesty od Nižnej Boce po Čertovicu. Taktiež navrhujeme zokruhovať historické centrum obce a vybudovať chodník od minerálneho prameňa k miestnej komunikácii smerom na Čertovicu. Ďalším zatraktívnením obce je vybudovanie rozhľadne v priestore oproti Športhotelu. Prepojenie priestoru v „Starobocskej zákrute“ na obec vytvorí potenciál pre ďalší rozvoj a nový rozmer sídla. Priamo v obci sa nachádza málo športových ihrísk hlavne v letnom období. Nedostatok športových plôch je potrebné riešiť zriadením univerzálneho ihriska. Návrh uvažuje s lokalizáciou tohto ihriska v rámci U.O.X. V obci sa nachádza jeden tenisový kurt, ktorý tvorí súčasť komplexu hotela Barbora. V rekreačných zariadeniach sú pre viazaný CR k dispozícii 4 sauny.

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku, poľovníctvo.

2.8 VYMEDZENIE ZASTAVANÉHO ÚZEMIA OBCE

Katastrálne územie obce Vyšná Boca má rozlohu 2 059,7 ha a v súčasnom období tu žije cca 107 obyvateľov. Obec sa skladá z územných častí : Vyšná Boca, Čertovica. V návrhu ÚPN-O je riešené funkčné prepojenie obce s Čertovicou. Ohraničenie intravilánu obce Vyšná Boca bolo uskutočnené k 1.1.1990 a je znázornené v grafickej časti v M 1 : 10 000. Návrh nových hraníc zastavaného územia obce je vyznačený v grafickej časti návrhu ÚPN-O. S rozšírením zastavaného územia sa uvažuje v nadväznosti na súčasné zastavané územie obce a je podmienené navrhovaným rozvojom inžinierskych sietí ako aj realizáciou nového vodného zdroja v Starobocskej doline. Zastavané územie tvorí súhrn všetkých zastavaných pozemkov a pozemkov určených na zástavbu – návrh.

2.9 VYMEDZENIE OCHRANNÝCH PÁSIEM A CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

2.9.1 Legislatívna ochrana prírody a krajiny

V zmysle zákona č. 287/1994 Z.z. O ochrane prírody a krajiny, na celom území Slovenska platí I. stupeň ochrany podľa §7.

Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny definuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Cieľom zákona je zamedziť a predchádzať nežiadúcim zásahom, ktoré by nejakým spôsobom ohrozili, poškodili alebo zničili podmienky a formy života, ekologickej stabilitu a pod. Prvky ochrany prírody sú preto významným limitujúcim podkladom pre rozvoj činností v záujmovom území. Jednotlivé stupne ochrany katastrálneho územia v zmysle zákona č. 287/1994 Z.z. sú podrobne rozpísané v ďalších kapitolách.

2.9.2 Socioekonomicke javy, nehmotného charakteru, vyčlenené za účelom ochrany jednotlivých technických prvkov a okolia

Legislatívne vymedzené územia ochrany vodných zdrojov – jedná sa o chránenú vodohospodársku oblasť a vymedzené pásmo hygienickej ochrany I. a II. stupňa zriadené za účelom ochrany výdatnosti, akosti a zdravotnej nezávadnosti vodných zdrojov. Tieto legislatívne obmedzenia limitujú a obmedzujú využívanie územia vo vzťahu k antropogénnym aktivitám, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť kvalitatívne a kvantitatívne parametre vodných zdrojov – priemyselné prevádzky, poľnohospodárske objekty, chemizácia pôd, apod..

Technické pásma líniowych antropogénnych prvkov – sú vyčlenené v súbežných líniach po oboch stranach týchto prvkov. Tieto zóny vylučujú akékoľvek aktivity, ktoré by mohli poškodiť daný objekt. V riešenom území je vyčlenené ochranné pásmo elektrických vedení.

Prírodné geodynamické (negatívne) javy - v tretine katastrálneho územia (severná časť) prebieha v smere Z-V prešmyk cez celú šírku územia, ktorý pretína cca kolmo naň sústava zlomov. V južnej časti v smere JZ-SV prebieha alpínsky príkrov 1-rádiu, ktorý vytvára (ako bolo už spomenuté) asymetriu tejto časti pohoria. Povšimnutia hodný je i zlom vychádzajúci z Jánovho grúna SZ smerom až po nivu potoka. Geofaktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie môžu byť spôsobené aj faktormi poškodzujúcimi prostredie negatívnymi antropogénnymi vplyvmi. V katastri obce pripadá do úvahy devastácia krajiny nevhodnou výstavbou, pozostatkami stavieb súvisiacich s banskou činnosťou, znečistenie podzemnej vody a hornín nesprávnym ukladaním odpadu a v menšej miere poľnohospodárskou a lesohohospodárskou činnosťou. Zistené limity a obmedzenia sme využili v procese rozhodovania o využíti krajiny a rozmiestnení ľudských aktivít v území.

K hlavným strategickým cieľom ochrany prírody a krajiny patrí zachovanie trvale udržateľného vývoja prírodného prostredia a udržiavanie stability ekologickej procesov v celoplošnom meradle, t.j. zachovanie biodiverzity, ekologickej únosnosti a ochrany genofondu pri možnosti trvalého využívania živých organizmov a ich ekosystémov. Tieto ciele sú v súlade s konsenzom Medzinárodnej únie ochrany prírody a prírodných zdrojov o svetovej stratégii ochrany prírody z marca 1980, ako aj Agendou 21. Pre účely starostlivosti o územie sú informácie spracované a hodnotené v dvoch základných rovinách :

- Stupeň zachowania, resp. narušenia jednotlivých zložiek ekosystému
- Riešenie racionálneho využívania prírodných zdrojov pri zabezpečení trvalého rozvoja krajiny.

2.9.3 Ochrana pamiatok

V riešenom území nie je vymedzená pamiatková zóna. V obci sa nachádzajú len jednotlivé objekty pamiatkového záujmu, ktoré sú podrobne vymenované v predchádzajúcich kapitolách.

2.9.4 Ochrana povrchových a podzemných vôd a vodných zdrojov

Vodohospodársky významné územia

Záujmové územie Vyšná Boca je podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska súčasťou rajónu MG 012 "Mezozoikum série Veľkého Boku – Z a stredná časť a priľahlé kryštalíkum SV svahov Nízkych Tatier". Rozhodnutím Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši, odborom životného prostredia, oddelenia starostlivosti o životné prostredie a UP- úsek štátnej vodnej správy č. ŠVS 97/049523 – li zo dňa 28.8.1997 boli určené pre vodný zdroj Vyšná Boca – pramene Kliesňová 1-4 pásma hygienickej ochrany (PHO) I. a II.stupňa.

- Pásmo hygienickej ochrany I.stupňa – je vymedzené oplotením rozmerov CCA 97,68 m +36,25 m + 36,82 + 40,30 m + 23,62 m + 13,56 m o výmere 0,2374 ha.
- Pásmo hygienickej ochrany II.stupňa – nie je delené na vnútornú a vonkajšiu časť.
Severná hranica PHO II.stupňa začína mostom (št.cesta Vyšná Boca – Čertovica), pretínajúcim potok Kliesňová, účelovú komunikáciu a prechádza smerom na Z na kótu 1 482 m.n.m., postupne sa stáča na JZ po úroveň lesnej cesty na Lajštroch, kde sa stáča na JV a pokračuje po hrebeni smerom na V až SV cez kótu 1 360 m.n.m., kde sa stáča na SV a kolmo na vrstevnice prechádza na úroveň štátnej cesty, ktorej južným okrajom prechádza do východzieho bodu.

2.9.5 Ochranné a bezpečnostné pásma hlavných rádov technickej infraštruktúry

Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení

Verejné vodovody a verejné kanalizácie (zákon č.442/2002 Z.z. § 19, odst.2)

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany :

- 1,5 m pri verejnem vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm
- 2,5 m pri verejnem vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm

Pásma ochrany, vzhľadom k mierke výkresov nie sú v grafickej časti zakreslené.

Vodojem, úpravňa vody - pásma ochrany I. stupňa je oplotené.

Pobrežné pozemky vodných tokov (zákon č.364/2004 Z.z. § 49, odst.2) - Pobrežné pozemky, ktoré môže užívať správca vodného toku pri výkone správy toku a správy vodných stavieb, sú pozemky do 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom toku a pri ostatných drobných tokoch do 5 m od brehovej čiary.

Ochranné pásmo okolo vodného toku Bocianka je 4 m.

Tepelnnoenergetické zariadenia

Ochranné pásma

V riešenom území obce sa neplánuje žiadna výstavba tepelnnoenergetických zariadení vyžadujúca si ochranné pásmo.

Elektrorozvody

Ochranné pásma

V zmysle zákona č. 656/2004 Z.z. (§19, odsek 3) treba rešpektovať ochranné pásma od krajných vodičov na každú stranu, resp. od elektrických staníc :

V riešenom území sa nachádzajú len 22 kV vedenia, pri ktorých je potrebné rešpektovať ich ochranné pásmo od krajných vodičov na každú stranu :

- 22 kV vedenie vzdušné 10 m
- 22 kV vedenie - závesný kábel DISTRI 1 m
- 22 kV kábel v zemi 1 m
- trafostanica od konštrukcie 10 m

V ochrannom pásmi vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané :

- a / zriadovalať stavby a konštrukcie
- b / pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m
- c / uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
- d / vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky

Ochranné pásma elektrickej stanice sú tieto :

- a / elektrická stanica 30 m kolmo na oplotenie alebo na obostavanú hranicu objektu stanice
 - b / transformovňa 22 kV/0,4 kV 10 m od konštrukcie transformovne
- §19, odsek 9

Osoby, ktoré zriaďujú stavby alebo vykonávajú činnosti, ktorými sa môžu priblížiť k elektrickým zariadeniam, sú povinné oznámiť túto činnosť prevádzkovateľovi elektrického zariadenia a dodržať ním ustanovené podmienky.

Telekomunikačné zariadenia a káble

V zastavanom území obcí, na trase Nižná Boca – Vyšná Boca – Čertovica viedie trasa diaľkového optického a metalického kábla, ktorý vyžaduje ochranné pásmo 1 m na každú stranu. Trasa spomínaných kálov je vyznačená vo výkrese č. 5

Doprava

V území je potrebné rešpektovať tieto ochranné pásmá :

Cestné dopravné systémy mimo zastavaného územia súvislou zástavbou :

- cesty (od osi vozovky) - I. triedy 50 m

2.10 NÁVRH RIEŠENIA ZÁUJMOV OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY PRED POVODŇAMI

2.10.1 Záujmy obrany štátu

V riešenom území sa nenachádzajú požiadavky vyplývajúce zo záujmov obrany štátu.

2.10.2 Špeciálna ochrana

Na území katastra obce sa nenachádzajú vyhradené priestory, slúžiace ako výcvikové plochy MO SR.

2.10.3 Požiarna ochrana

Vodovod nie je navrhnutý pre požiarne účely. Zdroj požiarnej vody je tok Bocianka, prípadne jazierka. V súčasnosti nie je spracovaná vodohospodárska koncepcia zabezpečenia úžitkovej vody pre všetkých užívateľov. Podmienkou využívania je dodržiavanie globálnych ekologických limitov, ktoré predstavujú medznú hodnotu, pod ktorú nesmie poklesnúť prirodzený prietok v povrchovom toku. Doporučená hodnota limitu $MQ_{EKO} = 1,065 - 0,7/x Q_{364d}$. (Generel ochrany a racionálneho využívania vôd).

2.10.4 Ochrana pred povodňami

Intravilán obce môže byť ohrozený povodňami hlavne v centrálnej časti obce, v území smerom na Nižnú Bocu a v lokalite Bacúšskej doliny. V tejto časti obce navrhujeme protipovodňovú ochranu a ekologicú stabilizáciu povodia Bocianky. Ochranné pásmo okolo vodného toku Bocianka je 4 m.

2.10.5 Civilná ochrana

Návrh ÚPN-O umožňuje vytvorenie podmienok ukrytie obyvateľstva obce podľa §4 ods. 3, a § 15 ods. 1, písm. e) Zákona č. 42/1994 Zb. zákonov.

Stavebnotechnické požiadavky na zariadenia civilnej ochrany – ochranné stavby riešiť a zabezpečovať v zmysle zákona č.42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobniostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany. V stavbách s väčším sústredením osôb riešiť a zabezpečovať ukrytie zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti a ukrytie obyvateľstva obce v ochranných stavbách – úkrytoch rozdielne podľa kategorizácie územia Slovenskej republiky a pre obdobie vojny a vojnového stavu v súlade s § 4 vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobniostiach na zabezpečenie stavebno-technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

2.11 NÁVRH OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY, VRÁTANE PRVKOV ÚZEMNÉHO SYSTÉMU EKOLOGICKEJ STABILITY A EKOSTABILIZAČNÝCH OPATRENÍ

2.11.1 Chránené územia

V starostlivosti o ekosystémy v rámci katastrálneho územia obce platí v zmysle § 12 a zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny druhý, tretí, štvrtý a piaty stupeň územnej ochrany prírody a krajiny s príslušnými opatreniami.

Komplexná ochrana najcennejších častí prírody nachádzajúcich sa v katastrálnom území obcí je zabezpečená prostredníctvom kategórií maloplošných chránených území, ktoré majú najväčšiu právnu ochranu.

Na území katastra obce sa nachádzajú nasledovné chránené územia :

- Národný park Nízke Tatry (NAPANT)– tretí stupeň ochrany,
- ochranné pásmo NAPANT (OP NAPANT)– druhý stupeň ochrany

Veľkoplošné chránené územia

Podstatná časť územia Nízkych Tatier bola Nariadením vlády SR č. 119 Zb. v roku 1978 vyhlásená za Národný park Nízke Tatry.

Ďalším Nariadením vlády SR č. 182/1997 Z.z. bola hranica národného parku a jeho ochranného pásma upravená. Toto vymedzenie chráneného územia je premetnuté v grafickej časti ÚPN-O.

V zmysle tohto nariadenia bol vypracovaný „Program starostlivosti o Národný park Nízke Tatry do roku 2007“, ktorý je základným dokumentom strategického cieľa ochrany prírody vypracovaným na zachovanie trvalo udržateľného vývoja prírodného prostredia, udržania stability ekologickej procesov v celospoločenskom meradle, to znamená zachovanie biodiverzity, ekologickej únosnosti a ochrany genofondu pri možnosti trvalého využívania druhov a ekosystémov.

Aktivity vykonávané v záujmovom území usmerňuje Správa NP Nízke Tatry v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a Návštevného poriadku v súčinnosti so štátou správou, samosprávou obcí, ako aj Horskou záchrannou službou Nízkych Tatier .

2.11.2 Navrhované chránené územia

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie. Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území: chránené vtácie územia a územia európskeho významu. Územie európskeho významu (zoznam navrhovaných území bol uviedený vo Výnose MŽP SR č.3/2004-5.1) je po schválení Európskou komisiou Slovenská republika povinná vyhlásiť v niektoré kategórii chránených území podľa národnej legislatívy. Dovtedy je územie chránené tzv. predbežnou ochranou.

Medzi navrhované územia európskeho významu patrí :

- Ďumbierske Nízke Tatry Identifikačný kód: SKUEV0302

Katastrálne územie: Okres Banská Bystrica: Donovaly, Baláže, Hiadeľ, Brusno, Lučatín, Medzibrod, Moštenica, Motyčky, Podkonice, Pohronský Bukovec, Priechod, Staré Hory, Brezno: Brezno, Dolná Lehota, Horná Lehota, Jarabá, Jasenie, Bystrá, Nemecká, Ráztočka, Liptovský Mikuláš: Demänovská Dolina, Dúbrava, Ilanovo, Lazisko, Liptovská Porúbka, Liptovské Kľačany, Liptovský Ján, Nižná Boca, Partizánska Ľupča, Pavčina Lehota, Ploštín, Vyšná Boca, Závažná Poruba, Ružomberok: Liptovská Lúžna, Liptovská Osada

Výmera lokality: 46583,31 ha

Vymedzenie stupňov územnej ochrany podľa parciel a katastrálnych území:

Stupeň ochrany: 2

Katastrálne územie: Vyšná Boca

Parcely: 1375/0/1, 1375/0/3

Stupeň ochrany: 3

Katastrálne územie: Vyšná Boca

Parcely: 1139, 1140/1, 1140/2, 1141/2, 1142/1, 1143, 1145/1, 1145/2, 1145/3, 1145/4, 1145/5, 1146/1, 1146/2, 1147, 1148/1, 1148/2, 1149/1/1, 1149/1/2, 1149/2, 1150, 1152, 1153, 1154, 1155, 1158, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164, 1376, 1377, 1407, 1428, 1434, 1480/2, 1590, 1594, 1605, 1613, 1616/1, 1665, 1778, 1779, 1792, 909/1, 910/1, 913/1, 914/1, 916-časť, 921/1, 924, 925, 943/1, 943/2, 944, 945, 946/1, 947, 969, 970, 971/1, 971/2, 971/3, 973, 974/1, 974/2, 974/3, 974/4, 974/5, 974/6, 975/1, 975/2, 978/2, 983, 995

Stupeň ochrany: 4

Parcely katastrálneho územia obce Vyšná Boca sa v tomto stupni ochrany nenachádzajú

Stupeň ochrany: 5

Parcely katastrálneho územia obce Vyšná Boca sa v tomto stupni ochrany nenachádzajú

Časová doba platnosti podmienok ochrany: od 1.1. do 31.12. každého roka

Odôvodnenie návrhu ochrany:

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu:

Nesprístupnené jaskynné útvary (8310),

Kosodrevina (4070),

Alpínske a subalpínske vápnomilné travinnobylinné porasty (6170),

Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnitom podloží (6210),

Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430),

Nížinné a podhorské kosné lúky (6510),

Aktívne vrchoviská (7110),

Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140),

Slatiny s vysokým obsahom báz (7230),

Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110),

Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060),

Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220),

Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120),

Kyslomilné bukové lesy (9110),

Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130),

Javorovo-bukové horské lesy (9140),

Vápnomilné bukové lesy (9150),

Lipovo-javorové sutinové lesy (9180),

Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (91D0),

Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0),

Horské smrekové lesy (9410),

Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0),

Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom substráte (6150),

Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210)

a druhov európskeho významu:

ochyrea tatranská (*Ochyrea tatrae*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), cyklámen fatranský (*Cyclamen fatrense*), poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*), poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), klinček leskly (*Dianthus nitidus*), korýtkovec (*Scapania massalongii*),

grimaldia trojtyčinková (*Mannia triandra*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), fúzač karpatský (*Pseudogarotina excellens*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), ohníváčik veľký (*Lycaena dispar*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), kamzík vrchovský (*Rupicapra rupicapra tatraica*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), hraboš tatranský (*Microtus taticus*), svišť vrchovský (*Marmota marmota latirostris*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinii*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

- **Kráľovohoľské Nízke Tatry** Identifikačný kód: **SKUEV0310**

Katastrálne územie: Okres Brezno: Braväcovo, Bacúch, Heľpa, Jarabá, Pohorelá, Polomka, Šumiac, Telgárt, Závadka nad Hronom, Liptovský Mikuláš: Kráľova Lehota, Malužiná, Nižná Boca, Východná, Vyšná Boca, Poprad: Liptovská Teplička, Vernár, Vikartovce

Výmera lokality: 35513,27 ha

Vymedzenie stupňov územnej ochrany podľa parciel a katastrálnych území:

Stupeň ochrany: 2

Parcely katastrálneho územia obce Vyšná Boca sa v tomto stupni ochrany nenachádzajú

Stupeň ochrany: 3

Katastrálne územie: Vyšná Boca

Parcely: 1134, 1137, 1139, 1140/1, 1140/2, 1141/1, 1141/2, 1142/1, 1143, 1144, 1145/1, 1145/2, 1145/3, 1145/4, 1145/5, 1146/1, 1146/2, 1147, 1148/1, 1148/2, 1149/2, 1150, 1151, 1152, 1158, 1159, 1162, 1163, 1376, 1377, 1407, 1428, 1434, 1478, 1480/1-časť, 1564/1, 1564/2/1, 1564/2/2, 1564/3, 1590, 1605, 1606, 1613, 1615/0/1, 1615/0/2, 1616/1, 1616/2, 1623, 1631, 1640/1, 1660, 1661, 1662, 1663, 1664, 1665, 1666, 1667, 1668, 1669, 1673, 1701, 1755, 1759, 1760, 1761, 1762, 1763, 1787/2, 1792, 1797/1, 1801, 619/1, 658/0/1, 658/0/2, 659/0/1, 659/0/2, 660, 661, 662, 663, 665, 671, 672, 673, 674, 675, 677/1, 677/2, 678, 688, 693/1, 693/2, 693/3, 914/1, 916, 917/1, 918/1, 921/1, 921/2, 922, 923, 924, 925, 943/1, 943/2, 944, 945, 946/1, 946/2, 947, 969, 970, 971/1, 971/2, 971/3, 973, 974/1, 974/2, 974/3, 974/4, 974/5, 974/6, 975/1, 975/2, 976/0/1, 978/2, 979, 980, 981

Stupeň ochrany: 5

Parcely katastrálneho územia obce Vyšná Boca sa v tomto stupni ochrany nenachádzajú

Časová doba platnosti podmienok ochrany: od 1.1. do 31.12. každého roka

Odôvodnenie návrhu ochrany:

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu:

Javorovo-bukové horské lesy (9140),

Kosodrevina (4070),

Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430),

Nížinné a podhoršké kosné lúky (6510),

Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140),

Slatiny s vysokým obsahom báz (7230),

Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220),

Nesprístupnené jaskynné útvary (8310),

Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060),

Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130),

Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom substráte (6150),

Vápnomilné bukové lesy (9150),

Lipovo-javorové sutinové lesy (9180),

Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (91D0),
 Lužné vŕbovo-topoľové a jelšové lesy (91E0),
 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0),
 Horské smrekové lesy (9410),
 Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110),
 Kyslomilné bukové lesy (9110)

a druhov európskeho významu:

jazyčník sibírsky (*Ligularia sibirica*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), kyjanôčka zelená (*Buxbaumia viridis*), zvonovec ľaliolistý (*Adenophora liliifolia*), plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), *Boros schneideri*, pimprílik močiarňa (*Vertigo geyeri*), fúzač alpský (*Rosalia alpina*), mlynárik východný (*Leptidea morsei*), mihuľa ukrajinská (*Eudontomyzon mariae*), hlaváč bieloplutvý (*Cottus gobio*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), mllok karpatský (*Triturus montandoni*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier pobrežný (*Myotis dasycneme*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteinii*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medved' hnedyj (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), svišť vrchovský (*Marmota marmota latirostris*) a netopier obyčajný (*Myotis myotis*).

- Európska komisia zverejnila v Úradnom vestníku EÚ Rozhodnutie Komisie 2008/218/ES z 25. januára 2008, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma aktualizovaný zoznam lokalít európskeho významu v Alpskom biogeografickom regióne, takže SR je povinná do 6 rokov od schválenia tieto navrhované územia vyhlásiť v niektornej kategórii v zmysle zákona č.543/2002 Z.z..

Navrhované manažmentové opatrenia pre lokality SKUEV 0302 a 0310

Šetrné spôsoby sústredovania drevnej hmoty (kone, lanovky, ...)

Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy

Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu chránených alebo ohrozených druhov rastlín

Jemnejšie spôsoby hospodárenia a ich formy (výberkový hospodársky spôsob)

Protierázne, vodohospodárske, protilavínové, brehochranné a protideflačné opatrenia

Kombinovaná pastva a kosenie (napr. jarné kosenie s následným prepásaním územia)

Kosenie a následné odstránenie biomasy 1 x ročne

Extenzívna pastva v osobitných prípadoch (napr. počas nízkej hladiny podzemnej vody)

Opatrenia na udržanie primeraného vodného režimu (vysokej hladiny podzemnej vody)

Odstraňovanie sukcesných drevín, prípadne bylín a vyhrabávanie stariny

Odstraňovanie inváznych druhov rastlín

Odstraňovanie zámerne vysadených drevín

Ponechávanie mokradí, rašelinísk a statických vodných plôch bez výsadby drevín

Extenzívne prepásanie kozami (so stádom s veľkosťou primeranou únosnosti pasienka)

Umiestnenie a výstavba lavičiek, mostíkov, chodníkov, povalových chodníkov a pod.

2.11.3 Navrhované chránené vtáčie územia

Výmera

[ha] : 96 951

Prekryv so sietou CHÚ :99 %

V pôsobnosti NAPANT, NP Muránska planina

Lokalizácia chráneného územia :

Kraj : žilinský, banskobystrický, prešovský

Okres : Banská Bystrica, Brezno, Liptovský Mikuláš, Poprad, Ružomberok

Kataster : Donovaly, Brusno, Pohronský Bukovec, Hiadeľ, Podkonice, Moštenica, Dolná Lehota, Jasenie, Horná Lehota, Brezno, Bystrá, Jarabá, Polomka, Heľpa,

Bacúch, Závadka nad Hronom, Pohorelá, Telgárt, Beňuš, Šumiac, Mýto pod Ďumbierom, Vaľkovňa, Partizánska Ľupča, Malatíny, Kráľovská Ľubeľa, Ploštín, Svetý Kríž, Demänová, Bodice, Závažná Poruba, Liptovský Ján, Dúbrava, Ilanovo, Liptovské Kľačany, Pavčina Lehota, Lazisko, Demänovská Dolina, Vislavce, Liptovská Porúbka, Kráľova Lehota, Malužiná, Nižná Boca, Vyšná Boca, Liptovská Teplička, Vikartovce, Vernár, Ružomberok, Liptovské Sliače, Ludrová, Liptovská Štiavnica, Liptovská Osada, Liptovská Lúžna

Charakteristika : Hranica územia takmer kopíruje súčasný národný park. Typická je bohatosť prevažne lesných ihličnatých biotopov doplnených lúkami a pasienkami. Územie sa vyhlasuje najmä z dôvodu ochrany lesných druhov orla skalného (*Aquila chrysaetos*), tetrov hoľniak (*Tetrao tetrix*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*) a jariabok hôrny (*Bonasa bonasia*).

Účel vyhlásenia CHVÚ (zoznam druhov vtákov, pre ktoré sa CHVÚ vyhlasuje)

Učelom vyhlásenia Chráneného vtáčieho územia Nízke Tatry (ďalej len „CHVÚ“) je zachovanie biotopov druhov vtákov európskeho významu orla skalného (*Aquila chrysaetos*), tetrova hoľniaka (*Tetrao tetrix*), tetrova hlucháňa (*Tetrao urogallus*), ďateľa trojprstého (*Picoides tridactylus*), kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*), kuvika vrabčieho (*Glaucidium passerinum*), jariabka hôrneho (*Bonasa bonasia*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), orla krikľavého (*Aquila pomarina*), výra skalného (*Bubo bubo*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), ďateľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), žlny sivej (*Picus canus*), ďateľa čierneho (*Dryocopus martius*), muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), muchárika bielokrkého (*Ficedula albicollis*), strakoša sivého (*Lanius excubitor*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), žltochvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), muchára sivého (*Muscicapa striata*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*) a chrapkáča poľného (*Crex crex*) a zabezpečenie ich prežitia a rozmnožovania. Druhy európskeho významu orla skalného, tetrov hoľniak, tetrov hlucháň, ďateľ trojprstý, kuvik kapcavý, kuvik vrabčí, jariabok hôrny sú kritériové druhy pre dané CHVÚ. V CHVÚ ďalej hniezdi viac ako 1 % národnej populácie druhov bociana čierneho, orla krikľavého, výra skalného, včelára lesného, ďateľa bielochrbtého, žlny sivej, ďateľa čierneho, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkého, strakoša sivého, prepelice poľnej, žltochvosta lesného, muchára sivého a lelka lesného.

Zoznam katastrálnych území, v ktorých sa CHVÚ nachádza

Chránené vtáčie územie sa nachádza v okresoch :

Banská Bystrica v katastrálnych územiach Baláže, Brusno, Donovaly, Hiadeľ, Medzibrod, Moštenica, Motyčky, Podkonice, Pohronský Bukovec, Priechod, Staré Hory,

Brezno v katastrálnych územiach Bacúch, Braváčovo, Brezno, Bystrá, Dolná Lehota, Heľpa, Horná Lehota, Jarabá, Jasenie, Nemecká, Pohorelá, Polomka, Ráztočka, Šumiac, Telgárt, Valkovňa, Závadka nad Hronom,

Liptovský Mikuláš v katastrálnych územiach Demänovská Dolina, Dúbrava, Ilanovo, Kráľova Lehota, Liptovské Kľačany, Lazisko, Liptovská Porúbka, Liptovský Ján, Malužiná, Nižná Boca, Partizánska Ľupča, Pavčina Lehota, Ploštín, Vislavce, Východná, Vyšná Boca, Závažná Poruba,

Poprad v katastrálnych územiach Liptovská Teplička, Vikartovce, Vernár

Ružomberok v katastrálnych územiach Liptovská Lúžna, Liptovská Osada, Liptovská Štiavnica, Ružomberok.

Opis vonkajšej hranice CHVÚ

Chránené vtáčie územie pozostáva s piatich časťami - východnej (v Kráľovohol'ských Nízkych Tatrách), západnej (v Ďumbierskych Nízkych Tatrách), okolie Turkovej a dvoch malých samostatných území v okolí Liptovských Kľačian.

Zoznam činností, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany CHVÚ vrátane ich územného a časového obmedzenia - tzv. zakázané činnosti, ktoré budú uvedené vo vyhláške.

- (1) Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia v celom chránenom vtáčom území sa považuje
- odstraňovanie a poškodzovanie jednotlivých stojacich stromov s existujúcimi hniezdnymi dutinami ďatľa čierneho, ďatľa trojprstého, ďatľa bielochrbtého, kuvika vrabčieho, kuvika kapcavého, sovy dlhochvostej a žlny sivej, odstraňovanie jednotlivých suchých stojacich stromov a zlomov s dutinami, ktoré nie sú zdrojom zvýšenej početnosti biotických škodlivých činiteľov
 - vykonávanie činností, ktoré môžu ohroziť priebeh hniezdenia, výchovy a vyvádzania mláďať v okolí hniezda orla skalného, orla krikľavého, sovy dlhochvostej, bociana čierneho a včelára lesného, ak tak určí štátny orgán ochrany prírody a krajiny (ďalej len „orgán ochrany prírody“). V rozhodnutí orgán ochrany stanoví zakázané činnosti a určí ich časové a priestorové obmedzenie,
 - odstraňovanie a poškodzovanie hniezd a stromov s hniezdami orla skalného, orla krikľavého, včelára lesného, bociana čierneho, sovy dlhochvostej a narušovanie ich okolia, ak tak určí orgán ochrany prírody,
 - vykonávanie obnovnej úmyselnej ťažby holorubným hospodárskym spôsobom a veľkoplošnou formou podrastového hospodárskeho spôsobu,
 - ponechanie menej ako 5 kusov životaschopných stromov obnovovanej etáže na 1 ha lesnej pôdy trvale na pni po ukončení obnovy porastu; do počtu sa započítavajú aj stromy ponechané podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a), b), d),
 - výrub a vykonávanie akýchkoľvek zásahov do stromov a krov rastúcich mimo lesa od 1. marca do 31. júla,
 - kosenie a mulčovanie existujúcich trávnych porastov na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektárov spôsobom od okrajov do stredu,
 - kosenie a mulčovanie existujúcich trávnych porastov od 1. mája do 31. augusta na hniezdných lokalitách chrapkáča poľného, ak tak určí orgán ochrany prírody,
 - budovanie drôtených a pletivových oplôtkov v lokalitách výskytu tetrova hlucháňa, tetrova hořniaka a jariabka hôrneho, ak tak určí orgán ochrany prírody ³⁾,
 - ponechanie nefunkčných drôtených alebo pletivových oplôtkov ,
 - umelé zalesňovanie poľnohospodárskeho pozemku, pozemkov bez lesných porastov na lesnom pôdnom fonde a rozorávanie trvalých trávnych porastov,
 - vypaľovanie trávy, úhorov a medzí,
 - letecká aplikácia chemických látok a pozemná na ploche väčšej ako 2 ha, , okrem chemických látok povolených na ochranu sadeníc
 - aplikovanie umelých hnojív a pesticídov na trvalých trávnych porastoch, trvalo neobhospodarovaných plochách, najmä na poľných skládkach hnoja, plochách ruderálnej vegetácie s výnimkou odstraňovania nepôvodných druhov,
 - výstavba nových nadzemných elektrických vedení,
 - prevádzkovanie nadzemných elektrických vedení bez takých technických riešení na podporných stĺpoch elektrického vedenia, ktoré bránia usmrteniu vtákov,
 - vykonávanie sokoliarskeho výcviku a lovu,
 - budovanie farmového chovu vtákov a intenzívneho chovu rýb,
 - budovanie veterných elektrární a veterných parkov,
 - loviť druhy vtákov, ktoré sú predmetom ochrany chráneného vtáčieho územia.
- (2) Za zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa v častiach chráneného vtáčieho územia uvedených v prílohe č. 2 považuje :
- a) vykonávanie výchovnej ťažby v porastoch nad 50 rokov a obnovnej ťažby v období od 1. februára do 31. júna
 - b) vykonávanie obnovnej ťažby iným spôsobom ako účelovým výberom v rámci podrastového hospodárskeho spôsobu, výberkovým hospodárskym spôsobom a účelovým hospodárskym spôsobom,
 - c) odstraňovať pionierske dreviny (topoľ osikový, brezy, víry, jarabiny, liesku obyčajnú) v rámci výchovných zásahov pokiaľ ich zastúpenie v jednotke priestorového rozdelenia lesa nepresiahne 10 % a odstraňovať jarabiniu vtáčiu v 7 . lesnom vegetačnom stupni,

- d) umiestnenie stavby a budovanie lesnej cesty alebo zvážnice,
- e) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy alebo cyklotrasy,
- f) používanie chemických látok s výnimou feromónových lapačov, látok používaných na ochranu proti odhryzu a obhryzu a ošetrenie drevín.

Zákaz činností neplatí v chránenom vtáčom území, ak :

- a) sa činnosť vykonáva v súvislosti s výkonom štátneho dozoru alebo inej kontrolnej činnosti, najmä stráže prírody, osôb, ktoré majú oprávnenia a povinnosti členov stráže prírody, lesnej stráže, poľovej stráže, poľnej stráže alebo,
- b) ide o činnosť súvisiace so zabezpečením starostlivosti o chránené vtáchie územie v súlade s dokumentáciou ochrany prírody a krajiny a ak takéto činnosti vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody a krajiny, alebo
- c) štátny orgán ochrany prírody a krajiny, ktorý je príslušný na povolenie výnimky, vopred určí, že činnosť je preukázateľne nevyhnutná na zabezpečenie starostlivosti o chránené územie, alebo
- d) ide o bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka, majetku alebo bezpečnosti Slovenskej republiky cudzou mocou

2.11.4 Chránené stromy

(podľa §-u 49 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny)

- v území sa nenachádzajú

Drevinám rastúcim mimo lesa (mimolesná vegetácia) je poskytovaná všeobecná ochrana v zmysle § 47 zákona č.543/2002 Z.z.

2.11.5 Osobitne významné časti prírody a krajiny

Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny definuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Cieľom zákona je zamedziť a predchádzať nežiadúcim zásahom, ktoré by nejakým spôsobom ohrozili, poškodili alebo zničili podmienky a formy života, biodiverzitu a ekologickú stabilitu. Prvky ochrany prírody sú preto významným limitujúcim podkladom pre rozvoj činností v záujmovom území.

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje

2.11.6 Územný systém ekologickej stability

Ekologická stabilita oblasti je značne narušená. Najväčší podiel na tom majú následky kalamít z roku 2004 a 2007 ako aj diaľkové imisie, pričom poškodenie porastov imisiami narastá s pribúdajúcou nadmorskou výškou .Zasiahnutá je celá plocha oblasti. Ďalšími významnými škodlivými činiteľmi sú vietor a sneh. Vzhľadom na dominanciu smreka, značné škody spôsobuje zver obhryzom a lípaním kôry s následnou červenou hnilibou.

Územný systém ekologickej stability

Sieť návrhu ekologickej kostry územia je výstupom z koncepcie Generelu nadregionálneho systému ekologickej stability územia a prehodnotenia okresných RÚSES v štruktúre :

- významovej bioridory nadregionálne,
- časovej biokoridory regionálne,
- kvalitatívnej stav biokoridoru,
- kvalitatívnej návrh biokoridoru,
- kvalitatívnej výhľad biokoridoru,
- kvalitatívnej biokoridor v lesnom spoločenstve,
- kvalitatívnej biokoridor v línií vodného toku,

biokoridor v agrocenóze.

V Projekte regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš - dopracovanie štúdie, bola navrhnutá sieť systému ÚSES v priestorovej štruktúre prvkov. Nasledovný prehľad uvádza prvky RÚSES-u nachádzajúce sa v kú. obce resp. zasahujúce do kú. obce alebo nachádzajúce sa v blízkom dotykovom území :

- biocentrum nadregionálneho významu – NAPANT - Ďumbierske Tatry – zóna A-
- biocentrum nadregionálneho významu - NAPANT – Kráľovoľské Tatry – zóna A
- profil Bocianský CHPV - B

2.11.7 Koncepcia územného zabezpečenia ekologickej stability, návrh ekostabilizačných opatrení

Najstabilnejšími a najvýznamnejšími krajinnými prvками sú lesné porasty s prirodzeným, resp prírode blízkym drevinovým zložením a zmiešané spoločenstvá. Ochranné lesy sa vyskytujú na viacerých lokalitách, najmä na svahoch, kde stabilizujú svahy so sklonom nad 17-25° a viac. Významnosť lesných štruktúr podčiarkuje i fakt, že tvoria rozhodujúcu súčasť regionálnych prvkov ÚSES. Lesy splňajú ochrannú, stabilizačnú a protieróznú funkciu. Ekologicky menej stabilné sú komplexy monokultúr, pod vplyvom extrémnych biotických a abiotických faktorov často podliehajú kalamitnému rozpadu. K stabilité krajiny prispievajú aj mozaiky lúk a pasienkov. Sú extenzívne využívané, čo podporuje ich rôznorodosť. Ich biodiverzita sa však znížuje zarastaním náletovými drevinami, krovinami a ústupom citlivejších chránených druhov, ktoré pre svoju existenciu potrebujú extenzívne obhospodarovanie krajiny. Významou štruktúrou v krajinе zvyšujúcou ekologickú stabilitu sú líniové porasty – brehové porasty, porasty remízok, medzi. Zastávajú funkciu záchytných bodov a línií.

Zabezpečenie funkčnosti územného systému ekologickej stability a ekologicky optimálneho stavu v krajinе je riešené priestorovo-funkčnou diferenciáciou územia, návrhom na optimálne využívanie a ekostabilizačnými opatreniami.

Požiadavky ochrany prírody a krajiny a z toho vyplývajúce ekostabilizačné opatrenia sú riešené vo väzbe na celkové usporiadanie a využívanie územia, súčasnú štruktúru krajinných prvkov a ekologicky významných krajinných segmentov

Navrhované ekostabilizačné opatrenia :

Ekostabilizačné opatrenia majú legislatívny, biotický a technicko-organizačný charakter.

- z hľadiska ochrany prírody a krajiny je potrebné spracovať návrhy a zabezpečiť vyhlásenie a účinnú ochranu navrhovaných chránených území v sieti NATURA 2000
- územie katastra, ktoré sa nachádza v NAPANT-e bude riešené v zmysle pripravovanej zonácie
- využívanie územia začleneného do prvkov RÚSES (biocentrá a biokoridory) riešiť s ohľadom na zachovanie priority ochrany prírodných hodnôt, obmedziť oplocovanie, zabezpečiť priechodnosť biokoridorov
- rešpektovať genofondové lokality, prispôsobiť využívanie územia životným cyklom chránených druhov rastlín a živočíchov, dôrazná chrániť biotopy s cieľom udržať čo najvyššiu biodiverzitu
- na zvýšenie atraktivity lokality Čertovica uvažovať s ďalšou výstavbou plôch na športové využitie – tenis, volejbal..., letná bobová dráha a iné letné aktivity,
- rekreačnú a športovú vybavenosť na Čertovici a vo Vyšnej Boci (Bačova Roveň) realizovať s ohľadom na prírodné a krajinárske hodnoty, zabezpečiť dôslednú ochranu biotopov európskeho významu, všetky
- plánované zásahy posudzovať v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z o posudzovaní vplyvov činností na životné prostredie
- zabrániť živelnej výstavbe chát, prístreškov a iných objektov, chrániť krajinársku hodnotu NAPANT-u
- zachovať súčasnú krajinnú štruktúru
- podporovať obnovu (mozaikové maloplošné obhospodarovanie krajiny tradičnými formami - kosenie, pasenie) opustených, nevyužívaných polí a lúk, obmedziť zarastanie náletovými drevinami (sukcesiu)
 - vylúčiť podľa možnosti terénné úpravy kosných lúk a pasienkov,
 - nenarušovať pôdný kryt,

- kombinovať údržbu TTP kosením a vypásaním
- nevykonávať žiadne prísevy vylúčiť rekultivácie lúk s použitím osív cudzej proveniencie,
- nenanušovať vodný režim územia,
- obmedziť aplikáciu agrochemikálií
- kosiť minimálne 1 krát ročne s odstraňovaním stariny, dopásat pri dodržaní max. zaťaženia VDJ na ha bez košarowania, vykášať nedopasky, nekosiť pred koncom júna (ochrana fauny), časti plochy ponechať neskosené.
- redukovať rozsah náletu drevín na max. 20% plochy zarastajúcich pasienkov a lúk, určených na obnovu obhospodarovania
- vylúčiť akékoľvek vypaľovanie trávnych porastov
- zachovať vzrastlé solitéry drevín
- Pre mokraďové ekosystémy v alúviách tokov dodržiavať nasledujúce regulatívy:
 - zachovať a chrániť podmáčané územia a mokrade, zvoliť vhodný manažment ich využívania s cieľom zabrániť ich zarastaniu náletovými drevinami.
 - zabrániť zmene vodného režimu
 - kosiť ťahkou technikou, prípadne ručne
 - pokosenú biomasu odstraňovať, starinu občas vyhrabávať
 - zabrániť preháňaniu dobytka a rozbahňovaniu pôdy
 - zabrániť zarastaniu drevinami, odstraňovať náletové dreviny a ich výmladky v období vegetačného kľudu
 - vytvárať podmienky (budovať liahniská) pre obojživelníkov na zlepšenie reprodukčných možností
 - zabrániť znečisťovaniu, eutrofizácii a vytváraniu skládok odpadu
 - zabrániť napriamovaniu tokov a odstraňovaniu brehových porastov
- Uplatňovať diferencované spôsoby obhospodarovania lesov
 - podporovať zmenu drevinového zloženia monokultúrnych porastov na porasty s prirodzenou, prípadne prirodzenej podobnej drevinovou skladbou s cieľom zvýšiť odolnosť lesných porastov proti biotickým a abiotickým kalamitám, v zmysle aktualizovaného LHP
 - dôsledne ochraňovať pozostatky pôvodných lesných ekosystémov v oblasti
 - uplatňovať integrované metódy ochrany lesa, vrátane biologických metód potláčania hospodárskych škodcov
 - rešpektovať vymedzené ochranné lesy
- monitorovať výskyt inváznych druhov, zabrániť rozširovaniu neofytov, v prípade výskytu v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. tieto okamžite dôsledne odstraňovať
- inštalovať účinné zábrany proti sadaniu dravcov na elektrické stĺpy tvaru T (22 kV)
- chrániť prirodzené neregulované úseky tokov, chrániť príčahle alúviá a brehové porasty
- regulované toky v krajine revitalizovať nenáročnými opatreniami v súlade so zabezpečením protipovodňovej ochrany, zvýšiť ich stabilitu, biodiverzitu a začlenenie do krajiny,

2.12 NÁVRH DOPRAVNÉHO A TECHNICKÉHO VYBAVENIA

2.12.1 Doprava

Koncepciu súčasných i budúcich prepravných vzťahov podmieňujú predovšetkým väzby na relevantné sídelné a správne centrá, väzby na výrobné plochy a priemyselné parky, väzby na plochy vybavenosti, pokiaľ nie sú súčasťou sídelných centier. Realizáciu prepravných vzťahov obce voči lokalitám ktoré generujú prepravné vzťahy zabezpečuje dopravná infraštruktúra (komunikácie, zariadenia, dopravné prostriedky). Predmetom dopravného riešenia v územnom pláne je územne determinovaná infraštruktúra. Z hľadiska spádovosti je obec Vyšná Boca súčasťou dopravno-gravitačného regiónu severozápadné Slovensko (Žilinský a Trenčiansky kraj) s gravitačným centrom v polohe aglomerácie Žilina/Martin. Hlavné sídelné a dopravné osi dopravno-gravitačného regiónu tvoria trasy európskych cestných a železničných koridorov TEN-T (Bratislava – Žilina – Košice a Žilina – Čadca).

Dopravne je obec prístupná zo severnej strany – Liptovskej kotliny a to z diaľnice D1 odbočením v križovatke pri Liptovskom Petre zo západu alebo odbočením z tejto diaľnice v križovatke pri Liptovskom Petre zo západu alebo odbočením z diaľnice v križovatke pri Hybiach z východnej strany. Južné cestné dopravné sprístupnenie z Pohronia je z Podbrezovej cestou I/72, kde je možnosť prístupu železničnou dopravou do Brezna a Podbrezovej. Obec Vyšná Boca generuje prepravné vzťahy obyvateľstva obce voči vonkajším dopravno-gravitačným centrám. Poloha obce medzi dopravno-gravitačnými centrami okresnej úrovne v jednotlivých krajoch (Liptovský Mikuláš – Pohronie) formuje jej prepravné vzťahy k uvedeným centrám. Silnejšia väzba k Liptovskému Mikulášu je daná umiestnením okresnej vybavenosti v tomto meste. Prepravné vzťahy obce závisia od dopravnej atraktivity najbližších centier, i od samotnej pozície obce v rámci dopravno-gravitačnej oblasti severo-južného Slovenska (Žilinský a Banskobystrický kraj). Nadmerné zaťaženie cesty I/72. triedy je spojené so skutočnosťou, že sa uvedená komunikácia využíva ako tranzitná cesta prepájajúca Horehronie so severou časťou Slovenska.

K návrhu dimenzovania hlavných komunikácií obce postačí použitie koeficientovej metódy rastu prepravnej záťaže.

Infraštruktúra železničnej, kombinovanej, leteckej a vodnej dopravy sa na území obce Vyšná Boca nenachádza a nie sú schválené alebo známe zámery ktoré by v budúcnosti jej lokalizáciu pripravovali.

Koncepcia vonkajších prepravných väzieb obce Vyšná Boca predpokladá:

- prioritnú väzbu na mesto Liptovský Mikuláš ktoré je okresným centrom,
- realizáciu prepravných vzťahov prostredníctvom cestnej infraštruktúry,
- v deľbe prepravnej práce snahu o využavený pomer medzi individuálnou automobilovou dopravou (IAD) a autobusovou hromadnou dopravou osôb (A-HD).

V rámci pravidelného 5 ročného celoštátneho sčítania cestnej dopravy, ktoré vykonáva Slovenská správa cest, bolo v rokoch 1985 až 2005 realizované sčítanie na ceste I/72, ktorá tvorí hlavnú dopravnú- zberné i obslužnú- os obce Vyšná Boca.

Ročné priemerné denné intenzity profilové (sk.vozidiel/24 hod.)

Cesta –ozn.	Nákladné automobily	Osobné automobily	Motocykle	Súčet
I/72	718	1806	8	2532

Návrh základného dopravného systému obce

Základný dopravný systém obce bude pozostávať výhradne z infraštruktúry pozemných komunikácií. Infraštruktúra iných druhov dopravy sa na riešenom území obce nenachádza. Pozemné komunikácie budú využívané pre účely samotnej cestnej dopravy a za účelom dosiahnutia iných dopravných systémov, ležiacich mimo obec prostredníctvom dopravných reťazcov ktorých článkom bude cestná doprava (cesta - železnica, cesta- terminál kombinovanej dopravy, cesta- letisko, cesta- prístav). Návrh základného dopravného systému, pozostávajúceho z infraštruktúry cestnej dopravy je popísaný v nasledovnej kapitole.

Funkčné členenie a kategorizácia cest

V časovom horizonte ÚPN-O Vyšná Boca sa nepredpokladá zmena v pripojení obce na nadradenú cestnú infraštruktúru.

Hlavný cestnú komunikáciu v obci bude tvoriť i nadálej vytvárať cesta I/72 so zmiešanou zberou a obslužnou funkciou, zaradená do funkčnej triedy B3. Dĺžka miestnych komunikácií dosahuje 6 km, z toho bezprašných 4 km. Počet mostných telies je 9. V zásade základný komunikačný skelet obce dopĺňajú najdôležitejšie miestne komunikácie, plošne pokrývajúce dopravnú obsluhu jednotlivých častí územia obce a prepájajúce zberné komunikácie, zaradené vo funkčnej triede obslužných komunikácií C2. Miestne komunikácie, zabezpečujúce prístup k jednotlivým objektom, tvoria sústavu obslužných cest C3 alebo upokojených obytných ulíc s rovnocennou pešou a automobilovou dopravou na hlavnom dopravnom priestore komunikácie. V rámci trás zberných komunikácií v zastavanom území sa uvažuje s realizáciou bud'

jednostranných alebo obojstranných chodníkov. V prípade obslužných komunikácií sa uplatňuje zásada realizovať chodníky pozdĺž komunikácií, tam kde je predpoklad dopravnej záťaže nákladnou dopravou.

Štruktúra základného komunikačného systému cestnej dopravy obce Vyšná Boca je popísaná v nasledujúcej tabuľke.

Hlavný komunikačný systém obce Vyšná Boca – navrhovaný stav

Por.č.	Cesta/MK	Úsek	Funkčná trieda	Kategória cesty	Návrhová rýchlosť [km/hod]	Stav komunikácie	Navrhované úpravy komunikácie
	I/72	Hranica k.ú. Nižná Boca – Čertovica	B3	MZ 8	60	Existujúca v intraviláne	
			B3	C 7,5	60	Existujúca v extraviláne	

Celková rekonštrukcia cesty I/72 je z hľadiska naliehavosti a finančnej náročnosti mälo pravdepodobná, v súčasnosti je realizovaná rekonštrukcia úseku cesty v lokalite Čertovica.

Opravy ciest a MK formou postupného odstraňovania bodových závad však majú svoje opodstatnenie. Ide predovšetkým o opravy neprehľadných úsekov ciest a MK kde šírka a smerové vedenie cesty vytvárajú kolízne body. Súčasný stav existujúcich MK vo Vyšnej Boci nezodpovedá normovým požiadavkám predovšetkým ich šírkového usporiadania, smerového a výškového vedenia. Úpravy stavu MK budú zamerané na rozšírenie šírkového usporiadania na uvedenú kategóriu cesty. Okrem hlavných komunikácií sa v obci nachádza množstvo komunikácií funkčnej triedy C3 zabezpečujúcich prístup k jednotlivým objektom alebo k skupinám objektov. Priestorové pomery v obci – šírka disponibilného koridoru, situovanie komunikácií na svahoch – neumožňujú rozvinúť plnohodnotné šírkové a smerové parametre týchto MK. V prípade uvedených komunikácií sa uvažuje s ich jednopruhovým obojsmerným usporiadaním v kategórii MOK 3,75/30. Podmienkou prevádzkovania uvedených komunikácií je zriadenie výhybní vo vzdialosti 100 m od seba a zriadenie obratísk na konci slepých úsekov ciest. V smerovom vedení je potrebné dosiahnuť stav bezproblémovej prejazdnosti MK i pre nevyhnutnú obsluhu územia, teda vozidlá hasičské, údržbové a záchranařske, čo si bude vyžadovať úpravu oblúkov MK a oblúkov v križovatkách na ich prípustné hodnoty.

Koncepcia pešej a cyklistickej dopravy

Súvislá komunikačná infraštruktúra vyhradená len pešej doprave v obci neexistuje. Pohyb chodcov sa vo väčšine prípadov uskutočňuje po zberných a obslužných komunikáciach slúžiacich pre automobilovú dopravu.

Koncepcia a smerovanie hlavných trás pešej dopravy vychádza z návrhu hlavných kompozičných urbanistických osí obce. Účelom návrhu chodníkov je poskytnúť chodcom bezpečné a príjemné dochádzkové i prechádzkové trasy. Štruktúra a lokalizácia trás pre chodcov spája všetky relevantné zdroje a ciele pešej dopravy v obci. Vzhľadom na predpoklad, podľa ktorého obslužné komunikácie obce nebudú enormne zaťažované automobilovou dopravou, bude možné pre hlavné pešie trasy využívať i hlavné dopravné priestory miestnych komunikácií. Prednosť pešieho pohybu bude vyjadrená štruktúrou povrchu miestnej komunikácie. V časti obce od Starobockej doliny (návrh odstavných plôch) po hotel Barbora je navrhovaný popri štátnej ceste systém obojstranných lávok pre pre peších. Ponad štátnu cestu I/72 sú v katastrálnom území obce na troch miestach (Čertovica, Športhotel a Starobocká) navrhované mostíky pre peších.

Cyklistické trasy v riešenom území je nutné posudzovať podľa možností a náročnosti. Prioritne by mala byť zrealizovaná cyklotrasa, ktorá prepoji obec Nižnú Bocu s centrom vo Vyšnej Boci a odtiaľ bude smerovať na Čertovicu. Táto trasa prechádza po miestnej komunikácii, začína v U.O.I., pokračuje centrom obce v smere na Čertovicu. Po realizácii návrhu funkčných plôch v centrálnej časti obce je možné túto trasu odkloniť z miestnej komunikácie a pokračovať údolím až po lokalitu Pod Čertovicou. Následne je možné pokračovať v realizácii ďalších cyklotrás vyznačených v grafickej časti ÚPN-O.

Kapacity plôch pre parkovanie a odstavovanie vozidiel

Návrh statickej dopravy v obci Vyšná Boca uplatňuje nasledovné kritériá:

- v rámci navrhovanej IBV uplatňovať minimálne 1 odstavné miesto/garáž na 1 byt na vyčlenenom súkromnom pozemku,
- články 193-202 platnej STN 736110 „Projektovanie miestnych komunikácií“ určujúce výpočet kapacít statickej dopravy v členení na odstavné a parkovacie plochy.

V praxi je nutné uplatňovať uvedené požiadavky uplatňovaním podmienky uvedenej v stavebných povoleniach, ktorá ukladá realizáciu odstavných (garážovacích) miest výlučne na pozemkoch obytných objektov – rodinných domov.

Výpočet kapacít potrebných parkovacích plôch v obci je viazaný na existujúce a predpokladané objekty vybavenosti (obchod, služby, vybavenosť, administratíva, športové, turistické a relaxačné plochy, výroba).

Predpokladané kapacitné nároky parkovania obce Vyšná Boca – navrhovaný stav.

Por.č U.O.	Názov objektu	Kapacita objektu, lokality	Kapacita OA, dlhhodobé, [miesto]	Kapacita OA, krátkodobé, [miesto]	Kapacita A, [miesto]
U.O.III	Centrum obce, Jednota, OcÚ	10 zamestnancov	1	4	1
U.O.V	Hotel Barbora, dostavba lyžiarskeho strediska „Ski park centrum- Bačova Roveň“	150 stav	35		2
	Rekreačná zóna Dievčia voda		1	211	4
U.O.VII.	Občianska vybavenosť, centrum obce, ev.av. kostol	150 osôb	30	7	1
U.O.XIV.	Parkoviská – Staroboscská, II.,OV, Bačova Roveň	2 zamest., 5 návštěvníkov	1	2	-
	Parkoviská – OV, vleky centrum	500 osôb/deň	-	35	1
	Parkoviská - OV, Hrádocká chata	30	-	15	-
U.O.XV.	Staroboscská - salaš	500/deň	15	45	2
U.O.XVII.	Pod Čertovicou	40+60	20	10	-
	„Na Čertovici“		35	185	1
U.O.XVIII.	Pod Vrchlúkou	50	10	3	-
Spolu			146	519	13

Koncepcia železničnej a kombinovanej dopravy, leteckej a vodnej dopravy.

Infraštruktúra železničnej, kombinovanej, leteckej a vodnej dopravy sa na území obce Vyšná Boca nenachádza a nie sú schválené alebo známe zámery, ktoré by v budúcnosti jej lokalizáciu pripravovali.

Nadradená dopravná infraštruktúra, ktorá sa na území obce nenachádza, má najoptimálnejšiu lokalizáciu na území regiónu severného Slovenska. Najbližšia rýchliková železničná stanica Liptovský Hrádok leží na železničnej trati č. 180, ktorá je súčasťou hlavnej európskej siete TEN-T. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Kráľova Lehota. Obec Vyšná Boca leží v spádovom území terminálu kombinovanej dopravy v Poprade a letiska hlavnej siete pre medzinárodnú dopravu v Poprade.

Lokalizácia významných dopravných zariadení cestnej, železničnej, vodnej, leteckej a ostatnej dopravy.

V obci Vyšná Boca sa nenachádzajú a – podľa relevantných dokumentov – nebudú nachádzať žiadne dopravné zariadenia cestnej dopravy vyššieho ako lokálneho významu a žiadne zariadenia ostatných druhov doprav.

Systém hromadnej dopravy a napojenie riešeného územia na tento systém.

Prímeštksú autobusovú dopravu v obci prevádzkuje SAD a.s. Liptovský Mikuláš. Do obce premáva 8 liniek diaľkovej a 2 linky prímeštkej autobusovej dopravy, ktoré spájajú obec s mestom Liptovský Hrádok a okresným mestom Liptovský Mikuláš, ako aj s Pohroním a ostatnými mestami SR.

V katastrálnom území obce sú rozmiestnené 4 zastávky pre autobusovú dopravu. Autobusová linka premáva po ceste I/72 a MK C3. Rozmiestnenie zástavok na trase je rovnomerné, v izochrónach dostupnosti pokrýva priľahlé zastavané územie obce. V zóne pešej dostupnosti nie sú závery dolín zastavaného územia ležiaceho pozdĺž MK C3 (MK v smere centrum – Bacúšska dolina a centrum smer Čertovica). V návrhu ÚPN-O navrhujeme dve nové autobusové zastávky v priestore hlavnej cesty I/72 v lokalite Starobocská pri navrhovanom parkovisku.

Návrh eliminácie nadmerného hluku vyplývajúceho z riešenia dopravy.

Na účely posudzovania hlukovej záťaže z dopravy slúži Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007. V zmysle jej ustanovení je osídlenie obce Vyšná Boca pozdĺž cesty I/72 a MK zaradené do druhej kategórie územia pre ktorú platia najvyššie prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí 50 dB cez deň a večer a 45 dB v nočnom období. V obci neexistuje areál zaradený do kategórie územia I. kategória územia s najprísnejším limitom (územia s osobitnou ochranou pred hlukom – liečebné a kúpeľné areály).

Relevantným zdrojom dopravného hluku v obci je cesta I/72. Merania hlukovej záťaže z cestnej dopravy na cestách I/72 v obci Vyšná Boca v teréne neboli zistené a v rámci ÚPN obce neboli vykonané. Nakoľko vo Vyšnej Boci Slovenská správa ciest nevykonáva pravidelné sčítanie dopravy, k výpočtu hluku použité priemerné hodnoty dopravnej záťaže za Žilinský kraj poskytujú len orientačné údaje o hlukovej záťaži v obci.

V nasledujúcej tabuľke je realizovaný výpočet limitnej izofóny formou stanovenia jej vzdialosti od osi cesty v [m], vo výške 1,5 m nad niveletou cesty. V praxi to znamená, že obytné objekty umiestnené v území vymedzenom medzi cestou a líniou izofóny budú pravdepodobne zasiahnuté vyššou ako prípustnou hladinou hluku.

Cesta	Vzdialenosť izofóny od cesty [m]		
	Deň pre 50 dB	Večer pre 40 dB	Noc pre 40 dB
I/72	27,9	27,9	54,2

2.12.2 Vodné hospodárstvo

Horský krajinný celok Nízke Tatry tvoria výrazný morfologický celok s množstvom kotlín. Sú pretiahnutého tvaru v smere Z-V. Masívny ústredný chrbát má najmä vo východnej časti pohoria asymetrický tvar s dlhými a strmo sklonenými severnými stráňami. Hlboký priehyb v sedle Čertovica rozdeľuje pohorie na Ďumbierske tatry a Kráľovoľošké Tatry. Relatívne výšky hlavného chrbta sa pohybujú od 700 do 1250 m. Veľká horizontálna a vertikálne členitosť podmieňuje veľkú sklonitosť stráni 20° - 30°. Záujmové územie klimaticky zaraďujeme podľa klasifikácie E. Quitta do klimatického typu CH4 a CH5. Nízke Tatry charakterizuje kontinuálna horská klíma stráni, mierne chladná klíma ústredného chrbta pohoria. Geologicky na severovýchodných svahoch Nízkych Tatier môžeme rozlíšiť na jednej strane územie budované z hornín kryštalinika a metafýrovej sérií Veľkého Boku, bielovážskej a čiernovážskej sérií chočského príkrovu.

Pre hydrogeologickú charakteristiku zvodnených vrstiev možno územie katastrálneho územia rozdeliť na 2 časti:

- územie na starších vyvrelinách, najmä žulách (cca 30% územia), kde je prípustnosť vody puklinová celkovo slabá, avšak v kôre
- územie na staropaleozoických kryštalických bridliciach (cca 70% územia), kde je prípustnosť len puklinová a slabá

Hydrologicky je záujmové územie odvodňované tokom Váh z ľavostranných prítokov Boca (Bocianka), do ktorej sa vlieva množstvo menších pravo a ľavostranných prítokov, o.i. aj pravostranný prítok Kliesňová.

Zberné oblasť Bocianky tvorí celé katastrálne územie, ktoré je rozčlenené množstvom bočných potokov, z ktorých najdlhšie a najvodnatnejšie sú tzv. Bacúšsky potok (miestne nazývaný tak, pretože pramení pod Bacúškym sedlom) a potok prameniaci pod Čertovou svadbou a tečúci popri hoteli Čertovica. Podľa

celoslovenskej klasifikácie hustoty riečnej siete má cca 70% k.ú. 2000-2500 m potokov na 1 km², cca 10% 1500-2000 m km² a cca 20% územia (vo vyšších polohách, najmä v oblasti Rovnej hole) len do 100 m. km².

Priemerný elementárny odtok za rok (podľa atlasu SSR) v l.š. km⁻² je sledovaný:

- 60% katastrálneho územia 20-25
- 40% katastrálneho územia 25-30 (vyššie polohy)

Z hľadiska celoslovenskej klasifikácie typov režimov odtokov cca 80% katastrálneho územia patrí do oblasti stredohorskej so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku a 20% do oblasti vysokohorskej s prechodne snehovým typom.

Podzemné vody cca na 98% plochy katastrálneho územia sú zo zrážok. Ostatné 2% sú podzemné vody nivy Bocianku.

Na území sú okrem pramenísk potokov aj samostatné pramene. Priamo v obci je minerálny prameň uhličitý, kde bol CO₂ viac ako 1000 mg l-1.

Obec Vyšná Boca (bez rekreačných zariadení v lokalite Čertovica a rekreačného zariadenia Barbora) je v súčasnosti zásobovaná vodou z vodných zdrojov Vyšná Boca – pramene Kliesňová č. 1-4.

Vodný zdroj sa nachádza po pravej strane štátnej cesty Kráľova Lehota – Čertovica v doline Kliesňová, juhovýchodne od intravilánu obce.

Rozhodnutím Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši, odborom životného prostredia, oddelenia starostlivosti o životné prostredie a UP- úsek štátnej vodnej správy č. ŠVS 97/049523 – li zo dňa 28.8.1997 boli určené pre vodný zdroj Vyšná Boca – pramene Kliesňová 1-4 pásmo hygienickej ochrany (PHO) I. a II.stupňa.

- Pásmo hygienickej ochrany I.stupňa – je vymedzené oplotením rozmerov CCA 97,68 m +36,25 m + 36,82 + 40,30 m + 23,62 m + 13,56 m o výmere 0,2374 ha.
- Pásmo hygienickej ochrany II.stupňa – nie je delené na vnútornú a vonkajšiu časť.
Severná hranica PHO II.stupňa začína mostom (št.cesta Vyšná Boca – Čertovica), pretínajúcim potok Kliesňová, účelovú komunikáciu a prechádza smerom na Z na kótu 1 482 m.n.m., postupne sa stáča na JZ po úroveň lesnej cesty na Lajštroch, kde sa stáča na JV a pokračuje po hrebeni smerom na V až SV cez kótu 1 360 m.n.m., kde sa stáča na SV a kolmo na vrstevnice prechádza na úroveň štátnej cesty, ktorej južným okrajom prechádza do východzieho bodu.

V roku 1992 sa uskutočnila intenzifikácia vodného zdroja, ktorá však nepriniesla očakávané výsledky, t.j. zabezpečenie dostatočného množstva pitnej vody pre obec a pre jej rozvoj. Dlhodobo najnižšia výdatnosť (kapacita) vodného zdroja je 0,9 l/s.

Z vodného zdroja je voda gravitačne dopravovaná do vodojemu, ktorého objem je 80 m³. Odtiaľ ďalej zásobným a rozvodnými vodovodnými potrubiami k jednotlivým spotrebiskám. Nedávno bola v obci ukončená rekonštrukcia časti rozvodného vodovodného potrubia, ktorá by mala pomôcť zlepšiť nepriaznivý stav v zásobovaní obce pitnou vodou.

Potreba vody v súčasnosti :

Obec Vyšná Boca má v súčasnosti 105 trvale žijúcich obyvateľov, avšak z verejného vodovodu sú zásobovaní aj rekrenti, resp. prechodne žijúci obyvatelia. Uvažujeme s ich počtom ďalších cca 100 obyvateľov.

Potreba vody: vypočítaná podľa Úpravy MP SR č. 477/99-810 z 29. februára 2000 na výpočet potreby vody pri navrhovaní vodovodných a kanalizačných zariadení a posudzovaní výdatnosti vodných zdrojov a podľa Vyhl. 684/2006 MŽP SR, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkach na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií

Priemer. denná potreba: $Q_{p1} = 205 \text{ osôb} \times (145+15) \text{ l/os/deň} = 33\ 825 \text{ l/deň} = 0,39 \text{ l/s}$

Maxim. denná potreba: $Q_{m1} = Q_{p1} \times k_d = 0,39 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,78 \text{ l/s}$

Maxim. hod. potreba: $Q_{h1} = Q_{m1} \times k_h = 0,78 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,40 \text{ l/s}$

- Posúdenie zariadení verejného vodovodu:

Vodný zdroj: kapacita využívaného vodného zdroja je 0,9 l/s, čo je vyššia hodnota ako je maximálna denná potreba Q_{m1} . Vodojem: objem využívaného vodojemu je 80 m³. Tento objem je väčší ako 60 % z maximálnej dennej potreby (40 m³), avšak vzhľadom na rekreačný charakter obce je potrebný objem vodojemu, ktorý by bol väčší ako 60 % maximálnej dennej potreby vody (je možné uvažovať až so 100 % maximálnej dennej potreby).

Posúdením vodných zdrojov a objemu vodojemu s potrebou vody pre súčasných obyvateľov obce sme zistili, že tieto zariadenia by mali postačovať pre zásobovanie uvedeného počtu obyvateľov pitnou vodou. Avšak podľa informácií od prevádzkovateľa verejného vodovodu, ktorým je Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s., dochádza hlavne v obdobiah počas sviatkov, resp. prázdnin k situáciám, keď výdatnosť vodného zdroja a objem vodojemu nie sú postačujúce. Na nepriaznivý stav môže mať vplyv aj značná poruchosť vodovodného potrubia v obci, tento stav by sa však mohol zlepšiť, pretože v obci bola ukončená rekonštrukcia časti vodovodného potrubia.

Novonavrhané lokality individuálnej výstavby a cestovného ruchu v obci

V budúcnosti je na území obci uvažované s výstavbou celkom 40 rodinných domov (cca 150 obyvateľov) a objektov individuálnej rekreácie, penziónov, hotelových zariadení s celkovým počtom cca 250 lôžok.

Zámery „Dostavba lyžiarskeho strediska Ski Park centrum Bačova Roveň „ oddychová zóna Barbora II.časť a urbanistická štúdia II rekreačnej zóny Čertovica nie sú zahrnuté v tejto kapitole, nakoľko ešte nebolo MŽP SR vydané Záverečné stanovisko k navrhovanej činnosti v zmysle Zák.24/2006 Z.z.

Potreba pitnej vody z verejných vodovodov pre plánované objekty (podľa vyhl. 684/2006 Z.z.):

$$Q_{p2} = 262 \times (145+15) \text{ l/s/deň} = 41\ 920 \text{ l/deň} = 0,49 \text{ l/s}$$

$$Q_{m2} = Q_{p2} \times k_d = 0,49 \text{ l/s} \times 2,0 = 0,98 \text{ l/s}$$

$$Q_{h2} = Q_{m2} \times k_h = 0,98 \text{ l/s} \times 1,8 = 1,76 \text{ l/s}$$

Celková potreba pitnej vody z verejných vodovodov:

Existujúce a navrhované objekty:

$$Q_{pcelk} = Q_{p1} + Q_{p2} = 0,39 \text{ l/s} + 0,49 \text{ l/s} = 0,88 \text{ l/s}$$

$$Q_{mcelk} = Q_{m1} + Q_{m2} = 0,78 \text{ l/s} + 0,98 \text{ l/s} = 1,76 \text{ l/s}$$

$$Q_{hcelk} = Q_{h1} + Q_{h2} = 1,40 \text{ l/s} + 1,76 \text{ l/s} = 3,16 \text{ l/s}$$

Posúdenie zariadení verejného vodovodu:

Vodný zdroj: kapacita v súčasnosti využívaného vodného zdroja je 0,9 l/s, čo je nižšia hodnota ako je maximálna denná potreba Q_{mcelk} po napojení všetkých nových plánovaných objektov na verejný vodovod. Kapacita vodného zdroja je nepostačujúca.

Vodojem: celkový objem v súčasnosti využívaného vodojemu je 80 m³. Tento objem je menší ako 60 % z maximálnej dennej potreby (91 m³). Objem vodojemu je nepostačujúci.

Návrh zásobovania objektov pitnou vodou:

Pretože kapacita existujúcich vodných zdrojov a vodojemu nebude postačovať pre plánovaný rozvoj obce, v zmysle schváleného materiálu „Plán rozvoja verejných vodovodov a kanalizácií Žilinského kraja, okresy Liptovský Mikuláš a Ružomberok“ je potrebné zriaďanie nového vodného zdroja – povrchového odberu z vodného toku Bocianka, vybudovanie prívodného potrubia, úpravne vody na $Q = 7,5 \text{ l/s}$ a nových akumulačných priestorov s objemom $2 \times 250 \text{ m}^3$. Navrhované kapacity týchto zariadení budú postačovať aj pre rekreačno-ubytovacie zariadenia v území medzi obcami Vyšná Boca a Nižná Boca.

Plánované objekty rodinných a bytových domov budú napojené na verejný vodovod vodovodnými prípojkami. Spotreba vody bude meraná vodomermi umiestňovanými podľa požiadaviek prevádzkovateľa vodovodu. V niektorých lokalitách budú realizované rozšírenia verejného vodovodu z potrubia DN 100.

Rekreačná lokalita Čertovica a rekreačné zariadenie Barbora sú zásobované vodou z vlastných zariadení, v prípade potreby (nedostatok vody) je možné vybudovať do týchto lokalít prívod z plánovaného vodného zdroja, resp. z vodojemu.

Potreba vody pre zasnežovanie lyžiarskych stredísk musí byť vzhľadom na problémy riešeného územia so zásobovaním vodou riešená nezávisle od potrieb obce.

Odkanalizovanie :

V obci Vyšná Boca je v súčasnom období realizovaná výstavba verejnej kanalizácie a čistiarne odpadových vôd. Jednotlivé objekty budú na kanalizáciu napájané kanalizačnými prípojkami. Do doby ukončenia výstavby a do vodohospodárskej kolaudácie tejto stavby budú splaškové odpadové vody produkované z jednotlivých objektov likvidované doterajším spôsobom, tj. akumulované v žumpách a využívané, resp. čistené v domových ČOV a vypúšťané do vodného toku.

Rekreačná lokalita Čertovica a rekreačné zariadenie Barbora majú vlastné čistiarne odpadových vôd.

Výhľad

Množstvo odkanalizovanych splaškovych vôd:

Vzhľadom na podobný rozsah verejného vodovodu a verejnej kanalizácie v obci bude množstvo splaškových vôd odkanalizovanych verejnou kanalizáciou rovnaké ako je potreba vody z verejného vodovodu.

Návrh odkanalizovania plánovaných objektov :

Všetky navrhované rodinné domy a rekreačné objekty budú odkanalizované do verejnej kanalizácie, ktoré je v súčasnosti vo výstavbe. Napojené budú kanalizačnými prípojkami priamo na túto kanalizáciu, resp. v niektorých lokalitách bude potrebné realizovať aj rozšírenie verejnej kanalizácie z potrubia DN 300.

2.12.3 Energetika

Elektrická energia

Spoločné elektrotechnické údaje

Rozvodná sústava	VN : 3 ~ 50 Hz, 22 kV / IT
	NN : 3 PEN ~ 50 Hz, 230/400 V / TN-C

Ochrana pred NDN:

Ochrana pred úrazom elektr. prúdom v normálnej prevádzke a pri poruche bude podľa STN 33-2000-4-41.

Prostredie

podľa STN 33 0300 – 1988: 3.1.1 – jednoduché obyčajné základné

Kódy podľa STN 33 2000-3 – 2000: AB7, AC1, AD1, AE1, AF1, AG2, AH2, AK1, AL1, AM1, AN1, AP1, AQ2, AR1, BA4, BC3, BD1, BE1, CA1, CB1

Stupeň dôležitosti dodávky el. energie : č.3 v zmysle STN 34 1610.

Dodávku el. energie nie je potrebné zaísťovať zvláštnymi opatreniami a môžu byť pripojené na jediný zdroj (prívod).

Súčasný stav - Širšie vzťahy

Záujmové územie obce V. Boca je možné zásobovať elektrickou energiou vedením 134 z transformovne 110/22 kV Králova Lehota alebo z rozvodne 110/22 kV Brezno.

Riešené územie

VN 22 kV vedenia

VN vedenia v riešenom území obce V. Boca sú prevedené vzdušným rozvodom po betónových stĺpoch. U VN AlFe vedení je treba rešpektovať ich ochranné pásmo t.j. 10 m od krajných vodičov na každú stranu, v lesných priesekoch 7 m. Zemné VN káble majú ochranné pásmo 1m po oboch stranach. Zásobovanie miestnych častí obce sa prevádzka z výbežkov VN vedení. SSE-D, a.s. má rozpracovaný projekt preloženia vzdušného kmeňového vedenia do zemného káblového. V pláne je tiež výstavba VN zemných prípojok pre plánované TS. Trasy navrhovaných vedení sú zakreslené v situácii.

Ochranné pásmá

Vonkajšie vedenie / od krajného vodiča na každú stranu / :

- 6kV - 22kV	10m
- káblové vedenie	1m

- závesný kábel 22kV DISTRI 2m

Elektrické stanice (transformovne) VVN/VN
Nie sú osadené v riešenom území.

Vzdušné vedenia VVN
Nie sú osadené v riešenom území.

Výrobne elektrickej energie
Nie sú osadené v riešenom území.

Transformačné stanice 22/0,4 kV

Odberatelia elektrickej energie v území sú zásobovaní z 9 stožiarových trafostaníc, pripojených vzdušnými a kálovými VN vedeniami. Trafostanice (TS) sú vybudované ako stožiarové, dvojstípové, zabudované v objektoch a kioskové. Navýšovanie výkonu v existujúcich TS je prakticky vhodné do výkonu 630 kVA. Pri potrebe Väčších výkonov je vhodné uvažovať s vybudovaním nového zdroja.

Zoznam trafostaníc a ich inštalované výkony:

Lokalita	Názov GIS	Výkon (kW)	Číslo vedenia	Rok výstavby	Správ.	Pozn.
Barbora	134/ts/v.boca_barbora	400	134	1995	SSE	
Hrádocká ch.	134/ts/v.boca_hradocka_chata	400	134	2002	SSE	
N. koniec	134/ts/v.boca_n.koniec	250	134	2003	SSE	
Pri OU	134/ts/v.boca_obec.1	630	134	2000	SSE	
Stred obce	134/ts/v.boca_obec.2	250	134	1993	SSE	
V. koniec	134/ts/v.boca_obec.3	160	134	1976	SSE	
Pod Benický	134/ts/certovica_motorest-vlek	630	134	2003	SSE	
Kliesnová	134/ts/certovica_sportohotel					
Hliniská	134/ts/certovica_vykup	38	134	1947	SSE	
		100	134	1981	SSE	

Sekundárne vedenie

Sekundárna sieť je prevedená vzdušným rozvodom, väčšinou po betónových stípoch. Vo všetkých nových lokalitách je uvažované s umiestnením zemných kálových vedení. V budúcnosti je uvažované s postupným zakábelizovaním existujúcich vzdušných vedení.

Vonkajšie osvetlenie

Vonkajšie osvetlenie je prevedené výbojkovými osvetľovacími telesami osadenými na betónových stípoch NN siete.

Preložky

Preložky vzdušných a zemných VVN, VN a NN rozvodov je potrebné realizovať v zmysle § 38 zákona 656/2004 Z. z. Preložky je potrebné dojednať s majiteľom elektro energetického zariadenia.

Najväčší odberatelia elektrickej energie

HBP,a.s. Hotel Barbora V.Boca

ZAJDEN IVAN

STIV Čertovica, s.r.o.

Orientačné spotreby riešeného územia:

bytový odber 280 MWh

ostatný odber 222 MWh

S p o l u : 502 MWh

Návrh zásobovania nových lokalít

Návrh vychádza z predpokladaného požadovaného súdobého výkonu novostavieb pri elektrickom vykurovaní - 10 kW na jednu bytovú jednotku, prípadne 100 W na 1m² alebo 1,4 kW na lôžko. V prípade využitia iných zdrojov tepla na vykurovanie je možné uvažovať so znížením požiadaviek na elektrický výkon o 70% z počítaného súdobého výkonu elektrickej energie, t.j. 3 kW na jednu bytovú jednotku.

Výpočet potrebného tepelného výkonu

$$V \times \Delta T \times K = \text{Kcal/h}$$

V - objem vykurovanej miestnosti

ΔT - rozdiel medzi vonkajšou teplotou a požadovanou teplotou

K - tepelný koeficient

K = 3,0 - 4,0 Jednoduchý drevený objekt alebo oceľová neizolovaná hala

K = 2,0 - 2,9 Jednoduchá konštrukcia, jednoduchá tehlová vrstva, jednoduché okná, jednoduchá strecha, slabá izolácia

K = 1,0 - 1,9 Bežná konštrukcia, dvojitá tehlová vrstva, pár okien, bežná strecha, čiastočná izolácia

K = 0,6 - 0,9 Moderná konštrukcia, dvojitá izolovaná tehlová vrstva, pár dvojitych utesnených okien, silno izolovaná podlaha, dobre izolovaná strecha

Príklad na požadovaný tepelný výkon:

RD - šírka 9m, dĺžka 9m, výška 2m,max. počet podlaží 2, V = 421,2 m³

vonkajšia teplota -20°C, požadovaná vnútorná teplota +20°C, $\Delta T = 40^\circ\text{C}$

Moderná konštrukcia, dobre izolovaný - koeficient K = 0,6

$$V \times \Delta T \times K = \text{Kcal/h}$$

$$421,2 \times 40 \times 0,6 = 10 108,8 \text{ Kcal/hod.}$$

$$1 \text{ Watt} = 0,86 \text{ Kcal/hod. (} 3,41254 \text{ BTU/hod.)}$$

$$10 108,8 / 0,86 = 11 754,4 \text{ W} = 12 \text{ kW}$$

Popis prioritných lokalít :

UO I. 15 IBV/R

UO (Dievčia voda - Barbora) : cca 10 penziónov

UO (stred) preluky : 6 IBV

UO Bacúšska dolina : 8-10 ICHR

UO centrum - OV (viacúčelové ihrisko, obchodná a iná vybavenosť)

UO hotel/apartmánové domy : 100-150 lôžok

UO Starobocká dolina : agroturistika, salaš - reštaurácia, parkovisko

UO hotel, penzióny Pod Čertovicou : 100 lôžok

UO Ski centrum Čertovica

Predpokladané výkony v navrhovaných lokalitách

Lokalita	Počet (b.j., m ² , lôžok, os.)	Výkon [kW] pri EK	Výkon [kW] bez EK
1.	12 b.j.	120	36
2.	10 b.j.	100	30
3.	6 b.j.	60	18
4.	10 b.j.	100	30
5.	800 m ²	80	24
6.	150 lôžok	210	63
7.	450 m ²	45	13,5

8.	100 lôžok	140	42
9.	SKI CENTRUM II. etapa	763	763
Spolu		1 718	1 020

Zoznam navrhovaných trifostaníc a ich inštalované výkony:

Lokalita	Názov	Výkon (kW)	Číslo vedenia	Správ.	Pozn.
Barbora	TS SKI	630	134	-	
N. koniec	TS Apartmany	250	134	SSE	
Bacúšska dol.	TS Chaty	400	134	SSE	
Bacúšska dol.	TS Bacúšska dolina	250	134	SSE	
Baurovsko	TS Baurovsko	160	134	-	

Pre zvýšenie komfortu v existujúcich chatách a hoteloch je uvažované so zvýšením výkonu v existujúcich TS prípadne s vybudovaním nových TS. Výkon nových a zrekonštruovaných TS je závislý od zvoleného média pre vykurovanie

2.12.4 Zásobovanie teplom

Zásobovanie obce Vyšná Boca a jej miestnych častí teplom je realizované decentralizovaným spôsobom z objektových respektíve združených zdrojov tepla, domáčich kotlov na ústredné vykurovanie a lokálnymi spotrebičmi so spaľovaním pevných palív hniedé uhlie, koks a drevo.

Zdroje tepla nad 300 kW

- V riešenom území nie sú známe zdroje tepla nad 300 kW.

Riešené územie spadá do oblasti s vonkajšou výpočtovou teplotou -18 °C v zmysle STN 060210.

Súčasná potreba tepla bola určená následovne:

- + bytová zástavba IBV – 20,0 kWt a 145 GJ/rok
- + byty HBV - 13,0 kWt a 93 GJ/rok

Návrh zásobovania teplom :

Pre každú novú stavbu je potrebné vypočítať požadovaný výkon vykurovacieho zariadenia podľa normy STN EN 12831.

Približné požiadavky na teplo sú vypočítané v návrhu zásobovania nových lokalít elektrickou energiou. Uvažuje sa s výstavbou zateplených rodinných a bytových domov. Celkový inštalovaný tepelný výkon v navrhovaných lokalitách bol napočítaný na hodnotu 0,6 MW. Pri využíti kogenerácie na výrobu tepla a elektrickej energie je pri účinnosti kogeneračnej jednotky 60% tepelných a 30% elektrických možné získať inštalovaný elektrický výkon 0,3 MW. Zhodnotenie prieskumov

V území obce Vyšná Boca sa nenachádza ďalší zdroj tepla, ktorý by bol vhodný pre riešenie potrieb tepla.

2.12.5 Zásobovanie plynom

Katastrálnym územím neprechádza trasa plynovodu. Najbližšie územie, ktorým vede trasa plynovodu sa nachádza v obci Malužiná. Plynovod je v obci Malužiná odklonený cez Malužinskú dolinu na Horehronie. Možnosť napojenia obce Vyšná Boca na zemný plyn je možný vo výhľade VTL prípojkou z obce Malužiná.

2.13 POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIE

Pošta v obci Vyšná Boca spadá pod Regionálne poštové centrum Liptovský Mikuláš, ktoré je priamo riadené Slovenskou poštou, a. s. Partizánska 9, Banská Bystrica. Z hľadiska poštovej prepravy patrí pod Oblastné spracovateľské stredisko /OSS/ Liptovský Mikuláš 1. OSS Liptovský Mikuláš 1 patrí pod Hlavné spracovateľské stredisko /HSS/ Žilina 022.

Pošta 031 04 Malužiná, ktorá zabezpečuje poštovú prevádzku pre obec Vyšná Boca sa nachádza v objekte Slovenskej pošty, a. s., RPC Lipt. Mikuláš. Do jej obvodu patria obce Malužiná, Vyšná Boca, Čertovica a Nižná Boca. Je vybavená jednou univerzálnou poštovou priečasťou, zabezpečujúcou všetky poštové služby. Dodávanie zásielok je zabezpečované jedným doručovateľom, ktorý má pridelené motorové vozidlo a doručuje zásielky v celom obvode pošty. V každej obci, ktorá patrí do obvodu pošty Malužiná sa nachádza jedna poštová schránka. Z hľadiska poskytovaných služieb pre obyvateľstvo, sektor výroby a služieb sú na štandardnej úrovni. Ďalší rozvoj činností poštových služieb je v súčasnosti plne v kompetencii Slovenskej pošty a.s.

2.13.1 Telekomunikácie

Obec Vyšná Boca je sídlom UTO v uzlovom obvode Liptovský Hrádok. V obci je zabezpečené telefónne spojenie verejným telefónnym vedením. Rozvody sú vedené na drevených stĺpoch, v niektorých miestach sú podporné body telefónnych a rozhlasových vedení spoločné.

V rámci „telekomunikačného projektu II.“, prebehla plošná digitalizácia telekomunikačnej siete, ktorá bola podmienená súčasnou výstavbou optických káblov, digitálnych telekomunikačných ústrední a prístupových sietí.

Účelom bolo obnoviť a rozšíriť metalickú prístupovú sieť vo Vyšnej Boci. Metalická prístupová sieť slúži pre pripojenie účastníkov. Súčasťou stavby je pripokladka metalického sieťového kábla pre Vyšnú Bocu k DOK v úseku Nižná Boca – Vyšná Boca. Stavba využíva výstavbu diaľkového optického kábla Brezno – Liptovský Hrádok. Do trás pre stavbu DOK boli pripoľožené káble pre prístupovú sieť. Zo spoločnej trasy DOK a ps boli realizované odbočenia k jednotlivým účastníckym rozvádzacom.

Územie stavby bolo určené miestami, ktoré sa spojili podľa koncepcie telekomunikačnej siete s digitálnou ústredňou RSU v Nižnej Boci s minimalizovanou dĺžkou trasy. Stavba bola realizovaná v intraviláne a extraviláne obce Vyšná Boca, v katastrálnom území Vyšná Boca. Trasa viedie v pripokladke k pripravovanému DOK a v samostatných trasách. Predmetná stavba miestnej telefónnej ústredne je napojená na ATÚ v Nižnej Boci. Stavba rešpektuje existujúce vybudované účastnícke rozvody v trase. Elektrickú energiu nie je potrebné zabezpečiť. Spotreba novovybudovaného zariadenia bude pokrytá z rezervy spotreby v objekte ATÚ v Nižnej Boci.

Trasa stavby bola realizovaná podľa požiadaviek na telefonizáciu obce Vyšná Boca podľa technických predpisov pre výstavbu prístupových sietí. Zahŕňuje trasy potrebné pre výstavbu metalických sietí. V budúcnosti sa neuvažuje s rozšírením miestnej siete, nakoľko pokrytie územia mobilnými operátormi (T-Mobile a Orange) je cca 80 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky, do budúcnosti sa ráta s mikrovlnným pripojením a pripojením prostredníctvom DSL.

2.14 KONCEPCIA STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, PRÍPADNE HODNOTENIE Z HĽADISKA PREDPOKLADANÝCH VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

2.14.1 Geografická poloha a všeobecné regionálno-geomorfologické pomery

Podľa regionálne-geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš 1978) patrí katastrálne územie Vyšná Boca do geomorfologického celku Nízke Tatry. Západná polovica je súčasťou geomorfologického podcelku Ďumbierske Tatry, východná do podcelku Kráľovohoľské Tatry. Práve Bocianska dolina a sedlo Čertovice (1238 m.n.m.) je hranicou medzi obidvomi podcelkami.

Ďumbierske Tatry

s názvom podľa najvyššieho vrchu Nízkych Tatier - Ďumbiera (2043 m.n.m) majú erózno-demudačný reliéf, v ktorom pod vplyvom eróznych činiteľov je odkrytý jadrový kryštalický základ, ktorého hlavnou horninou sú granodiority ďumbierskeho typu. Najvyššie časti majú znaky intenzívnej ľadovcové modelácie a demudácie so

skalnými suťoviskami a ťadovcovými kotlami. Nižšie hole boli modelované ako ostatné časti nad hornou hranicou lesa periglaciálnymi činiteľmi.

Skupina Ďumbiera predstavuje typ vysokohorskej hôľnej až hôľno-bralnej krajiny s lesohospodárskou a turisticko-rekreačnou funkciou.

Kráľovoohorské Tatry

sú východnou časťou Nízkych Tatier, ktorá má svojrázny charakter. Jej mohutná asymetrická klenba je budovaná vyvrelými a metamorfovanými horninami kryštalického jadra od Čertovice až po Kráľovu hoľu (1948 m.n.m.), podľa ktorej je tento podcelok pomenovaný. Petrograficky sa líši od západného (ďumbierskeho) prevahou premenných hornín. Jeho asymetrická stavba sa prejavuje tým, že oblasť kryštalických hornín je na J ostro ohrazená zlomami oproti treťohornej výplni Horehronského podolia. Naproti tomu severné svahy pohoria nie sú ostro ohrazené oproti súvrstiu sedimentárnych hornín. To sa odráža i v reliéfe. Hlavný hrebeň je posunutý na juh, južné rázsochy sú strmé a krátke (podobne doliny). Naproti tomu na severnej strane sú typické dlhé, bohatu rozvetvené, postupne klesajúce rázsochy.

Najnižšie položená časť, kde pretína hranica katastrálneho územia nad Strednou Bocou, má nadmorskú výšku 900 m.n.m a najvyššia na Rovnej holi -1723 m.n.m. (823 m prevýšenie).

2.14.2 Geológia

Geologické zloženie katastrálneho územia je pomerne pestré. Tvorene je rôznymi typmi hornín kryštalinika, magmatickými a metamorfovanými horninami, triasovými horninami v skupine Taticum a kvartérnymi svahovinami i fluviálnymi sedimentami. Veľmi rozšírenou skupinou sú metamorfované horniny (cca 40% územia), ktoré sú tvorené biotitickými a dvojsluďovými rulami s páskavou textúrou. Sú najmä v oblasti Rovienky až Starobocskej doliny, ďalej tvoria pás pod Rovnou hoľou od hlavnej cesty po Bocské sedlo a tiež zaberajú značnú časť plochy vo východnej časti k.ú. K metamorfovaným patria i amfibolity, ktoré sú extra-mapované a zaberajú len mizivé % plochy v oblasti Rovienky. Podobne rozšírenou skupinou sú magmatické horniny (cca 40% územia) tvorené biotitickými granodioritmi ďumbierskeho typu. Ďumbiersky typ (cca 25%) tvorí oblasti s anizotropnou stavbou a nachádza sa v oblasti Rovná hoľa a Chopec, ale predovšetkým tvorí svahy Fišiarky. Malú plochu zaberá v oblasti Čertovice. Pomene rozšírený je i kraličský typ (15%), ktorý tvorí široký pás po ľavej a od polovice i pravej strany Starobocskej doliny. Ďalšou ešte plošne významnou skupinou sú horniny kryštalinika (cca 11% územia). Sú to najmä K-živcovo-plagioklasové ruly a synkinematické migmatity okaté a páskaté. Tvoria pásmo v oblasti Janov grúň-Končisté-Čertova svadba (9% územia). Ďalej tu patria granáticko-muskoviticko-biotitické pararuly, svorové ruly až svory, ktoré tvoria cca 2% plochy v oblasti Ramže a zasahujú sem z južnej časti pohoria, kde vytvárajú široké pásmo. Nakoniec do tejto skupiny patria i amfibolity, ktoré tu tvoria vsuvky o mizivej ploche v oblastiach Ramže, Jánovho grúňa a Čertovej svadby. Menej plošne významnou skupinou sú triasové horniny Tatrika (cca 5%). Vytvárajú verféniske vrstvy, ktoré obsahujú skýtske pestré bridlice a pieskovce a lúžňanské súvrstvia obsahujúce kremence, kremenné, arkózové a drobové pieskovce a droby s kýtskeho veku. Obidve súvrstvia sú sústredené v oblasti Bocského sedla a Ramže. Lužianské súvrstvia sú navyše ešte medzi Kunštovným sedlom a Rovienkami i v oblasti Končistého, Fišiarky a jej SZ hrebeňa. Do tejto skupiny patria i rauvaky skytsko-aniského veku, ktoré sa nachádzajú na malých plochách v oblasti Bocského sedla a Čertovice. Najmenej zastúpené sú kvartérne sedimenty (cca 3,5% územia), ktoré sú rozšírené na nivu Bocilinky a jej prítoku od hotela Čertovica, a ktoré obsahujú holocénne fluviale nivné hliny, alebo štrkovité hliny (2%) a tiež svahoviny zložené zo svahových hlín a sutín (stredná rozšírená časť Starobocskej doliny i začiatok bočnej dolinky pred obcou).

Tektonika

V treťine katastrálneho územia (severná časť) prebieha v smere Z-V prešmyk cez celú šírku územia, ktorý pretína cca kolmo nař sústava zlomov. V južnej časti v smere JZ-SV prebieha alpínsky príkrov 1-rádiu, ktorý vytvára (ako bolo už spomenuté) asymetriu tejto časti pohoria. Povšimnutia hodný je i zlom vychádzajúci z Jánovho grúňa SZ smerom až po nivu potoka.

Hydrogeológia

Záujmové územie Vyšná Boca je podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska súčasťou rajónu MG 012 "Mezozoikum série Veľkého Boku – Z a stredná časť a príčahé kryštalíkum SV svahov Nízkych Tatier". Rajón je členený na :

- čiastkový rajón kryštalínika
- čiastkový rajón mezozoika Veľkého Boku

Severná hranica rajóna je na tektonickom styku s melafyrovou sériou, západná hranica je na rozvodni povodia tokov Štiavnica a Boca, južná hranica je po hlavnom hrebeni Nízkych Tatier, ktorý je rozvodnicou tokov Váh a Hron a východná hranica je na rozvodni podzemných vôd hydrogeologickej štruktúry karbonátov v oblasti Liptovskej Tepličky.

Rajón MG 012 tvorí jednotný celok, pretože podzemné vody kryštalínika sú drénované nadložnými horninami mezozoika série Veľkého Boku. Územie je budované v značnej časti kryštalickými bridlicami, menej granitoidmi, na ktorých sú uložené mezozoické sedimenty série Veľkého Boku.

kryštalínika kalciu Pukliny a trhliny v kryštalických bridliacich sa postupne so vzrástajúcou hĺbkou rýchle spájajú a pramene č.1 až č.4 vyvieraču z kryštalických bridlic. Priemerné špecifické podzemné odtoky z kryštalických bridlic dosahujú 1,2 – 3,22 l.s-1.km-2. Podľa chemického zloženia sú podzemné vody m býkarbonátového typu, pritom u kryštalických bridlic možno pozorovať výrazný presun celkového chemizmu ku kalcium-sulfátovému typu. Mineralizácia vôd je veľmi nízka, pohybuje sa od 0,05 – 0,15 g.l-1. V kryštalíku sú v celku nepriaznivé podmienky pre akumulovanie väčšieho množstva podzemných vôd. Otvorenejšie sú pukliny v granitoidoch, v ktorých sa nachádza množstvo puklinových prameňov malých výdatností. Hydrogeologicky nízko zvodnená až nepriepustná je podstatná časť sedimentov série Veľkého Boku, pretože je prevažne v území reprezentovaná neokomom. Z hydrogeologickej hľadiska je však veľmi významný tektonický styk série Veľkého Boku s melafyrovou sériou, na ktorom sa nachádzajú tektonické vložky silne kavernóznych dolomitov, z ktorých vyviera niekoľko výdatných prameňov. Podobne ku väčšej akumulácii podzemných vôd došlo i v zvrásnených karbonátoch a kremencoch uprostred kryštalínika, napr. synklinála Trangošky v údolí potoka Hodruša a Malužiná.

Geomorfológia a reliéf

Z hľadiska morfologickej hodnoty hornín v katastrálnom území zastúpených, možno ich podľa celoslovenskej klasifikácie hodnotiť ako najodolnejšie, t.j. I. stupňa odolnosti. Morfoštruktúry, ktoré tvoria, možno zaradiť do pozitívnych vrásovo blokových fatransko-tatranských morfoštruktúr (hraste, klinové hraste jadrových pohorí) vnútorných Západných Karpát.

Tieto vytvárajú podhôľny vysočinový reliéf cca na 80% územia, s hlbokými dolinami bez nivy, alebo len so slabo vyvinutou nivou. Približne 20% územia najvyšších polôh tvorí veľhorský hôľny reliéf (Chopec-Rovná hoľa-Bocské sedlo-Lajstroch).

Územím k.ú.- Bocianskou dolinou až po sedlo Čertovica vedie hranica, ktorá delí celok Nízke Tatry na geomorfologické podcelky Ďumbierske a Kráľovoholské. Obidve sa delia na viaceré oddiely. Západná časť katastrálneho územia patrí do oddielu Ďumbier ďumbierskeho podcelku a východná časť do oddielu Predná hoľa Kráľovoholského podcelku.

Typologické členenie reliéfu :

a) na základe aktívnej a pasívnej štruktúry možno reliéf katastrálne územie zatriediť:

1. reliéf morfoštruktúry s pohybovou tendenciou
- 1.1. tektonický až štruktúrno - tektonický reliéf krychových až vrásovokrychových štruktúr s dominanciou radiálnych pohybov
- 1.1.2 reliéf hrastí a klenbohrastí vrásovo-krychovéj štruktúry
- 1.1.2.1 reliéf na kryštalických štruktúrach so slabým uplatnením litológie (100% k.ú.)
- b) na základe exogénnych procesov na:
3. erózno-denudačný reliéf
- 3.1 fluviaľne rezaný rázsochový reliéf
- 3.2.7 fluviaľno rezaná vysočina (cca 80% k.ú.)
- 3.6. hôľny reliéf

3.6.8 hôľna vysočina (cca 20% k.ú.)

Z hľadiska hodnoty energie reliéfu má cca 65% katastrálneho územia (západná časť) veľmi hlboko rezaný a zvyšných 35% (východná časť) len hlboko rezaný reliéf. Súčasné reliéfotormné procesy poukazujú na fluviaľne a stráňové procesy. Stráňové procesy (cca 95% územia) zahrňujú silný fluviaľny erózny proces so silnou hlbkovou eróziou, stredne silným až silným pohybom hmôr po svahoch v horskom reliéfe. Slabý fluviaľny erózny proces (cca 5% územia) prebieha okolo Bocianky od strednej časti Starobocskej doliny a na prítoku od hotela Čertovica.

Podľa horizontálnej členitosti reliéfu cca 70% k.ú. (západná časť) má nižšiu členitosť (1,75 až 2,5 km. km²) ako ostatných cca 30% (východná časť)-viac ako 2,5 km. km². Podľa sklonitosti má cca 75% k.ú. vyšší sklon svahov ako 24 stupňov (najvyšší sklon svahov Lajstrocha je až 38 stupňov) a len 10% má sklon 14-24 stupňov (spravidla hrebeňovité časti a niektoré najvyššie položené časti potokov). Nižší sklon ako 14 stupňov má len 15% územia.

Z toho do 2 stupňov má niva Bocianky od severnej katastrálnej hranice po začiatok Starobocianskej doliny, čo je cca 2% územia, od 2 do 5 stupňov majú dolné polovice nív Bocianky v Starobocianskej doline a jej dlhších pravostranných prítokov, ale tiež tiahle chrby niektorých hrebeňov, ako aj sedla-spolu cca 3% územia. 5-14 stupňov majú takmer všetky horné toku potokov, vrátane horného toku Bocianky a niektoré chrby hrebienkov - spolu cca 10% plochy k.ú.

2.14.3 Hydrické pomery

Územie odvodňuje Bocianka, ktorá má značnú vodnatosť v najnižšej časti územia ponize obce. Jej zbernú oblasť tvorí celé katastrálne územie, ktoré je rozčlenené množstvom bočných potokov, z ktorých najdlhšie a najvodnatnejšie sú tzv. Bacúšsky potok (miestne nazývaný tak, pretože pramení pod Bacúšskym sedlom) a potok prameniaci pod Čertovou svadbou a tečúci popri hoteli Čertovica.

Podľa celoslovenskej klasifikácie hustoty riečnej siete má cca 70% k.ú. 2000-2500 m potokov na 1 km², cca 10% 1500-2000 m km² a cca 20% územia (vo vyšších polohách, najmä v oblasti Rovnej hole) len do 100 m. km².

Priemerný elementárny odtok za rok (podľa atlasu SSR) v l.š. km⁻² je sledovaný:

- 60% katastrálneho územia 20-25
- 40% katastrálneho územia 25-30 (vyššie polohy)

Z hľadiska celoslovenskej klasifikácie typov režimov odtokov cca 80% katastrálneho územia patrí do oblasti stredohorskej so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku a 20% do oblasti vysokohorskej s prechodne snehovým typom. Hydrologické charakteristiky sú v nasledovnej tabuľke 1 (podľa atlasu SSR).

Typy režimu odtokov v katastrálnom území Vyšná Boca :

Tabuľka 1

Oblast'	Typy režimu odtoku	Základné hydrologické charakteristiky				
		akumulácia	vysoká vodnosť	najvyššie Q ma	najnižšie Q ma	podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy
stredo-horská	snehovo-dažďový	XI-III	IV-VI	V (VI IV)	I-II	nevýrazné
vysoko-horská	prechodne snehový	X-III (IV)	IV-VII(VIII)	V-VI (VII IV)	I-II	nevýrazné

Pozn: Q ma = priemerný mesačný prietok v m³. s⁻¹

Podzemné vody cca na 98% plochy katastrálneho územia sú zo zrážok pohoria. Ostatné 2% sú podzemné vody nivy Bocianky. Na území sú okrem pramenisk potokov aj samostatné pramene. Priamo v obci je minerálny prameň uhličitý, kde bol CO₂ viac ako 1000 mg l-1.

2.14.4 Klimatické pomery

Klimatické pomery záujmového územia súvisia s geografickou polohou vymedzenej lokality, konfiguráciou terénu, prúdením vzduchových hmôt nad strednou Európou apod. Celé katastrálne územie sa nachádza v chladnej klimatickej oblasti. Nízke tatry charakterizuje kontinentálna horská klíma stráni, stredné časti a úpäťia úbočí mierne chladná klíma (priemerná januárová teplota vzduchu – 6 C, júlová 16,8 C), na ústrednom chrble prevláda chladná až studená klíma. V dolinách dosahujú priemerné januárové teploty – 5 C až 7 C, júlové – 14 C. Približne 20% je v mierne chladnom okrsku (C1) s priemernou teplotou v júli 12 až 16 stupňov (územie od stredu obce po severnú hranicu po obidvoch stranach hlavnej cesty cca do 1100 m.n.m). Najväčšia časť je v chladnom horskom okrsku (cca 65%), kde je priemerná júlová teplota 10°C až 12°C. Približne 15% je v studenom horskom okrsku (najvyššie položené časti - cca nad 1500 m.n.m) s priemernou júlovou teplotou do 10°C. Podľa klimaticko-geografickej typizácie (atlas SSR 1970) patrí katastrálne územie Vyšnej Boce do typu horskej klímy, pričom prevažná časť do subtypu studenej (cca 80%) a ostatok do veľmi studenej (20%-vyššie položené časti). Dôležitou klimatickou charakteristikou vo vzťahu k podzemným vodám je výskyt a trvanie snehovej prikryvky, ktorá rozhodujúcim mierou ovplyvňuje odtokový režim potokov v záujmovom území na jar. Snehová prikryvka sa v predmetnej oblasti vyskytuje už v septembri a trvá až do mája. Priemerná výška snehovej prikryvky za celé zimné obdobie sa pohybuje okolo 50 cm.

V dlhodobom sledovaní priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v roku dosahuje 119,8 dní.

Klimatické charakteristiky sú v nasledovnej tabuľke:

Horská klíma	studená	veľmi studená
teploty 10 C a viac	500-1200	0-500
teplota v januári (C)	-6 až -7	-7 až -11
teplota v júli (C)	11,5 až 13,5	4 až 11,5
amplitúda (C)	18 až 20	15,5 až 19
ročné zrážky (mm)	1000 - 1400	1200 - 2130

pozn.: priemer r. 1931-1960

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou :

Mesiac	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	rok
Počet dni	0,5	1,9	9,0	20,8	29,5	27,2	24,0	6,4	0,5	-	119,8

Najdôležitejšie charakteristiky (podľa atlasu SSR, 1970), ktoré sme zostavili do tabuľky:

Klimatické charakteristiky	za obdobie	studená klíma (80%-územia)	veľmi studená (vyššiepolohy) klíma
Globálne žiarenie (priem. v kcal. cm ²)	rok zimný 1/4-rok letný 1/4-rok	105-110 10-11 40-42	110-115 11-12 42-44
Relatívny slnečný svit (%)	rok zimný 1/4-rok letný 1/4-rok	42-44 30-35 45-50	42-44 35-40 45-50
Oblačnosť (%)	december september	65-70 60-65	65-70 60-65
Bezmrazné obdobie (dni)	rok	80-120	40-80
Počet letných dní	rok	0-10	0

Obdobie s priemernou teplotou vzduchu pod 0°C	rok	140-180	140-180
5°C a viac	rok	1200-2000	800-1200
10°C a viac	rok	400-800	0-400
15°C a viac	rok	0-400	0
Počet dní so zrážkami menej ako 1 mm	rok	120-140	140-160
Trvanie obdobia so snehovou pokrývkou (dny)	rok	180-200	180-200
Maximum snehovej pokrývky (cm)	-	100-150	
Potenciálny výpar (mm)	rok	0-400	

pozn. k tab. Čertovica - údaje zrejmé ovplyvnené vetrom

Hodnota klimatického ukazovateľa zavlaženia (rozdiel medzi potenciálnym výparom a úhrnom zrážok) za teplý polrok (IV-IX) pre celé katastrálne územie-200 až 400 mm poukazuje na nadbytok vláhy !

2.14.5 Pôdne pomery

Vo väzbe na pôdotvorný substrát, reliéf a klímu sa v katastrálnom území vyvinuli nasledovné pôdne typy a podtypy (mapa č.3):

a) Podzol

Podzolové pôdy majú nepriaznivú humusovú formu - surový moder až mor. Charakteristický je pre ne eluválny vymýty (Ep) a iluválny obohatený (Bs, Bhs) horizont. Vyskytujú sa na minerálne veľmi slabých horninách. V katastrálnom území na žulách, rulách a fyllitoch.

Sú to pôdy veľmi kyslé. Diferenciácia profilu na elúvium a ilúvium je morfologicky výrazná. Charakteristická je aj výrazná nenasýtenosť sorpčného komplexu vo vrchnej časti profilu a zlá kvalita humusu.

a1) Podzol železitý

Horizont Ep je vždy svetlosivý, Bs hrdzavý. Zo stanovištného hľadiska sú to nepriaznivé pôdy, pretože majú málo živín, sú biologicky neaktívne, nadmerne zakyslené. Na tento železitý podzol sa viaže v katastrálnom území skupina lesných typov Fagetum abietino-piceosum a to takmer výlučne s lesným typom čučoriedová jedľová bučina so smrekom.

a2) Podzol humusový je to najrozšírenejší pôdny subtyp na celej ploche k.ú. (mapa č.3). Zaberá celú plochu smrekového stupňa a kosodreviny t.j. v pásme nad 1300 m.n.m. Avšak miestami schádza aj nižšie.

Pri tomto subtype vznikajú dva iluválne horizonty-vyššie ležiaci Bh (tmavý), pod ním Bs (hrdzavý). Humus je nekvalitný, hodnoty pH sú najnižšie spomedzi všetkých pôd. Sú extrémne nenasýtené s veľmi slabou biologickou aktivitou. Na holiach sú mačinové humusové podzoly. Na humusový podzol sa viaže SLT Sorbeto-Piceetum a Mughetum. V nižších polohách Fagetum abietino-piceosum.

b) Hnedá pôda

Spoločným znakom hnedých pôd je ich trojhorizontosť (A-B-C). Pečať celému profilu dáva hnedý (B) horizont. Hnedé pôdy sú spravidla hlboké.

b1) Hnedá pôda mezotrofná

Dobre prehumóznený A horizont má značný obsah humusu (8-16%). (B) horizont 2-6%, C/N=12-14. Je to najpriaznivejšia pôda v katastrálnom území. Viažu sa na ňu bukové jedliny spravidla so živnými lesnými typmi (živná kysličková, príp. papradinová buková jedlina).

b2) Hnedá pôda oligotrofná

Je podzolovaná s charakteristickou kombináciou horizontov Ae-(B)vs-C1. V humusovom horizonte je významný morfologický znak oblieenie pieskových zŕn, čím dostáva sivý odtieň. Podzolovanie je podmienené zvýšeným množstvom zrážok pri nízkej zásobe báz v horninovom materiáli a s tým súvisiacou menej priaznivou humusovou formou. Fyzikálny stav týchto pôd je však veľmi dobrý. Sú kypré, počas roka nepresýchajú. Na týchto pôdach sa vyskytuje v katastrálnom území SLT jedľová bučina so smrekom.

c) Ranková pôda podzolovaná

Ide o pôdy kyslé na silikátových horninách s dvomi horizontami -A,C. Sú to pôdy bud' relatívne mladé, alebo pôdy, ktorých vývoj narúša zmyv a pod. Obsah skeletu je vyšší ako 50%. Sú to pôdy kyslé (pH 4,5-5,5) sorpčne nenasýtené. C/N=11-16. Sú to menej vyhovujúce pôdy najmä pre zhoršený hydrotermický režim.

Fyzikálne pomery sú extrémne. Vyskytujú sa na menších plochách, v k.ú. zriedkavo. Viaže sa na ne SLT *Fagetum abietino-piceosum* - najkyslejšie spoločenstvá.

d) Hlbšia syrozem silikátová

Je to mladá, začiatocná pôdna forma, ktorá nemá zreteľne vyvinutý horizont A. Jej profil obsahuje iba horizonty (A)-C1. Viaže sa na vrcholové plošinky skalných hrebeňov. V katastrálnom území je len na jednom mieste - v oblasti Jánovho grúňa.

e) Nivná pôda

Vyvinula sa na sedimentoch Bocianky. Spodná voda je tu tesne pod povrhom. Sú na nej vyvinuté niektoré mokraďné spoločenstvá, ale najmä spoločenstvo s metlinou trstnatou (as. *Deschampsietum caespitosae*).

V katastrálnom území najväčší podiel z plochy má podzol humusový (cca 40-45%), ostatnú časť, takmer celú, zaberá hnedá pôda, najmä subtyp hnedej pôdy oligotrofnej, ktorý prevláda. Rankrová a nivná pôda sa podieľajú len malým percentom .

2.14.6 Rastlinstvo

Fytogeografické začlenenie

Rastlinstvo katastrálneho územia Vyšná Boca možno fytogeograficky začleniť (podľa Futáka 1980) nasledovne:

Fytogeografická oblasť: Carpathicum occidentale

Fytogeografický obvod: Eucarpaticum

Fytogeografický okrsok: Nízke Tatry

Potenciálna vegetácia

Potenciálnu vegetáciu (podľa geobotanickej mapy ČSSR 1:200 000 Michalko a kol. 1986) v k.ú. reprezentujú najmä jedľové a jedľovo smrekové lesy (*Abetion*, *Vaccinio-Abietenion p.p.*)-PA, ktoré dominujú do nadmorskej výšky 1250-1300 m.n.m, ku ktorým sa ojedinele ostrovčekovite pridružujú aj bukové kyslomilné lesy horské (*Luzulo Fagion*)-Fm. Sú rozšírené na takmer 60% plochy katastrálneho územia.

Vo vyšších nadmorských výškach až po hornú hranicu lesa je rozšírené pásmo smrekových lesov čuoriedkových (*Eu-Vaccinio-Piceenion p.p.*)-P., v ktorom ostrovčekovite sa vyskytujú aj smrekové lesy vysokobyliinne (*Athyrio-Piceetalia*)-AP.

Pásma smrekových lesov zaberá plochu cca 30% z katastrálneho územia. Na ne nadväzuje pásmo subalpínskych kosodrevinových a travinných kyslomilných spoločenstiev (*Pinion mugo p.p.*, *Nardion p.p.*, *Calamagrostion villosae*, *C.arundinaceae*)-Ms, ktoré zaberá cca 10% z kat. územia.

Tieto jednotky potenciálnej vegetácie nebudem bližšie charakterizovať, pretože zodpovedajú aj lesnickemu typologickému systému, ktorého jednotky sme využili pri mapovaní lesnej vegetácie a charakteristike jej jednotiek. Totiž jedľové a jedľovo smrekové lesy v geobotanickej mape zodpovedajú v typologickej lesným spoločenstvám smrekovo-bukovo-jedľového vegetačného stupňa, pásmu smrekových lesov čuoriedkových zase lesným spoločenstvám smrekového vegetačného stupňa a pásmu subalpínskych kosodrevinových spoločenstiev, spoločenstvám kosodrevinového stupňa. Tieto podrobne charakterizujeme v kapitole Súčasná krajinná štruktúra a krajino -ekologické zhodnotenie územia.

2.14.7 Živočíšstvo

Zoogeografické pomery

Živočíšstvo v katastrálnom území Vyšná Boca možno zoogeograficky začleniť (podľa Čepeláka 1980) nasledovne:

- Zoogeografická oblasť: Západné Karpaty
- Zoogeografický obvod: vnútorný

- Zoogeografický okrsok: centrálny
- Zoogeografický podokrsok: nízkotatranský

Najznámejšie živočíšne druhy s areálom výskytu zasahujúcim do katastrálneho územia Vyšná Boca :

K bežným a známym druhom patrí jeleň obyčajný (*Cervus elaphus*), srnec (*Capreolus capreolus*) a sviňa divá (*Sus scrofa*). Z veľkých európskych predátorov tu žije medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk obyčajný (*Canis lupus*) a rys ostrovid (*Lynx lynx*). Zúčastňujú sa na prirodzenej selekcii najmä veľkých bylinožravcov. Rozšíreným predátorom je tu líška obyčajná (*Vulpes vulpes*), ktorá sa vyskytuje až po subalpínsky stupeň, s optimom však do 1000 m.n.m. Oveľa zriedkavejšia je mačka divá (*Felis sylvestris*) a jazvec obyčajný (*Meles meles*). Medzi predátormi nechýba ani kuna hôrna (*Martes martes*) a skalná (*M. foina*).

Z pernatej, dobre známej zveri žije v montánnom stupni hluchán obyčajný (*Tetrao urogallus*). Tetrov obyčajný (*Lyrurus tetrix*) patrí k čoraz vzácnejším druhom tunajšej fauny.

Z ostatných druhov pernatej zveri možno spomenúť sovu obyčajného (*Strix aluco*), ktorá má optimum výskytu na okrajoch lesov do výšky 1100 m.n.m., sovu dlhochvostú (*Strix uralensis*) vo výškach 800-1400 m.n.m., kuvika kapcavého (*Aegolius funereus*) v 1000-1300 m.n.m a krkavca čierneho (*Corvus corax*).

Chránené druhy :

belorítka obyčajná (*Delichon urbica*), bystruška zlatá (*Carabus auronitens*), červienka obyčajná (*Erithacus rubecula*), dубník trojpŕstý (*Picoides tridactylus*), fuzáč zemolezový (*Gaurotes excelsus*), hraboš snežný (*Microtus nivalis*), hýľ obyčajný (*Pyrrhula pyrrhula*), jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), krkavec čierny (*Orus corax*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), kuvíčok vrabčí (*Claueedium passerium*), ľabuška vrchovská (*Anthus spinolletta*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), mlok alpský (*Triturus alpestris*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*) - endemický druh, mravec hômy (*Formica rufa*), piskor vrchovský (*Sorex alpinus*), myšiak hômy (*Buteo buteo*), myšovka vrchovská (*Sicista betulina*), plch hôrný (*Dryomys nitedula*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), strakoš veľký (*Lanius excubitor*), sýkorka chochlata (*Parus cristatus*), vrchárka červenkastá (*Prunella collaris*)

2.14.8 Genofondovo významné lokality

V katastrálnom území sme zmapovali na niektorých lokalitách močiarne spoločenstvá, ktoré sú pôvodné a tu veľmi vzácné a z hľadiska zachovania genofondu významné. Všetky sú na nive Bocianky v mokradovom komplexe pôvodných a druhotných genofondovo významných spoločenstiev na lokalitách severne ale i južne od obce.

Jedná sa o vzácné pôvodné spoločenstvo *Caricetum gracilis* a spoločenstvo *Carex rostrata*. Za genofondovo veľmi významné považujeme tiež fragmenty jelšína a vrbína ako zdroje pre ich rozšírenie na brehoch Bocianky a jej prítokov.

Z hľadiska genofondového považujeme za významné pôvodné porasty jarabínových smrečín pri hornej hranici lesa a tiež pôvodné porasty kosodreviny.

2.14.9 Hodnotenie z hľadiska predpokladaných vplyvov na životné prostredie

V riešenom území od roku 2003 prebieha proces hodnotenia činnosti „Dostavba lyžiarskeho strediska Ski centrum Barbora – Bačova Roveň“ v Zmysle zákona 127/1994 Z.z., v znení neskorších predpisov - Zák. 24/2006 Z.z., spracovateľ Ing.arch. Emil Hudeček. Celý proces hodnotenia nie je ukončený. MŽP SR doteraz nevydalo Záverečné stanovisko pre posudzovanú činnosť v NP Nízke Tatry.

Na rozvoj strediska Čertovica bola vypracovaná urbanistická štúdia II rekreačnej zóny Čertovica, október 2007, posudzovanie navrhovaných činností v zmysle Zák.24/2006 Z.z. nebolo ukončené.

2.14.10 Návrh zásad a opatrení pre nakladanie s odpadmi

Nakladanie s odpadmi je zabezpečované v súlade s Programom odpadového hospodárstva okresu Liptovský Mikuláš do roku 2005 a podľa aktuálneho Programu odpadového hospodárstva obce Vyšná Boca

Obec nevlastní vlastné, ani neeviduje iné skládky odpadu na území katastra. Odpad sa využáva 1 x týždenne na skládku TKO v Liptovskom Hrádku. Pre zabezpečenie prostredia pred znečistením sú vybudované priestory na uloženie domového odpadu. Fyzické a právnické osoby podnikajúce na území obce si v zmysle Všeobecného záväzného nariadenia zabezpečujú odstraňovanie odpadu sami.

Obec má vypracovaný plán havarijných opatrení pri úniku látok ohrozujúcich kvalitu povrchových vôd, predpis na ochranu životného prostredia pred znečisťujúcimi látkami.

V návrhu ÚPN-O sa uvažuje miestom pre zber separovaného odpadu, prípadnom doplnení v navrhovaných strediskách C.Priestor pre vybudovanie obecnej kompostárme je navrhovaný pri novorealizovanej ČOV.

2.15 VYMEDZENIE A VYZNAČENIE PRIESKUMNÝCH ÚZEMÍ, CHRÁNENÝCH LOŽISKOVÝCH ÚZEMÍ A DOBÝVACÍCH PRIESTOROV

V území neevidujeme a nenavrhuje chránené ložiská a dobývacie priestory nerastných surovín. V riešenom území sa v súčasnosti nečažia nerastné suroviny. V katastrálnom území Vyšná Boca sa nachádza relatívne veľa starých banských diel, niektoré z nich (v okolí hotela Barbora) sa plánujú obnoviť a využiť v rámci programov poznávacieho a zájitzkového turizmu a pri realizácii trasy náučného chodníka Zlatnica.

2.16 VYMEDZENIE PLÔCH VYŽADUJÚCICH ZVÝŠENÚ OCHRANU, NAPR. ZÁPLAVOVÉ ÚZEMIE, ÚZEMIE ZNEHODNOTENÉ ŤAŽBOU

2.16.1 Návrh opatrení ochrany prírody

Zvýšenú ochranu si vyžadujú plochy súvisiace s návrhom ochrany územia. V grafickej časti sú vyznačené územia vyžadujúce zvýšenú ochranu. Ide o plochy na PP a LP. V samostatnej kapitole boli podrobne popísané jednotlivé územia, a to :

- biocentrá
- biokoridory
- genofondové lokality
- hodnotná vzrastlá zeleň

Tieto ekologicky hodnotné územia treba chrániť pred poškodením, nevhodnými zásahmi, respektíve zničením, napríklad odvodnením, zasypaním a inými protiochranárskymi aktivitami.

V území ďalej rešpektovať opatrenia pre :

Územia sústavy NATURA 2000 :

- chránené vtácie územia Nízke Tatry (CHVÚ)
- územie európskeho významu Ďumbierske Nízke Tatry (SKUEV 0302)
- územie európskeho významu Kráľovohoľské Nízke Tatry(SKUEV 0310)

Vyhľásené chránené územia :

- Národný park Nízke Tatry (NAPANT)

2.16.2 Návrh protipovodňových a vodohospodárskych opatrení

Ochrana pred povodňami

Intravilán obce je ohrozený povodňami hlavne v časti centrálnej časti obce Vyšná Boca a mimo zastavaného územia v smere na Nižnú Bocu. V tejto časti obce navrhujeme riešiť protipovodňovú ochranu a ekologickú stabilizáciu povodia Bocianky.

2.16.3 Územie znehodnotené ťažbou

V minulosti bola rozvinutá v katastrálnom území banská ťažba. Ešte dnes možno nájsť opustené a spravidla zasypané štôlne. V 16. -18. storočí bola Boca významný banský revír so sídlom banského súdu. Ťažilo sa tu zlato, striebro (1/4), med' (1/4) a železná ruda (2/3 ťažby revíru). Na konci 19. storočia ťažba zanikla a obyvateľstvo sa začalo viac venovať poľnohospodárstvu a to prevažne pastierstvu.

Geologické zloženie katastrálneho územia je pomerne pestré. Tvorene je rôznymi typmi hornín kryštalinika, magmatickými a metamorfovanými horninami, triasovými horninami v skupine Taticum a kvartérnymi svahovinami i fluviálnymi sedimentami. Veľmi rozšírenou skupinou sú metamorfované horniny (cca 40% územia), ktoré sú tvorené biotitickými a dvojsľudovými rulami s páskavou textúrou. Sú najmä v oblasti Rovienky až Starobocskej doliny, ďalej tvoria pás pod Rovnou hoľou od hlavnej cesty po Bocské sedlo a tiež zaberajú značnú časť plochy vo východnej časti k.ú.

Geofaktory negatívne ovplyvňujúce životné prostredie môžu byť spôsobené aj faktormi poškodzujúcimi prostredie negatívnymi antropogénymi vplyvmi. V katastri obce pripadá do úvahy devastácia krajiny nevhodnou výstavbou a realizáciou sedačkových lanoviek a vlekov, znečistením podzemnej vody a hornín nesprávnym ukladaním odpadu a v minimálnej mieri poľnohospodárskou výrobou.

2.17 VYHODNOTENIE BUDÚCEHO MOŽNÉHO POUŽITIA POĽNOHOSPODÁRSKEJ PÔDY A LESNEJ PÔDY NA STAVEBNÉ A INÉ ZÁMERY

Podľa regionálne - geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr, Lukniš 1978) patrí katastrálne územie Vyšná Boca do geomorfologického celku Nízke Tatry. Západná polovica je súčasťou geomorfologického podcelku Ďumbierske Tatry, východná do podcelku Kráľovohoľské Tatry. Práve Bocianska dolina a sedlo Čertovice (1238 m.n.m.) je hranicou medzi obidvomi podcelkami.

Približne 50% katastrálneho územia patrí do vlastného územia Národného parku Nízke Tatry (NAPANT), ostatná časť je súčasťou ochranného pásma. Štruktúru krajiny územia Bockej doliny a jej súčasti územia Vyšnej Boce vytvárajú subsystémy kotlinovej krajiny, vrchovinovej krajiny, horninovej a vysočinovej krajiny. Poľnohospodárstvo bolo v dôsledku málo priaznivých až nevhodných prírodných podmienok extenzívne a veľmi zaostalé. Často nevhodné odlesňovanie (najmä strmých stráni) viedlo k intenzívnej pôdnej erózii.

Pôdotvorný substrát je tu spolu s klímom dominantným pôdotvorným faktorom. Z hľadiska pestrosti vývoja pôdnich typov je záujmové územie pomerne chudobné. Výrazne tu dominujú kambizemné pôdne jednotky často s rôzny stupňom oglejenia. Členitosť terénu, spojená s rôznorodou svahovitosťou, podmienila vznik nerovnomerne hlbokých pôd. Prevahu na sledovanom území majú plynké a stredne hlboké pôdy s rôzny podielom skeletu. Nepriaznivé pôdnoklimatické a geomorfologické podmienky spôsobujú, že tu dominujú pôdy pod lesom. Poľnohospodárskej pôdy dlhodobo pravidelne ubúda v prospech lesného pôdneho fondu.

2.17.1 Pôdny fond

Celé katastrálne územie sa nachádza v chladnej klimatickej oblasti. Približne 20% je v mierne chladnom okrsku (C1) s priemernou teplotou v júli 12 až 16 stupňov (územie od stredu obce po severnú hranicu po obidvoch stranach hlavnej cesty cca do 1100 m.n.m). Najväčšia časť je v chladnom horskom okrsku (cca 65%), kde je priemerná júlová teplota 10°C až 12°C. Približne 15% je v studenom horskom okrsku (najvyššie položené časti - cca nad 1500 m.n.m) s priemernou júlovou teplotou do 10°C. Podľa klimaticko-geografickej typizácie (atlas SSR 1970) patrí katastrálne územie Vyšnej Boce do typu horskej klímy, pričom prevažná časť do subtypu studenej (cca 80%) a ostatok do veľmi studenej (20%-vyššie položené časti).

Pôdne pomery

Pôda pre svoje vlastnosti a schopnosti patrí k zdrojom prírody, pretože poskytuje výživy rastlinám a živočíšnym formám a tým je schopná produkcie. Vo väzbe na pôdotvorný substrát, reliéf a klímu sa v katastrálnom území vyvinuli a vyskytujú sa nasledovné pôdne typy a podtypy (podzol železitý, podzol humusový, hnedá pôda, hnedá pôda mezotrofná, hnedá pôda oligotrofná, rankrová pôda podzolovaná, hlbšia syrozem

silikátová, nivná pôda). V katastrálnom území najväčší podiel z plochy má podzol humusový (cca 40-45%), ostatnú časť, takmer celú, zaberá hnedá pôda, najmä subtyp hnedej pôdy oligotrofnej, ktorý prevláda. Rankrová a nivná pôda sa podieľajú len malým percentom. Pôda je neopakovateľným prírodným útvarom a neobnoviteľným zdrojom a preto je potrebné ju chrániť.

Meliorácie

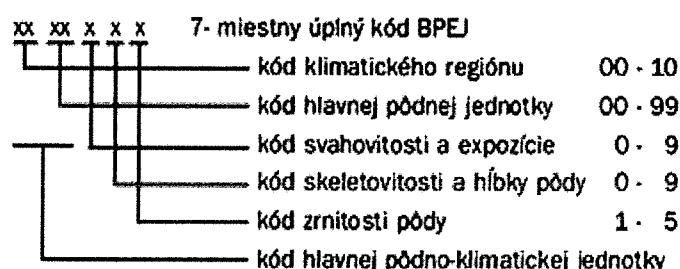
Na navrhovaných lokalitách v k.ú. Vyšná Boca nie sú evidované žiadne hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. Bratislava.

Poľnohospodárske pôdy v riešenom území sú zaradené podľa BPEJ do nasledujúcich kvalitatívnych skupín (príloha č.3 zákona č. 220/2004 Z.z.):

Skupiny BPEJ	Bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ)
9	1076261,1076461,1076251,1076561,1079645,1080881,1080885,1080685,1080981,1086685,1080861,1086461,1086681,1086465,1086985,1094001,1000991,1000895,1000995,1000891

Z prehľadu vyplýva, že v katastrálnom území sa nenachádzajú tzv. chránené pôdy, ktoré tvoria prvé štyri kvalitatívne skupiny BPEJ (§12, písm.a) zákona č.220/2004 Z.z.

Štruktúra kódu BPEJ

Celková výmera územia v ha : 2 059,1 (20 591 386 m²)

Poľnohospodárska pôda spolu	3 650 718
V tom Orná pôda	94
Záhrada	2 732
Ovocný sad	0
Trvalý trávny porast	3 647 892
Nepoľnohospodárska pôda spolu	16 940 668
V tom Lesný pozemok	16 255 434
Vodná plocha	53 337
Zastavaná plocha a nádvorie	379 150
Ostatná plocha	252747

Štatistické údaje SOBD 2001

Poľnohospodárska pôda v riešenom území zaberá 366,35 ha čo je 21,63 % z celkovej výmery katastrálneho územia. Stupeň zornenia (podiel ornej pôdy z poľnohospodárskej pôdy) je zanedbateľný (netvorí ani jedno percento), naopak prevládajú TTP. Záhrady sa nachádzajú prevažne v intraviláne.

V minulosti bola rozvinutá v katastrálnom území banská ťažba. Ešte dnes možno nájsť opustené a spravidla zasypané štôlne. V 16. -18. storočí bola Boca významný banský revír so sídlom banského súdu. Tažilo sa tu zlato, striebro (1/4), med (1/4) a železná ruda (2/3 ťažby revíru). Na konci 19. storočia ťažba zanikla a obyvateľstvo sa začalo viac venovať poľnohospodárstvu a to prevažne pastierstvu. Naši predkovia v oveľa väčšej miere ako dnes chovali domáce zvieratá, pre ktoré v čiastočne odlesnenom území mali dostatok priestoru.

Nielen na podhorských pasienkoch sa praktizovala pastva, ale aj na horských lúkach a holiach. Keďže omej pôdy v katastrálnom území bolo mizivé percento, hlavným zdrojom tu mohol jedine byť chov hovädzieho dobytkamlieko a mliečne výrobky, mäso. Koncom minulého storočia v r.1895 bola výmera lúk a pasienkov prakticky vyrovnaná : lúky 10-15%, pasienky 10-20% výmery obce. V r.1970, teda po socializácii silne poklesla výmera lúk - len do 5% na úkor pasienkov, ktorých výmera sa zvýšila až na viac ako 30%. Je to pochopiteľné keď si uvedomíme, že na väčšie sklonky sa mechanizácia nedala použiť a ručná kosba ustúpila. Tak vidieť mnohé plochy bývalých pasienkov zarastené lesnými drevinami prevažne smrekom.

Je potrebné podporovať agroturistiku a vznik menších rodinných fariem s extenzívnejšou výrobou so zameraním na ekologické hospodárstvo, najmä chov oviec, čo podporí zamestnanosť v oblasti poľnohospodárstva, obmedzí zarastanie lúk a pastvín a prispeje k udržaniu biodiverzity kultúrnej krajiny.

2.17.2 Prehľad stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Kompletná tabuľková časť prehľadu stavebných a iných zámerov na PP je priložená v tabuľkovej časti ÚPN-O.

Žiadateľ : Obec Vyšná Boca
 Spracovateľ : URBIA, Liptovský Mikuláš
 Kraj : Žilinský
 Okres : Liptovský Mikuláš

Lokalita	Kat. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ PP	Vybudované Hydromelioračné zariadenia	Časová Etapa realizácie	Iná informácia
			Spolu v ha	Spolu v ha	Skup. BPEJ	Výmera ha				
1	Vyšná Boca	Dl- miestne komunikácie	0,672	0,672	9	0,672	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
2	Vyšná Boca	Bývanie	2,626	1,313	9	1,313	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
3	Vyšná Boca	Dopravná vybavenosť (Parkoviská, odstavné plochy)	0,211	0,211	9	0,211	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
4	Vyšná Boca	Rekreácia	1,386	0,693	9	0,693	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
5	Vyšná Boca	Rekreácia	0,255	0,127	9	0,127	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
6	Vyšná Boca	Dl - miestne Komunikácie	0,042	0,042	9	0,042	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
7	Vyšná Boca	Rekreácia	0,728	0,364	9	0,364	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
8	Vyšná Boca	DV, Parkoviská, odstavné plochy	1,755	1,755	9	1,755	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
9	Vyšná Boca	PB, Bývanie	0,248	0,124	9	0,124	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
10	Vyšná Boca	PB, Bývanie	0,120	0,060	9	0,060	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
11	Vyšná Boca	PB, Bývanie	0,842	0,421	9	0,421	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
12	Vyšná Boca	DV, Parkoviská odstavné plochy	0,041	0,041	9	0,041	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
13	Vyšná Boca	PB, Bývanie	0,135	0,067	9	0,067	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
14	Vyšná Boca	Parkoviská odstavné plochy	0,124	0,124	9	0,124	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
15	Vyšná Boca	Plochy športu OHZD	0,650	0,165	9	1,203	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
16	Vyšná Boca	Plochy športu OHZD	0,248	0,087	9	0,087	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
17	Vyšná	Plochy športu	0,240	0,075	9	0,075	Súkr.vl.	Nie	Návrh	

	Boca	OHZD								
18	Vyšná Boca	Rekreácia	0,964	0,482	9	0,482	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
19	Vyšná Boca	Rekreácia	0,520	0,260	9	0,260	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
20	Vyšná Boca	OV - Cintorín	0,278	0,278	9	0,278	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
21	Vyšná Boca	OV	0,773	0,386	9	0,386	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
22	Vyšná Boca	Centrum, OV	0,035	0,035	9	0,035	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
23	Vyšná Boca	TI, Jazierko	0,054	0,054	9	0,054	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
24	Vyšná Boca	PB, Bývanie	0,077	0,036	9	0,036	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
25	Vyšná Boca	Bývanie	0,136	0,068	9	0,068	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
26	Vyšná Boca	Bývanie	0,380	0,190	9	0,190	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
27	Vyšná Boca	Bývanie	0,186	0,093	9	0,093	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
28	Vyšná Boca	Rekreácia	0,316	0,158	9	0,158	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
29	Vyšná Boca	Rekreácia	0,416	0,208	9	0,208	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
30	Vyšná Boca	Rekreácia	0,775	0,387	9	0,387	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
31	Vyšná Boca	Rekreácia	0,828	0,414	9	0,414	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
32	Vyšná Boca	Bývanie	0,115	0,057	9	0,057	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
33	Vyšná Boca	Bývanie	0,134	0,067	9	0,067	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
34	Vyšná Boca	Rekreácia	3,263	1,631	9	1,631	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
35	Vyšná Boca	OV	0,178	0,089	9	0,089	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
36	Vyšná Boca	Plochy športu OHZD	0,899	0,224	9	0,224	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
37	Vyšná Boca	OV	0,753	0,376	9	0,376	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
38	Vyšná Boca	Bývanie	0,090	0,045	9	0,045	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
39	Vyšná Boca	DV, Parkoviská, odstavné plochy	0,075	0,075	9	0,075	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
40	Vyšná Boca	Bývanie	0,055	0,027	9	0,027	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
41	Vyšná Boca	Bývanie	0,166	0,083	9	0,083	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
42	Vyšná Boca	Bývanie	0,520	0,260	9	0,260	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
43	Vyšná Boca	OV	0,062	0,031	9	0,031	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
44	Vyšná Boca	Rekreácia	1,376	0,688	9	0,688	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
45	Vyšná Boca	Dl-miestne Komunikácie	0,399	0,399	9	0,399	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
46	Vyšná Boca	Parkoviská, TI, odstavné plochy	0,279	0,279	9	0,279	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
47	Vyšná Boca	Bývanie	0,592	0,296	9	0,296	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
48	Vyšná Boca	OV	0,998	0,499	9	0,499	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
49	Vyšná Boca	Technická vybavenosť	0,298	0,119	9	0,119	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
50	Vyšná	DV, Parkoviská,	0,157	0,157	9	0,157	Súkr.vl.	Nie	Návrh	

	Boca	odstavné plochy								
51	Vyšná Boca	DV, Parkoviská, odstavné plochy	0,972	0,972	9	0,972	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
52	Vyšná Boca	Dl-miestne Komunikácie	0,210	0,210	9	0,210	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
53	Vyšná Boca	Agroturistika	2,870	1,435	9	1,435	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
54	Vyšná Boca	Agroturistika	0,358	0,179	9	0,179	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
55	Vyšná Boca	Rekreácia	1,169	0,580	9	0,580	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
56	Vyšná Boca	Rekreácia	0,751	0,375	9	0,375	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
57	Vyšná Boca	Dl-miestne Komunikácie	0,106	0,106	9	0,106	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
58	Vyšná Boca	DV, Parkoviská, odstavné plochy	0,298	0,298	9	0,298	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
59	Vyšná Boca	Rekreácia	0,279	0,279	9	0,279	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
60	Vyšná Boca	ZF (R+OV)	1,082	0,541	9	0,541	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
61	Vyšná Boca	Rekreácia	0,177	0,088	9	0,088	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
62	Vyšná Boca	Parkovisko	0,279	0,279	9	0,279	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
63	Vyšná Boca	Plochy športu OHZD	0,375	0,100	9	0,100	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
64	Vyšná Boca	Plochy športu OHZD	0,200	0,091	9	0,091	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
65	Vyšná Boca	Plochy športu OHZD	0,644	0,161	9	0,161	Súkr.vl.	Nie	Návrh	
Spolu		36,24	20,486		20,486					

Z uvedeného prehľadu vyplýva, že v riešenom území prevláda skupina BPEJ 9. Celková predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy je 20,486 ha.

2.17.3 Lesné hospodárstvo

Lesné porasty tvoria významnú zložku krajnej štruktúry riešeného územia. Výmera lesov sa v katastrálnom území Vyšnej Boca od r. 1895 až po rok 2004 významne nezmenila. Postupným zarastaním pasienkov sú ich značné plochy zarastené lesnými drevinami a tým sa zvyšuje výmera lesnej pôdy na úkor pasienkov, príp. lúk. V minulosti až do neskorého stredoveku neboli zásahy do lesov nikým usmerňované, takže nemôžno hovoriť o hospodárení. Počas valaškej kolonizácie utrpeli lesy činnosťou človeka, najmä kosodrevina, ktorú rúbali a vypaľovali pastieri kvôli rozširovaniu vysokohorských pasienkov. Neskôr existovali už aj vázne problémy s lesnou pastvou. Páslo sa takmer všade, kde to dovoľoval podrast. Preto bol v r. 1882 vydaný zákaz pásť v ochranných lesoch, ktoré boli 3 roky predtým určené Uhorským lesným zákonom. Teda popri hospodárskych lesoch vznikli aj ochranné lesy. S dvoma kategóriami lesov pracovalo lesnícke zariadenie až do 50-tych rokov, kedy sa vytvorila ďalšia kategória - lesy úcelové. Do roku 2004 dosahovala plocha lesov v katastri cca 85% z celkovej výmery. V katastrálnom území je v súčasnosti 50 % výmery lesov ochranných, ktoré všetky patria do vlastného územia NAPANTu. Ostatné sú lesy hospodárske s hlavným poslaním produkčným, ktoré však plnia i mimoprodukčné funkcie (pôdoochrannú, vodohospodársku, klimatickú, rekreačnú a pod.) Súčasné hospodárenie holorubným spôsobom ako i stav lesov po kalamitách narúša ráz krajiny, v niektorých prípadoch i stabilitu porastov a vytvára stresové faktory. Podľa kategórií v k.ú. obce Vyšná Boca dominujú ochranné lesy. Ochranné lesy sa vyhlasujú z dôvodu vodoohranného a pôdoohranného. Lesy osobitného určenia sú vyhlásené v územiacach s vyšším ako 3. stupňom ochrany (prírodné rezervácie, národné prírodné rezervácie).

Lesné pozemky zaberajú 1 625 ha ha, čo predstavuje 78,92 % z celkovej plochy k.ú. Vyšná Boca. Jedná sa o LHC Malužiná. Širšie záujmové územie je čiastočne v užívaní Lesného odštepného závodu Liptovský hrádok.

Obhospodarovanie lesov zabezpečuje s pomocou OLH Urbárska spoločnosť Vyšná Boca
Najvýznamnejší vlastníci lesa v k.ú. Vyšná Boca :

- Urbárska spoločnosť Vyšná Boca (Sp.bývalých urb. Boca)
- Spol. súkromných vlastníkov lesa Vyšná Boca

Hospodárenie je riadené platným LHP, ktorý vypracoval na roky 2004 – 2013 Lesoprojekt Zvolen.

LHP bol vypracovaný ešte pre kalamitami 19.11.2004, 28.1.2007, 14.8.2007 a z tohto dôvodu je v súčasnosti potrebná jeho aktualizácia. Je potrebné zmeniť drevinové zloženie lesa v pomere 50% smrek, 20% jedľa, 10% smrekovec opadavý príp. javor, jelša.

(Lesohospodárske aktivity v území sú výrazne obmedzené a ovplyvňované požiadavkami vyplývajúcimi zo zákona O ochrane prírody a krajiny, o vodách a lesoch.)

Výškové rozpätie, sklon svahov, expozícia, geologický podklad a pôdy podmienujú pestrosť vegetačných pomerov, čo sa prejavuje na výskytu vegetačných stupňov. Potencionálnu vegetáciu v k.ú. Vyšná Boca reprezentujú najmä jedľové a jedľovo smrekové lesy, ktoré dominujú do nadmorskej výšky 1250- 1300 m.n.m., ku ktorým sa ojedineľo pridružujú aj bukové kyslomilné lesy horské, ktoré sú rozšírené takmer na 60 % plochy katastra. Vo vyšších nadmorských výškach až po hornú hranicu lesa je rozšírené pásmo smrekových lesov čučoriedkových, v ktorých sa ostrovčekovite vyskytujú aj smrekové lesy vysokobylinné. Pásma smrekových lesov zaberá plochu cca 30 % z katastrálneho územia, na ktoré navázuje pásmo subalpínskych kosodrevinových a travinných kyslomilných spoločenstiev (Pinion mugo p.p., Nardion p.p., Calamagrostion villosae, C. arundinaceae) - Ms, ktoré zaberá cca 10 % z katastrálneho územia.

- 5. stupeň - **Jedľovo - bukový stupeň** (od 500 do 1 000 m nadmorskej výšky)
 - tu sa už popri buku vyskytuje aj mohutná jedľa, miestami aj smrek. Patria sem naše najslávnejšie pralesy, napríklad Dobročský prales alebo Stužica. Jedľa je schopná prerásť buk a dožíva sa výššieho veku, buk je však vitálnejší a ľahšie sa zmladzuje. V riešenom k.ú. v tomto vegetačnom stupni absolútne dominuje smrek, ktorý prevláda vo všetkých lesných porastoch a je zastúpený prakticky vo všetkých rastlinných spoločenstvách vo všetkých etážach. Hojný je i javor horský, avšak na rozdiel od smreka, jeho účasť v drevinovej etáži len zriedka presahuje 50 % zastúpenie. V bylinnej vrstve je ale prítomný takmer vo všetkých spoločenstvách tohto vegetačného stupňa. Zastupuje tu buk, ktorý je v tejto oblasti veľmi vzácný. Vo forme dospelých stromov bol nájdený na jednom mieste. Ďalšie dreviny, ako jedľa, jarabina vtáčia, mukyňa sú v porastoch len primiešané, borovica sosna a smrekovec sú spravidla tiež len primiešané, ale v spoločenstve Vaccinio vitis-idaeae-Laricetum tvoria hlavnú súčasť drevinovej etáže.

- 6. stupeň - **Smrekovo-bukovo-jedľový stupeň** (od 900 do 1 300 m nadmorskej výšky)
 - tento stupeň je pokračovaním predchádzajúceho, prevládajú v ňom však ihličnaté dreviny, najmä na chudobnejších horninách. Aj v tomto stupni je najrozšírenejší smrek. Prevláda vo všetkých porastoch, ako aj v krovinej etáži. Relatívne hojné rozšírenie možno zaznamenať pri jedľi, ktorá však spravidla nedosahuje ani 50 % zastúpenie. Primiešané sú javor horský a jarabina vtáčia. Smrekovec sa vyskytuje len vo vápencovej časti, v žulovej chýb

- 7. stupeň - **Smrekový stupeň** (od 1 250 do 1 550 m nadmorskej výšky)
 - tento stupeň tvorí nápadný pomerne úzky pás pozdĺž hornej hranice lesa. Smrek tu býva často až po zem zavetvený a porasty sú rozvojené. Smrek tu nemá úplne ideálne podmienky pre svoj rast, je tu však mimo dosahu škodcov, najmä lykožrúta (škodcom nevyhovuje chladná horská klíma). V tomto stupni v k.ú. absolútne prevláda smrek, ktorý je sprevádzaný vo vápencových častiach doliny javorom horským, v kryštalinickej časti jarabou vtáčou a smrekovcom. Na spodnom okraji tohto vegetačného stupňa sa sporadicky vyskytuje i jedľa.

- 8. stupeň - **Kosodrevinový (subalpínsky) stupeň** (nad 1550 m nadmorskej výšky)
 - v tomto stupni z drevín sa uplatňuje vzhľadom na drsné vysokohorské prostredie, len kosodrevina, ktorá je tomuto prostrediu svojou morfológiou prispôsobená. Len na spodnej hranici stupňa sa sporadicky vyskytujú dreviny smrek, jarabina vtáčia a vrba sliezka. Kosodrevina už vlastne nie je lesom (je nižšia ako 5 m a teda je krovitým spoločenstvom). Na Slovensku sa však o ňu tradične starali lesníci, takže ju priraďujeme k lesným pozemkom. Nad kosodrevinou sa nachádzajú už len nelesné stupne holí a skál.

Prevládajúcou drevinou v hospodárskych lesoch je zväčša smrek, menej jedľa a buk. Smrek a jedľa majú dobré ekologické podmienky a dosahujú priemernú až nadpriemernú produkciu. Hospodársky tvar je prevažne vysokomenný, hospodársky spôsob je prevažne rúbaňový.

Lesné porasty a ich stav možno charakterizovať pomocou stupňa ekologickej stability. Najstabilnejšie sú porasty s drevinovým zložením blízkym prirodzenému, najmenej stabilné sú nepôvodné smrekové monokultúry, ktoré bývajú oslabené imisiami a podliehajú škodcom, mykózam a abiotickým škodlivým činiteľom (vietor, námraza, sneh). Preto prostredníctvom LHP treba uplatňovať také hospodárske opatrenia, ktoré postupne pri obnove porastov zmenia zastúpenie drevín v prospech pôvodných.

V PHO II.stupeňa vodného zdroja Vyšná Boca je nutné hospodáriť v zmysle Metodických pokynov MLVH SR č. 6184/82-5/161-160 z 13.8.1982 a ostatných platných právnych a technických nariem.

2.17.4 Prehľad navrhovaných zámerov na lesnej pôde

Číslo lokality	Katastrálne územie	Funkčné využitie	Výmera lokality	Predpokladaný záber LP	Časová Etapa realizácie	Iná informácia
			Spolu v ha	Spolu v ha		
66	Vyšná Boca	Športová a rekreačná vybavenosť	0,419	0,03	Návrh	LP
67	Vyšná Boca	Športová a rekreačná vybavenosť	0,413	0,03	Návrh	LP
68	Vyšná Boca	Športová a rekreačná vybavenosť	0,04	0,003	Návrh	LP
69	Vyšná Boca	Športová a rekreačná vybavenosť	0,044	0,004	Návrh	LP
70	Vyšná Boca	Športová a rekreačná vybavenosť	0,534	0,04	Návrh	LP
71	Vyšná Boca	Športová a rekreačná vybavenosť	0,989	0,09	Návrh	LP
Spolu v ha			2,439	0,197		

2.18 HODNOTENIE NAVRHOVANÉHO RIEŠENIA NAJMÄ Z HLADISKA ENVIRONMENTÁLNYCH, EKONOMICKÝCH, SOCIÁLNYCH A ÚZEMNO-TECHNICKÝCH DÔSLEDKOV

Hodnotenie z hľadiska environmentálneho :

- riešenie zachováva všetky prvky ekologickej siete
- riešenie nie je v rozpore so záujmami ochrany prírody
- určuje lokalitu pre vybudovanie kompostárne

Hodnotenie z hľadiska ekonomickej :

- naplnenie návrhu realizáciou prinesie vytvorenie nových kapacít v terciálnej sfére, ako aj umožní oživenie v primárnej sfére

Hodnotenie z hľadiska sociálneho:

- navrhované riešenie prinesie vytvorenie nových pracovných príležitostí a podporí rozvoj CR v danej lokalite
- navrhované rozvoj v zmysle ÚPN-O podporí ďalší demografický potenciál obce

Hodnotenie riešenia z hľadiska územnotechnických vzťahov :

- bude potrebné dobudovať kanalizačnú sieť a napojenie územia pitnou vodou
- je potrebné zhodnotiť stav komunikácií v obci, zabezpečiť majetkovoprávne vysporiadanie pomocou zaradenia medzi verejnoprospešné stavby a následne zrealizovať ich rekonštrukciu
- zabezpečiť ochranu pred povodňami

3 ZÁVÄZNÁ ČASŤ:

NÁVRH ZÁVÄZNEJ ČASTI ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE /ÚPN-O/ VYŠNÁ BOCA – NÁVRH RIEŠENIA ÚPN-O

- Čl. 1. Úvod
- Čl. 2. Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia
- Čl. 3. Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky
- Čl. 4. Zásady a regulatívy pre umiestnenie obytnej výstavby
- Čl. 5. Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia
- Čl. 6. Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia územia
- Čl. 7. Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia územia
- Čl. 8. Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrno-historických hodnôt, pre ochranu a využívania prírodných zdrojov, pre ochranu prírody a tvorby krajiny, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability, vrátane plôch zelene
- Čl. 9. Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie
- Čl. 10. Vymedzenie zastavaného územia obce
- Čl. 11. Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov
- Čl. 12. Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sčelovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny
- Čl. 13. Určenie, pre ktoré časti obce je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny
- Čl. 14. Zoznam verejnoprospešných stavieb
- Čl. 15. Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

Článok 1 Úvod

Návrh regulatívov územného rozvoja formuluje zásady priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, vo forme regulatívov, obsahujúcich záväzné pravidlá, ktoré stanovujú opatrenia v území, vyjadrujú podmienky využitia územia a podmienky umiestňovania stavieb.

Do záväzných častí územného plánu vymedzenom územím ÚPN-O Vyšná Boca sa v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 55 O územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácií, §12, ods. (4) a (6) písm. a) – I), začleňujú nasledovné regulatívy :

Článok 2 Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia :

- (1) Základné členenie riešeného územia je v súlade s výkresom č.2 a č.3 – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby v M 1:10 000.
- (2) Riešené územie predstavuje ucelenú, homogénnu, funkčnú a priestorovú jednotku, reprezentujúcu zastavané územie, územie navrhované do zastavaného územia, územie navrhované na iné funkčné využitie a ostatné plochy v prevažnej miere vo forme LP (lesný pôda) a PP (poľnohospodárska pôda) v rozsahu katastrálneho územia obce.
- (3) Riešené územie sa v základnej funkcii bude rozvíjať predovšetkým ako obytné so zodpovedajúcou občianskou vybavenosťou, dopravnou a technickou infraštruktúrou, vrátane využívania plôch PP a LP v katastrálnom území obce, s vytvorením podmienok pre rekreačné využívanie územia ako medzinárodného strediska rekreácie a CR a komplexného dobudovania medzinárodného strediska cestovného ruchu Čertovica pre športové a rekreačné využitie v prevažnej miere návštěvníkov a obyvateľov obce a regiónu.
- (4) Hlavnou funkciou bude rekreácia so zodpovedajúcou občianskou vybavenosťou, dopravnou a technickou infraštruktúrou.
- (5) Navrhovaná výstavba bude v maximálnej miere nadvázovať na existujúcu, s dôrazom na skompaktnenie urbanistickej štruktúry sídla.

- (6) Prevládajúci typ stavebnej činnosti budú predstavovať novostavby, doplnkový typ - prestavby, prístavby a nadstavby existujúcich objektov a areálov, s cieľom zvýšenia ich architektonickej kvality a stavebno-technického riešenia.
- (7) Navrhovaná občianska vybavenosť bude sústredená do ľažísk osídlenia Vyšná Boca – centrum, a Čertovica s dôrazom na posilnenie ich navrhovaného významu, ďalej na vytypovaných plochách pre špecificky navrhované funkčné využitie územia a ostatnú základnú občiansku vybavenosť.
- (8) V katastrálnom území obce je nutné akceptovať hranice NAPANT-u, SKUEV a CHVÚ ako aj PHO vodných zdrojov.
- (9) Za hlavnú kompozičnú os považovať líniu miestnej komunikácie vo východo-západnom smere obcou ako aj líniu komunikácie I/72.
- (10) V zastavanom území obce území nebudú uplatnené žiadne stavby ako dominanty.
- (11) Za zásady a regulatívy rozvoja technickej a dopravnej infraštruktúry považovať navrhované riešenie v ÚPN-O, ktoré je dokumentované v sprievodnej správe a výkresoch č.2,3^o – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby v M 1:10 000 a vo výkrese č.4 – Výkres verejného dopravného vybavenia a vo výkresoch č. 5 a č.6 – Výkres technického vybavenia územia v mierke 1:10 000.
- (12) Za zásady a regulatívy rozvoja krajiny považovať navrhované riešenie v ÚPN-O, ktoré je dokumentované v sprievodnej správe a vo výkrese č.2,3 - Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, v mierke 1:10 000.
- (13) Dostupnými prostriedkami trvalo zvyšovať kvalitu životného prostredia v obci v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja.
- (14) Pre celé vymedzené katastrálne územie platia všeobecne prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky, uvedené v čl. 3 záväznej časti a v jej prílohe č.1 a pre vymedzené funkčné a priestorovo homogénne jednotky, tzv. regulované plochy označené značkami vo výkresoch č.2 a č. 3 – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby v M 1:10 000.

Článok 3

Prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie plôch pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky, tzv. regulované plochy

- (1) Všeobecné podmienky platné pre celé katastrálne územie obce :
- a) Jednotlivé plochy vymedzené a označené v ÚPN-O sú určené výhradne na navrhované prevládajúce funkčné využitie a k nemu prislúchajúce nevyhnutné zariadenia.
 - b) Etapizácia výstavby na existujúcich i navrhovaných plochách je možná v súlade s postupnou realizáciou ucelených častí dopravnej a technickej infraštruktúry jednotlivých blokov, ulíc a domoradí vo väzbe na zrealizovanú dopravno-technickú infraštruktúru.
 - c) V území nie je možné zriadiť žiadne závadné výrobné a iné prevádzky, služby a funkcie, ktoré budú mať negatívny vplyv na kvalitu bývania a zaľažovanie rekreačného využívania územia a ochranu prírody, najmä aktivity produkujúce nadmerný hluk, zápach, prašnosť, vyžadujúce pravidelnú, ale aj občasnú dopravnú obsluhu ľažkou dopravou alebo funkcie spôsobujúce estetické závady v území.
 - d) V území sa nepripúšťa výstavba provizórnych objektov, prípadná výstavba doplnkových hospodárskych a obslužných objektov, v rámci navrhovaného funkčného využitia, ako sú napríklad garáže, technické vybavenie, hospodárske stavby budú súčasťou jednej stavby, prípadne prepojeného stavebného komplexu so zosúladením s architektúrou základnej funkcie objektu.
 - e) Maximálna zastavanosť jednotlivých regulovaných plôch s vymedzenou základnou funkciami je stanovená v prílohe č.1 záväznej časti.
 - f) V rámci obytnej výstavby sa pripúšťa umiestňovanie neprevládajúcej doplnkovej vybavenosti obchodu, služieb, rekreácie a administratívy pri dodržaní podmienok príslušnej legislatívy, vrátane norem a predpisov, či hygienického obmedzovania okolitej obytnej výstavby.
 - g) V celom katastrálnom území rešpektovať požiadavky a obmedzenia vyplývajúce zo zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny.

- i) Povoľovať výstavbu objektov a komplexov objektov podliehajúcich posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov až po dodržaní podmienok a ustanovení vyplývajúcich z posúdenia.
- i) Povoľovať výstavbu objektov a komplexov objektov podliehajúcich posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 127/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov až po dodržaní podmienok a ustanovení vyplývajúcich z posúdenia.
- j) Povoľovať výstavbu na plochách, pre ktoré je potrebné schváliť podrobnejšiu územnoplánovaciu dokumentáciu zóny, až po schválení týchto územnoplánovacích podkladov a dokumentov.
- k) Na plochách LP hospodáriť v zmysle schváleného lesohospodárskeho plánu, do ktorého bude premietnuté riešenie UPN-O.
- l) Pokiaľ sa v riešenom území nachádzajú pevné zostatky pôvodných stavieb, povoľovať rekonštrukciu a opäťovnú výstavbu na týchto základoch, po odsúhlasení dotknutými orgánmi štátnej správy a ochrany prírody.

Článok 4 **Zásady a regulatívy pre umiestnenie obytnej výstavby**

- (1) Obytné územie zahŕňa existujúce a navrhované plochy pre zástavbu v prevládajúcej funkcii na realizáciu bývania vo forme IBV, vrátane zelene, komunikácií a technickej infraštruktúry, zabezpečujúcej jej obsluhu.
- (2) Obytnú zástavbu realizovať len v zastavanom území obce a v nadväznosti na inžinierske siete.
- (3) Prednostne využívať pozemky v prelukách existujúcej zástavby a pozemky poľnohospodársky nevyužívané
- (4) Existujúce zastavané obytné plochy naďalej využívať pre funkciu bývania, v častiach územia, kde nie sú navrhované obytné zóny, územný plán pripraví novú výstavbu IBV s dodržaním príslušných legislatívnych noriem
- (5) Novonavrhovanú obytnú výstavbu umiestňovať prednostne na plochách navrhovaných v UPN-O.
- (6) Spôsob zástavby na novonavrhovaných obytných plochách i v rámci existujúceho obytného územia je pre jednotlivé plochy bližšie určený v tabuľkovej časti UPN-O.
- (7) V obytných plochách sa pripraví výstavba neprevládajúcich funkcií občianskej vybavenosti, charakteru základnej občianskej vybavenosti obchodu a služieb a služieb v cestovnom ruchu

Článok 5 **Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia**

- (1) Územia pre umiestnenie občianskeho vybavenia zahŕňajú existujúce a navrhované plochy pre výstavbu objektov a areálov v zmysle vyčlenených funkcií navrhovaných v UPN-O, vrátane plôch zelene, komunikácií a technickej infraštruktúry zabezpečujúcej ich dopravnú obsluhu.
- (2) Existujúce zastavané plochy občianskou vybavenosťou naďalej využívať na pôvodné využitie, pokiaľ pre vymedzené územie nie sú stanovené iné alebo bližšie podmienky.
- (3) Spôsob zástavby respektíve prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na novonavrhovaných plochách určených na využitie pre jednotlivé plochy sú bližšie definované v čl. 3 týchto regulatívov.
- (4) Skladba prvkov občianskeho vybavenia bude prioritne riešená pre obyvateľov obce, so zameraním na dobudovanie a skvalitnenie potrebnej, v súčasnosti absentujúcej vybavenosti, hlavne v oblasti športovo-rekreačnej vybavenosti, kultúrno-spoločenskej vybavenosti, sociálnych službách, zdravotníctve, cestovnom ruchu a nevýrobných službách.
- (5) Koncepcia rozmiestnenia zariadení a areálov občianskeho vybavenia územia je bližšie určená v rámci jednotlivých rozvojových plôch v čl. 3 týchto regulatívov.
- (6) Z hľadiska celkových potrieb rozhodujúcej občianskej vybavenosti, z návrhu UPN-O vyplýva a je nutné v obci riešiť a zabezpečiť, respektíve umožniť :
 - 6a) Realizáciu výstavby polyfunkčného objektu školstva a kultúry
 - 6b) Rekonštrukciu objektu Jednoty na objekt obchodu a služieb
 - 6c) Rekonštrukcia Športhotela
 - 6d) Dobudovanie navrhovanej vybavenosti služieb v lokalite Čertovica
 - 6e) Realizáciu výstavby obecného subcentra kultúry, obchodu a služieb v lokalite Vyšná Boca - centrum

Článok 6

Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia územia

- (1) Trasu cesty I/72 považovať za stabilizovanú, rešpektovať jej trasu v kategórii C 9,5/60, vrátane jej ochranného páisma a navrhovaných úprav
- (2) Pri riešení miestnych komunikácií a ostatných komunikácií, vrátane účelových komunikácií v území rešpektovať ich navrhovaný skelet a navrhované funkčné triedy a kategórie, dokumentované vo výkrese č.3 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby v mierke 1:10 000 a vo výkrese č.4 - Výkres verejného dopravného vybavenia územia v mierke 1:10 000. Miestne komunikácie navrhovať podľa STN 73 6110 – Projektovanie miestnych komunikácií. S realizáciou nových obslužných komunikácií bude súvisieť rekonštrukcia, prípadne návrh nových mostných objektov a lávok pre peších.
- (3) Rešpektovať súčasnú polohu autobusových zastávok v k.ú. obce a realizovať nové autobusové zastávky a zastavovacie pruhy autobusových zastávok, ak je to možné.
- (4) Súbežné chodníky realizovať obojstranne okolo cesty I/72. Tieto súbežné chodníky- lávky budú umiestňované hlavne popri automobilových komunikáciách so zvýšeným pohybom vozidiel. V trase Starobocská – hotel Barbora a v lokalite Čertovica.
- (5) Akceptovať v riešenom území existujúce a navrhované značené turistické chodníky a doplniť na týchto trasách značenie a náučné tabule. Zrealizovať náučné chodníky, prioritne vo vyznačenej trase Nižná Boca – Vyšná Boca.
- (6) Navrhovať plochy pre statickú dopravu pri objektoch občianskej vybavenosti, rekreačných objektoch voľného cestovného ruchu a pri plochách športovísk. Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétné objekty. Nápočty je potrebné navrhovať v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.
- (7) Vyznačiť navrhované cyklotrasy priamo v riešenom území obce.

Článok 7

Zásady a regulatívy pre umiestnenie verejného technického vybavenia územia

- (1) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia v oblasti vodného hospodárstva.
 - a) Zabezpečiť zásobovanie pitnou vodou vybudovaním nových vodných zdrojov a vodojemov
 - b) Vytvoriť spoločný vodovodný systém z existujúcich neverejných vodovodov na základe prírodných a technických podmienok a realizovať ich rozšírenie vo väzbe na uvažovaný územný rozvoj.
 - c) Realizovať stavbu „Odkanalizovanie obcí Vyšná Boca, Nižná Boca, Malužiná“.
- (2) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia v oblasti zásobovania elektrickou energiou a teplom
 - a) Akceptovať navrhovanú sieť 22 kV vedení, vrátane navrhovaných náhrad a demontáži vedení rozvodov a umiestnenia trafostaníc.
 - b) Sekundárne elektrické rozvody riešiť výlučne kálovou sieťou zemou.
 - c) Dodržať ochranné páisma v zmysle zákona 656/ 2004 Z.z.
 - d) Vypracovať odborným spracovateľom technickú štúdiu (konцепciu VN sietí a trafostaníc).
 - e) Potreby tepla riešiť naďalej decentralizovaným systémom vo vlastných alebo združených zdrojoch tepla s využívaním elektrickej energie a drevného odpadu.
- (4) Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia v oblasti telekomunikácií
 - a) Rešpektovať trasy optických a metalických sietí.
 - g) Rešpektovať káble diaľkovej siete v riešenom území

Článok 8

Zásady a regulatívy pre zachovanie kultúrno-historických hodnôt, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre ochranu prírody a tvorby krajiny, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability, vrátane plôch zelene

- (1) Podmienky na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva a riadenie územného rozvoja :
- a) zachovať urbanisticko-architektonické riešenie celistvosti pôvodnej urbanistickej štruktúry a maximálne zachovať usadlosť, ktoré sú v neporušenom stave
 - b) z hľadiska tvarovoestetického a hmotového je nevyhnutné pri všetkých stavebných zásahoch do historickej architektúry používať prírodné stavebné materiály tak, aby sa nenarušil celkový vzhľad objektov a ich samotná pamiatková hodnota
 - c) zachovať pôvodnú parcelizáciu a situovanie objektov na jednotlivých parcelách
 - d) zachovať existujúci komunikačný systém a konfiguráciu terénu
 - e) vylučujú sa asanácie všetkých objektov ľudovej architektúry, vrátane hospodárskych objektov
- (2) Rešpektovať pamiatkovú ochranu objektov evidovaných v ÚZKP.
- (3) Vlastník NKP je povinný postupovať v súlade s §32 zákona č.42/2002 Z.z.
- (4) Stavebník/investor každej stavby vyžadujúcej si zemné práce (líniové stavby, budovanie komunikácií, bytová výstavba, atď.) si od Archeologického ústavu SAV v Nitre už v stupni projektovej prípravy, resp. územného konania vyžiada (v zmysle zákona č. 50/76 Zb. o územnom plánovaní) vyjadrenie k plánovanej stavebnej akcii vo vzťahu k možnosti narušenia archeologických nálezísk. Stanovisko/vyjadrenie AÚ SAV bude slúžiť ako podklad k rozhodnutiu Pamiatkového úradu SR alebo Krajského pamiatkového úradu v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu. O nevyhnutnosti vykonať záchranný výskum rozhoduje pamiatkový úrad (§37 ods. 3 cit. Zákona), v prípade záchranného archeologického výskumu PÚ vydá rozhodnutie po predchádzajúcim vyjadrení archelogického ústavu (§7 – AÚ SAV).
- (5) Dodržať koncepciu navrhovaného riešenia v súlade s výkresom č.2 a č.3 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby, doprava v mierke 1:10 000 .
- (6) Pri poľnohospodárskej činnosti na plochách PP, lesohospodárskej činnosti na plochách LP, a tiež pri využívaní krajinného priestoru v súvislosti s rekreačným využívaním rešpektovať zákon č. 543/2002 Z. z. O ochrane prírody a krajiny.
- (7) V chránených územiach a územiach navrhovaných na ochranu a ich ochranných pásmach, vo vymedzených plochách a prvkoch, a tiež významných biotopoch usmerňovať činnosť v zmysle platnej legislatívy orgánov štátnej ochrany prírody a krajiny a orgánov štátnej správy pre prírodné liečivé zdroje, s rozlišením zakázaných činností, podmienečne možných činností (výnimiek z ochrany prírody) a činností potrebných pre zabezpečenie starostlivosti o chránené územie.
- (8) Rešpektovať prvky miestneho územného systému ekologickej stability, a to hodnotnú vzrastlú zeleň, pobrežnú vegetáciu tokov a pod., nepodliehajúcej právej legislatívnej ochrane no zabezpečujúcej biotickú integritu a priaznivé podmienky týchto ekosystémov, vrátane návrhu na využívanie a hospodárenie na plochách LP a PP.
- (9) Pri návrhu regulácie vodných tokov rešpektovať potrebu vytvorenia priestoru pre príbrežnú vegetačnú zónu, zabezpečujúcu biotickú integritu a priaznivé existenčné podmienky vodného ekosystému pre akvatickú a semiakvatickú biotu.
- (10) Na plochách, ktoré nie sú určené na zástavbu, poľnohospodárske a rekreačné využitie, vylúčiť devastačné zásahy, ktoré by mohli spôsobiť zhoršenie existenčných podmienok a biotickej integrity rastlín a živočíchov týchto ekosystémov.
- (11) Rešpektovať výstupy z Regionálneho územného systému ekologickej stability, hlavne v častiach krajinných priestorov katastra obce.
- (12) Rešpektovať vymedzenie Chráneného vtáčieho územia Nízke Tatry a navrhovaných území európskeho významu Ďumbierske Nízke Tatry a Kráľovoholské Nízke Tatry a podmienky ochrany určené zákonom č. 543/2002 Z.z. v platnom znení a príslušné európske smernice.
- (13) Pri realizácii výstavby sa riadiť podľa §6 zákona č. 543/2002 Z.z.
- (14) Pri navrhovaných výsadbách verejnej zelene použiť autochtónne (domáce) druhy drevín a rastlín.
- (15) Dôsledne rešpektovať Vládou SR v roku 1998 schválený Program starostlivosti o NP Nízke Tatry

- (16) Rešpektovať vymedzenie a prírodné hodnoty biocentier nadregionálneho významu.
- (17) Rešpektovať a citlivo zvážiť a posúdiť akýkoľvek zásah do oblastí, ktoré sú dôležité pre prežitie (tokaniská, hniezdne a potravné okrsky) niektorých celoeurópskych ohrozených druhov fauny (územie zahrnuté v CHVÚ Nízke Tatry a navrhovaných SKÚEV s osobitným dôrazom na oblasť okolia kót Lajštroch, Rovienky – Panská hoľa, oblasť Chopec – Rovná hoľa, záver Starobocianskej doliny), nepripustiť v týchto oblastiach rozvoj takých foriem rekreácie a turizmu, ktoré by ohrozili alebo spôsobili zánik tokanísk a hniezdných potravných okrskov predovšetkým tetrova hoňiaka a tetrova hluchára (napr. výstavbu lyžiarskych vlekov, lanoviek či zjazdových tratí). Tieto oblasti predstavujú veľmi významné refúgia pre spomenuté druhy v rámci NP Nízke Tatry, pričom tieto druhy nie sú predmetom ochrany CHVÚ Nízke Tatry.
- (18) Rešpektovať záväznú časť platnej ÚPN VÚC Žilinského kraja (najmä body 3.4, 4.1.2, 4.2, 4.13.1, 4.14.2)
- (19) Novonavrhované zámery pre rozvoj športu (ochranné pásmo NAPANT-u), riešiť len v súlade s platným Územným plánom Veľkého územného celku Žilinského kraja v znení platných zmien a doplnkov a na základe výsledkov z posudzovania v zmysle zákona 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
- (20) Investičné aktivity rozvoja turizmu, služieb, atď. podriadiť cieľu udržania a zachovania „kľudového režimu“ lokalít, prípadne ich riešiť tak, aby nepredstavovali negatívny a výrazný stret záujmov s ochranou prírody. Návrh investičných aktivít zvažovať a posúdiť aj v kontexte vhodnosti vývoja celkových klimatických podmienok.
- (21) V rámci predprojektovej a projektovej prípravy a územného konania v súvislosti s plánovanou výstavbou rekreačných objektov a zariadení navrhovaných v k.ú. obce v priestoroch s dotykom LP je nutné :
 - a) Rešpektovať ustanovenia §5 Zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch, ktorý zdôrazňuje ochranu LP a lesných porastov a ich prístupnosť.
 - b) Riešiť problém užívania lesa, hospodárenia v lese a vstupy na LP vo vzťahu k navrhovaným rekreačným objektom a zariadeniam.
 - c) Rekreačné objekty navrhovať tak, aby neobmedzovali hospodárenie v lese.
 - d) Rešpektovať ochranné pásmo 50 m od okraja lesa v súvislosti s umiestňovaním športových a rekreačných objektov.
 - e) Neuvažovať s umiestnením cykloturistických trás mimo existujúcu a navrhovanú sieť verejných a účelových komunikácií.
 - f) Detailné trasovanie turistických chodníkov zosúladíť so záujmami poľovníckej činnosti a ochrane územia s výskytom chránených živočíchov.
 - g) V súvislosti s ustanovením §6 Zákona č. 326/2005 Z.z. ako aj Stavebného zákona v platnom znení prerokovať jednotlivé zámery s vlastníkmi lesných pozemkov.

Článok 9 Zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie

- (1) Riešiť komplexnú technickú infraštruktúru pre navrhované plochy výstavby.
- (2) Pri individuálnych požiadavkách na riešenie doplnkového alebo duálneho spôsobu vykurovania v jednotlivých RD, využívať ekologické zdroje tepla s palivom výhradne na báze dreva alebo drevnej hmoty.
- (3) Dôsledne zabezpečiť v riešenom území realizáciu separovaného zberu odpadu, s cieľom zníženia odpadov vyvážaných na obcou zazmluvnenú skládku.
- (4) Rešpektovať navrhované plochy verejnej zelene.
- (5) Na automobilovej a pešej cestnej sieti realizovať bezprašnú povrchovú úpravu týchto komunikácií.
- (6) Na zabezpečenie obmedzenia stresových prvkov v krajine dodržiavať koncepciu priestorového usporiadania a funkčného využívania v riešenom území obce v zmysle ÚPN-O ako predpokladu obmedzenia stresového pôsobenia urbanizovaného územia na okolité prostredie.
- (8) Akceptovať hospodárenie v lesoch podľa schváleného LHP.
- (9) Rešpektovať legislatívnu ochranu vôd vyplývajúcu zo zákona č.364/2004 Z.z. (vodný zákon) a rozhodnutí orgánov štátnej vodnej správy
- (10) Rešpektovať OP vodárenských zdrojov, hlavne v oblasti sprísnených opatrení PHO II. stupňa vodárenských zdrojov.

- (11) Realizovať výstavbu kanalizácie a ČOV.
- (12) Napojiť všetkých existujúcich a navrhovaných producentov splaškových vôd na verejnú kanalizáciu, nachádzajúcich sa v jej dosahu.
- (13) Zabezpečiť ekologickej a hygienický vhodný spôsob zneškodňovania splaškových vôd od producentov rozptýlených v katastrálnom území.
- (16) Poškodenie pôd LP v súvislosti s nevhodným spôsobom v lesohospodárskej činnosti riešiť dodržiavaním LHP v navrhovanom spôsobe hospodárenia.
- (17) Na plochách PP a LP hospodáriť v zmysle odporúčaní RÚSES-u.
- (18) Umožniť v území výstavbu siete dokumentačných a výskumných staníc na sledovanie životného prostredia.

Článok 10 Vymedzenie zastavaného územia

- (1) Za zastavané územie je potrebné považovať plochy vymedzené navrhovanou hranicou, vyznačenou v grafickej časti vo výkrese č.2 a č.3 – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby, ochrana prírody v mierke 1:10 000 a vo výkrese v.č.7. - Výkres budúceho možného použitia PP a LP na stavebné a iné účely v mierke 1:10 000.

Článok 11 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

- (1) Chránené územia a genofondové lokality v súlade s označením vo výkrese č.2 a 3 –Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ekologickej stability v mierke 1:10 000 v nasledovnom členení :
 - a) Územia európskeho významu, CHVÚ
 - b) Biocentrá, biokoridory
 - c) Veľkoplošné chránené územia
- (2) V území je nutné rešpektovať pamiatkovochránené objekty a pokyny Krajského pamiatkového úradu v súvislosti s úžívaním pamiatkovo chránených objektov
- (2) Ochrana vodných pomerov a vodárenskej zdrojov
- (3) Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení
 - a) Verejné vodovody a verejné kanalizácie (zákon č.442/2002 Z.z. § 19, odst.2) Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany :
 - 1,5 m pri verejnem vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm
 - 2,5 m pri verejnem vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm
 Pásma ochrany, vzhľadom k mierke výkresov nie sú v grafickej časti zakreslené.
 - b) Vodojem, úpravňa vody - pásmo ochrany I. stupňa je oplotené.
- (4) Rešpektovať Zákon o vodách č. 364/2004 Z.z. a príslušné platné normy STN 73 6822, STN 75 2102. Pobrežné pozemky vodných tokov (zákon č.364/2004 Z.z. § 49, odst.2), ktoré môže užívať správca vodného toku pri výkone správy toku a správy vodných stavieb, sú pozemky do 10 m od brehovej čiary pri vodohospodársky významnom toku a pri ostatných drobných tokoch do 5 m od brehovej čiary. Akúkolvek investorskú činnosť a výsadbu porastov v dotyku s tokmi je potrebné odsúhlasiť so Slovenským vodohospodárskym podnikom. Pre potrebu opravy, údržby a povodňovej aktivity je potrebné ponechať manipulačný pás v šírke min. 4 m od brehovej čiary vodohospodársky významného toku Boca.
- (5) V zmysle zákona č.656/2004 Z.z. treba rešpektovať ochranné pásma od krajných vodičov (kábelov) na každú stranu, resp. od elektrických staníc :
 - a) 22 kV vedenie vzdušné 10 m
 - b) 22 kV vedenie - závesný kábel DISTRI 1 m
 - c) 22 kV kábel v zemi 1 m
 - d) trafostanica od konštrukcie 10 m
 - e) V zmysle §19, odsek 4, v ochrannom pásmi vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané : zriaďovať stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m,

- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohrozíť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.
- f) V zmysle §19, odsek 8, ochranné pásmo elektrickej stanice sú tieto : elektrická stanica 30 m kolmo na oplotenie alebo na obostavanú hranicu objektu stanice, transformovňa 22 kV/0,4 kV 10 m od konštrukcie transformovne.
 - g) V zmysle §19, odsek 9, osoby, ktoré zriaďujú stavby alebo vykonávajú činnosti, ktorými sa môžu priblížiť k elektrickým zariadeniam, sú povinné oznámiť túto činnosť prevádzkovateľovi elektrického zariadenia a dodržať ním ustanovené podmienky.
- (7) Pri súbehu viacerých vedení technickej infraštruktúry rešpektovať ustanovenia STN 73 6005 – Priestorová úprava vedení technickej infraštruktúry.
- (8) V území je potrebné rešpektovať ochranné pásmo cestných dopravných systémov mimo zastavaného územia súvislou zástavbou :
- a) cesty (od osi vozovky) – I. triedy - 50 m

Článok 12

Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a scelovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny

- (1) Dodržať navrhované riešenie v súlade so sprievodnou správou a výkresom č.2 a č.3 – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby, ochrana prírody v M 1:10 000.
- (2) Za verejnoprospešné stavby považovať vyznačené vo výkrese č.2 – Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, záväzné časti riešenia, verejnoprospešné stavby v M 1:10 000 – ozn. v červenom orámovaní skratkou VPS s príslušným kódom
- (3) Za verejnoprospešné stavby sa podľa § 108 stavebného zákona ods. 2, písm. a), považujú stavby, určené na verejnoprospešné služby a pre verejné technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia.

Článok 13

Určenie, pre ktoré časti obce je potrebné obstaráť a schváliť územný plán zóny

- (1) Návrh riešenia ÚPN-O Vyšná Boca je riešený v mierke a podrobnosti navrhovaného urbanistického riešenia v mierke 1:10 000 pre celý kataster obce v súlade so schváleným Zadaním pre vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce. Mimo vyhradených častí územia, hlavne v rozvojových plochách uvedených v nasledovnom bode, nie je potrebné pre územia spracovať, prerokovať a schváliť následné stupne územno-plánovacej prípravy po schválení ÚPN-O. Pri dodržaní navrhovaných regulatívov je možné investičnú činnosť v území riadiť priamo postupnými stupňami projektovej dokumentácie, z ktorých budú vydávané územné rozhodnutia a následne stavebné povolenia.
- (2) S ohľadom na veľkosť riešených plôch je obstaranie územného plánu zóny, alebo urbanistickej štúdie potrebné pre nasledovné lokality :
 - a) Čertovica
- (2) Územia, pre ktoré je po schválení ÚPN-O nie je nutné s ohľadom na veľkosť navrhovaných lokalít riešiť časti územia v rámci územného plánu zóny. Vypracovanie územného plánu zóny, alebo urbanistickej štúdie však odporúčame pre nasledovné lokality :
 - a) Čertovica
 - b) Bacúšska dolina
 - c) Starobocká dolina
 - d) Lokalita Dievčia voda s prepojením na oddychovú zónu „Barbora“

**Článok 14
Zoznam verejnoprospešných stavieb**

DOPRAVNÁ VYBAVENOSŤ

- 1.1 Rešpektovanie koridoru štátnej cesty I/72
- 1.2 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- 1.3 Realizácia nových a rozšírenie jestvujúcich komunikácií
- 1.4 Realizácia parkovísk a odstavných plôch
- 1.5 Realizácia chodníkov, cyklotrás, mostíkov

TECHNICKÁ VYBAVENOSŤ

- 2.1 Realizácia a rozšírenie vodovodnej a kanalizačnej siete a súvisiace stavby – vodohospodárske stavby
- 2.2 Realizácia energetického diela na výrobu a rozvoj eletriny - energostavby

OSTATNÁ VYBAVENOSŤ

- 3.1 Realizácia obecného kompostoviska

OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

- 4.1 Rozšírenie cintorína

STAVEBNÁ ÚZÁVERA

- NPU 1.1 Vymedzené okolie KP – ev.a v. kostola – nezastaviteľné plochy
- NPU 1.2 Areál kultúrnej pamiatky – banícky dom

**Článok 15
Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb**

Schéma záväzných častí sa nachádza v prílohe ÚPN-O Vyšná Boca, formát A3.

PRÍLOHA Č.1

Označenie regulovaných plôch, prípustné a neprípustné využitie :

OZNAČENIE REGUL. PLOCHY-	OZNAČENIE JEDNOTL. REGUL. PLÔCH V URBAN. OBVODOCH	HLAVNÁ FUNKCIA	DOPLNKOVÁ FUNKCIA	VYLÚČENÁ FUNKCIA	ZASTAVANOSŤ
			PODLAŽNOSŤ		
UO.I.	UO.I. 1.1.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou - výstavbu garáži situovať výhradne na pozemku rod.domu	Rekreácia, šport, OV	Výroba	50 %
					II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím - v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.II. POD HOROU	UO.II.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia	Výroba	50 %
					I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím - v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.III. JEDNOTA	UO.III. 3.1.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou - zohľadniť charakter, hmotu a výšku okolitej výstavby - výstavbu garáži situovať výhradne na pozemku rod.domu - RD v prelukách umiestniť v rámci st.čiar	Rekreácia	Výroba	50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.III. 3.2.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou - výstavbu garáži situovať výhradne na pozemku rod.domu - zohľadniť charakter, hmotu a výšku okolitej výstavby			50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.III VPS.1.4.1.	DI Parkoviská, odstavné plochy	OV	Ostatné	80% -
UO.IV. OBECNÝ ÚRAD	UO.IV. 4.1.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou - výstavbu garáži situovať výhradne na pozemku rod.domu - RD v prelukách umiestniť v rámci st.čiar	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.V. DIEVČIA VODA- BARBORA	UO.V. 5.1.	Rekreácia (penzióny)	Bývanie, OV	Ostatné	50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie)

	UOV 5.2.	Rekreácia (penzióny)	Bývanie, OV	Ostatné	50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie)
	UOV 5.3	Rekreácia (penzióny)	Bývanie, OV	Ostatné	50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie)
	UOV 5.4.	Rekreácia (rekreačné chatky – apartmány hotela Barbora)	Bývanie, OV	Ostatné	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie)
	UOV 5.5	Rekreácia (rekreačné zázemie hotela Barbora, turistické atrakcie, Zlatnica)	Bývanie, OV	Ostatné	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie)
	UOV VPS.1.4.1	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	90 % -
	UOV VPS.1.4.2.	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	90% -
UO.VI. POD HOROU II.- CENTRUM	UO.VI. 6.1.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou - zohľadniť charakter, hmotu a výšku okolitej výstavby - RD v prelukách umiestniť v rámci st.čiar	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.VI. 6.2.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou - zohľadniť charakter, hmotu a výšku okolitej výstavby - RD v prelukách umiestniť v rámci st.čiar	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.VII. CENTRUM	UO.VII. 7.1.	Občianska vybavenosť – centrum obce	Bývanie, šport, rekreácia	Ostatné	50% II.+I. 2 nadzemné podlažia s podkrovím
	UO.VII.	Bývanie	Rekreácia	Výroba	50%

	7.2.	Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou			II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.VIII. BACÚŠSKA -CENTRUM	UO.VIII. 8.1.	Rekreácia	OV, bývanie	Ostatné	50% II.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UOVIII. 8.2.	Rekreácia	Bývanie	Výroba	50% II.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UOVIII. 8.3.	Rekreácia	Bývanie	Ostatné	50% II.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.IX. BACÚŠSKA -ICHR	UOIX.	Rekreácia- ICHR	-	Ostatné	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.X. CINTORÍN	UOX. 10.1.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UOX. 10.2.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UOX. 10.3.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°

	UO.X. VPS.4.1.	OV – rozšírenie cintorína	-	-	-
UO.XI. CENTRUM II.	UO.XI. 11.1.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XI. 11.2.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XI. 11.3.	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
UO.XII. ÚDOLIE	UO.XII. 12.1	Rekreácia ICHR	Ostatné	-	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím) Sklon strechy 35-45°
UO.XIII.	UO.XIII. 13.1	Bývanie Obytná zóna – plochy pre bývanie v rodinných domoch s príslušnou vybavenosťou	Rekreácia, OV	Výroba	50% I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XIV. 14.1.	Občianska vybavenosť	Rekreácia, Bývanie, šport	Výroba	50% II.+I. 2 nadzemné podlažia s podkrovím
UO.XIV.	UO.XIV. 14.2.	Bývanie	Rekreácia	Výroba	50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XIV. 14.3.	Bývanie	Rekreácia	Výroba	50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XIV.	Rekreácia	Bývanie	Výroba	50%

	14.4.				II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XIV. VPS 2.1.	Technická vybavenosť	Ostatné	Ostatné	-
	UO.XIV. VPS 1.4.1	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	-
	UO.XIV. VPS 1.4.2	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	-
	UO.XIV. VPS 1.4.3	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	-
UO.XV. STAROBOK KÁ	UO.XV. 15.1	Agroturistika	Rekreácia	Ostatné	50%
	UO.XV. 15.2	Agroturistika	Rekreácia	Ostatné	50%
	UO.XV. VPS 1.4.1	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím) Sklon strechy 35-45°
UO.XVI. ŠPORTHOT EL	UO.XVI. 16.1.	Občianska vybavenosť	Rekreácia, šport	Ostatné	-
	UO.XVII. Čertovica	Rekreácia	OV	Ostatné	50%
UO.XVII. Čertovica	UO.XVII. 17.2.		OV	Ostatné	II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XVII. 17.3.	Rekreácia	OV	Ostatné	50%
	UO.XVII. 17.4.		Šport, rereácia	Ostatné	II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XVII. 17.5.	ZF (rekreácia+OV)	Ostatné	Výroba	50%
	UO.XVII. 17.6.	Rekreácia	Ostatné	Výroba	I.+I. (max. 1 nadzemné podlažie s podkrovím) Sklon strechy 35-45°

	UO.XVII. VPS.1.4.1	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	-
	UO.XVII. VPS 1.4.2	Parkoviská, odstavné plochy	-	-	-
UO.XVIII. POD VRCH LÚKOU	UO.XVIII. 18.1	Rekreácia	OV, šport	Výroba	50% II.+I. (max. 2 nadzemné podlažia s podkrovím, v podkroví je možné vytvoriť iba jedno obytné podlažie) Sklon strechy 35-45°
	UO.XVIII. 18.2	Technická a rekreačná vybavenosť	-	-	-
	UO.XVIII. 18.3.	OV	Šport	-	-
	UO.XIX.	Lesohospodárska činnosť a extenzívne poľnohospodárske využívanie TTP zosúladené so záujmami ochrany prírody Ochrana prírody	Horská turistika	Ostatné činnosti	Územie voľnej poľnohospodárskej a lesnej krajiny bez akejkoľvek zástavby

4 DOPLŇUJÚCE ÚDAJE

V súvislosti so spracovaním územného plánu obce Vyšná Boca boli k dispozícii nasledovné dokumenty, z ktorých boli čerpané doplňujúce údaje a z ktorých boli následne zapracované relevantné informácie do riešenia :

Zoznam použitých podkladov :

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (KURS 2001)
- Územný plán Veľkého územného celku Žilinského kraja v znení Zmien a doplnkov č.1, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN č. 6 v Zastupiteľstve ŽSK dňa 27.4.2005
- VZN Žilinského samosprávneho kraja číslo 6/2005 o záväzných častiach Zmien a doplnkov Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja.
- ÚPN SÚ Vyšná Boca - prieskumy a rozbory, UNIArch Liptovský Mikuláš, január 1999
- Štatistické údaje (ŠÚSR)
- SOBD 2001
- Projekt regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš (Ing. Hovorková, Ústup s.r.o, Banská Bystrica 1993)
- Súpis pamiatok na Slovensku (SUPSaOP)
- Celoštátne sčítanie dopravy na území Slovenskej republiky v roku 2005
- Informačný internetový portál ŠOP SR, Banská Bystrica

Územnoplánovacie podklady OcÚ Vyšná Boca-

- Urbanistická štúdia II-rekreačnej zóny Čertovica, Ing.arch.Jaroslav Urban, 10/2007
- Správa o hodnotení (posudzovanie vplyvov činností) Dostavba lyžiarskeho strediska "Ski park centrum – Bačova Roveň" oddychová zóna Barbora Vyšná Boca II.časť, Ing.arch. Emil Hudeček, január 2008
- Urbanistická štúdia - grafická časť, výkres M 1 : 10 000 (riešenie prepojenia lyžiarskych stredísk Nižná Boca, Vyšná Boca, Čertovica novými vlekmí a sedačkami), (Ing.arch. Ursíny, Ing.arch. Karkošiak, Ing.arch. Callová, 02/2008)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Vyšná Boca, 08/2008, Agentúra AMP Banská Bystrica
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Vyšná Boca, 2008 (zapracované vyhodnotenie pripomienok)
- Odkanalizovanie a zásobovanie vodou Vyšnej Boce, SEVAK Liptovský Mikuláš

5 DOKLADOVÁ ČASŤ

Dokladová časť v súvislosti so spracovaním územného plánu obce vyšná boca je súčasťou elaborátu obstarávateľa.

